

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 12

(2000-2001)

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-
komitébeslutning om innlemmelse av
diversedirektivet (95/2/EF),
fargestoffdirektivet (94/36/EF) og
søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-
avtalen

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 24. november 2000,
godkjent i statsråd samme dag.*

1 Sammendrag

Rådsdirektiv 89/107/EØF av 21. desember 1988 om innbyrdes tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tilsetningsstoffer som kan anvendes i næringsmidler (rammedirektivet om tilsetningsstoffer), er innlemmet i EØS-avtalen (jf. avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 46 og Særskilt vedlegg nr. 2 til St. prp. nr. 100 (1991-92), bind 4, side 551). I følge EØS-avtalen skulle derfor europaparlaments- og rådsdirektiv 95/2/EF av 20. februar 1995 om andre tilsetningsstoffer til næringsmidler enn fargestoffer og søtstoffer (diversedirektivet 95/2/EF), europaparlaments- og rådsdirektiv 94/36/EF av 30. juni 1994 om fargestoffer til bruk i næringsmidler (fargestoffdirektivet 94/36/EF) og europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF av 30. juni 1994 om søtstoffer til bruk i næringsmidler (søtstoffdirektivet 94/35/EF) i utgangspunktet ha vært innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i EFTA/EØS-statene samtidig med EU-statene, det vil si allerede for flere år siden.

Helsemessig sett er det store flertall av de tillatte stoffene og de mengdebegrensningene som er satt i EUs tre tilsetningsstoffdirektiver uproblematisk å gjennomføre i norsk regelverk. En delvis tilnærming til direktivene er foretatt ved siste revisjon av de norske bestemmelsene. Det er imidlertid visse helsemessige betenkeligheter forbundet med å gjennomføre direktivenes regler om bruk av konserveringsmidlene nitritt og nitrat, de såkalte azofargene og søtstoffet cyclamat, som åpner for økt bruk av disse stoffene i næringsmidler.

Kommisjonen avslo i november 1999 Norges krav av 8. desember 1998 om å opprettholde nasjonale bestemmelser for disse stoffene, og henviste hovedsakelig til at Sverige og Danmark hadde fått avslag på tilsvarende anmodninger.

Norske myndigheter har i etterkant av avslaget tatt opp mulighetene for alternative løsninger med Kommisjonen. Kommisjonen har imidlertid tilkjennegitt at det forventes at direktivene tas inn i EØS-avtalen snarest, og at regelverket gjennomføres i EFTA-statene. For cyclamat synes det likevel å være en viss mulighet for å komme til enighet om en eventuell tidsbegrenset overgangsordning. EUs vitenskapskomité for næringsmidler (Scientific Committee on Food, SCF) har nylig senket verdien for akseptabelt daglig inntak (ADI-verdien) vesentlig. Kommisjonen har signalisert at søtstoffdirektivets grenseverdier for bruk av cyclamat sannsynligvis vil bli endret på grunnlag av den nye ADI-verdien. Det vil derfor være naturlig å be om en overgangsordning, slik at norske regler opprettholdes til eventuelt nytt direktiv blir vedtatt.

Når det gjelder diversedirektivet, er situasjonen at næringsmiddelindustrien og detaljhandelen i Danmark på frivillig basis har meddelt at de vil holde fast ved de tidligere kravene til varene som produseres og selges i Danmark. Norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen har likeledes uttalt at de ikke ønsker å endre dagens praksis med hensyn til bruk av nitritt/nitrat. I forhold til nitritt/nitrat vil dette være et meget effektivt tiltak. Hovedtyngden av produktene som er tilsatt nitritt/nitrat er kjøtt, hvor cirka 95 % av det som omsettes er norskprodusert. Dette innebærer at virkningen for forbrukerne, dersom direktivets grenseverdier innføres, er liten.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Når det gjelder fargestoffdirektivet, har norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen uttalt at de ikke vil endre dagens praksis med hensyn til bruk av azofargestoffer i næringsmidler på det norske markedet.

På bakgrunn av ovennevnte anbefaler Regjeringen følgende:

- Norge deltar i en EØS-komiteebeslutning om å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 95/2/EF av 20. februar 1995 om andre tilsetningsstoffer i næringsmidler enn fargestoffer og søtstoffer i EØS-avtalen. Det er her lagt vekt på næringsmiddelprodusentenes og dagligvarebransjens uttalelse om at de vil holde tilsetningen av nitritt/nitrat på dagens nivå. Samtidig arbeides det for at EU på sikt endrer sitt regelverk.
- Norge deltar i en EØS-komiteebeslutning om å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 94/36/EF av 30. juni 1994 om fargestoffer til bruk i næringsmidler i EØS-avtalen. Det er lagt vekt på næringsmiddelprodusentenes og dagligvarebransjens uttalelse om at de ikke vil endre dagens praksis. Norge arbeider for at overfølsomhetsreaksjoner blir tatt inn som en del av grunnlaget ved de helsemessige vurderingene av tilsetningsstoffer i EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF).
- Det fremmes krav om en overgangsordning mht. bestemmelsene om cyclamat i europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF av 30. juni 1994 om søtstoffer til bruk i næringsmidler. Dette innebærer at norske særregler opprettholdes inntil Kommisjonen har revurdert grenseverdiene i direktivet på grunnlag av den nye ADI-verdien. Dersom dette ikke aksepteres av EU, deltar Norge i en EØS-komiteebeslutning om å innlemme direktivet i EØS-avtalen. Samtidig innføres krav om brukerveiledning på emballasjen til bordsøtningmidler.

2 Bakgrunn

Rådsdirektiv 89/107/EØF om innbyrdes tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tilsetningsstoffer som kan anvendes i næringsmidler beregnet på konsum (rammedirektivet om tilsetningsstoffer) er innlemmet i EØS-avtalen (jf. ovenfor). Etter EØS-avtalens artikkel 102 er avtalepartene dermed rettslig forpliktet til å komme til enighet i spørsmål om innlemmelse av direktivene om tilsetningsstoffer i avtalen.

Det er norske fagmyndigheters vurdering at noen spesifikke bestemmelser i EUs tre tilsetningsstoffdirektiver - på ulike måter og av forskjellige årsaker - kan øke helserisikoen for hele eller deler av befolkningen, i forhold til den situasjonen vi har i dag, dersom de gjøres gjeldende i Norge. Problemer er knyttet til å tillate økt bruk av:

- konserveringsmidlene nitritt og nitrat som kan omdannes til kreftfremkallende nitrosaminer i kjøttvarer;
- de såkalte azofargene som kan gi overfølsomhetsreaksjoner hos utsatte personer;
- søtstoffet sykklamat som i store mengder kan gi testikkelskade og nedsatt sædkvalitet.

Norsk posisjon for EUs tre tilsetningsstoffdirektiver ble overlevert Kommisjonen 8. desember 1998. Det ble der fremsatt krav om opprettholdelse av nasjonale bestemmelser for nitritt/nitrat i diversedirektivet 95/2/EF, opprettholdelse av nasjonale bestemmelser for azofargestoffer i fargestoffdirektivet 94/36/EF og midlertidig opprettholdelse av nasjonale bestemmelser for sykklamat i søtstoffdirektivet 94/35/EF. Direktivenes bestemmelser for øvrig er i overensstemmelse med norsk regelverk om tilsetningsstoffer. Norge mottok 8. november 1999 avslag på kravene om å opprettholde nasjonale bestemmelser. Som begrunnelse ble det hovedsakelig vist til at Sverige og Danmark hadde fått avslag på omtrent tilsvarende anmodninger om opprettholdelse av nasjonale regler for disse stoffene.

Danmark brakte i januar 2000 Kommisjonens avslag på anmodningen om videreføring av nasjonale bestemmelser for nitritt/nitrat inn for EF-domstolen. Det er fra dansk side lagt vekt på at direktivet ikke bygger på anbefalinger fra EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF) når det gjelder tillatt mengde tilsatt nitritt/nitrat. Saksanlegget medfører imidlertid ikke at plikten til å gjennomføre direktivene utsettes, og Danmark har derfor gjennomført EUs regler om nitritt/nitrat. Norge kommer til å intervenere til støtte for Danmark.

Norske myndigheter har i etterkant av avslaget på kravene om å videreføre nasjonale bestemmelser hatt en dialog med Kommisjonen, hvor mulighetene for alternative løsninger har blitt diskutert. Kommisjonen har signalisert, blant annet på EØS-rådsmøtet 19. september 2000, at de forventer at direktivene tas inn i EØS-avtalen og at regelverket gjennomføres i EFTA-statene. Kommisjonen har hittil ikke tatt opp spørsmålet om innlemmelse av direktivene i EØS-avtalen i EØS-komiteen. Ved ytterligere forsinkelser fra norsk side, er det sannsynlig at Kommisjonen vil sette spørsmålet på dagsorden og dermed utløse 6-månedersfristen for avgjørelse av spørsmålet, og eventuelt

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

midlertidig opphør av berørt del av EØS-avtalen etter ytterligere 6 måneder, dersom man ikke kommer til enighet. Når det gjelder spørsmålet om en eventuell tilpasningstekst til direktivene, er det Rådet som tar den endelige avgjørelsen. Det er lite sannsynlig at Rådet er villig til å gi Norge større frihet i gjennomføringen av direktivene enn det medlemsstatene Danmark og Sverige har fått, og det synes derfor som Norge kun vil kunne oppnå en eventuell tidsbegrenset overgangsordning for søtstoffet cyclamat.

De klare signalene fra Kommisjonen om at det ikke lenger er rom for forhandlinger, tilsier at Norge nå har to alternativer: Enten å gjennomføre de tre tilsetningsstoffdirektivene, eller at EFTA som EUs motpart i EØS-avtalen reserverer seg mot å innlemme direktivbestemmelsene i EØS-avtalen. Dette er en rett som framgår av EØS-avtalens art. 102. Det er med andre ord EFTA, og ikke bare Norge, som må reservere seg. Dersom EFTA reserverer seg, kan EU etter art. 102 svare med å gå til midlertidig suspensjon av berørte deler av avtalen, også for Island og Liechtenstein, med mindre avtalepartene blir enige om noe annet. I denne sammenheng vil det sannsynligvis si berørte deler av EØS-avtalens vedlegg II, næringsmiddeldelen. Dette kan få vidtrekkende konsekvenser for norsk eksportindustri. Et slikt tilfelle har imidlertid ikke forekommet tidligere, slik at det hersker stor usikkerhet med hensyn til EUs reaksjoner.

Saken har tidligere vært behandlet av Stortinget i forbindelse med St. meld. nr. 40 (1996-97) Matkvalitet og forbrukertrygghet, hvor det sies at «Stortinget vil bli holdt løpende orientert om utviklingen på dette området i forhold til EØS-avtalen. I tillegg vil Regjeringen legge frem en egen stortingsproposisjon forut for et eventuelt vedtak i EØS-komiteen.», jf. kap. 8.8.2.

På bakgrunn av ovennevnte fremmer Regjeringen med dette en stortingsproposisjon om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen. En gjennomføring av direktivene i norsk rett vil kreve endring av forskrift 21.12.93 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler.

Dersom Stortinget gir sitt samtykke til Regjeringens anbefaling, vil denne posisjonen fremmes i den formelle forhandlingsstrukturen i EØS, og Norge vil kunne delta i en EØS-komitébeslutning i overensstemmelse med dette uten innhenting av ytterligere samtykke fra Stortinget, så fremt ikke vesentlige endringer i saken skulle oppstå.

Denne stortingsproposisjonen fremmes før det er utarbeidet en EØS-komitébeslutning, og utkast til en slik beslutning kan derfor ikke fremlegges. Direktivtekstene er imidlertid fastlagte, og EØS-komitébeslutningen forutsettes å bli utformet på vanlig måte om at direktivtekstene innlemmes i EØS-avtalen. Dersom Norge oppnår en overgangsordning for søtstoffdirektivet, vil dette bli reflektert i EØS-komitébeslutningen.

Europaparlaments- og rådsdirektivene 95/2/EF, 94/36/EF og 94/35/EF i uoffisiell norsk versjon følger som trykte vedlegg til denne proposisjonen.

3 Nærmere om tilsetningsstoffer

3.1 Hva er tilsetningsstoffer?

Tilsetningsstoffer er en fellesbetegnelse på ca. 340 svært ulike stoffer som er tillatt brukt for å oppnå bestemte egenskaper ved maten. Hensikten kan for eksempel være å øke holdbarheten, erstatte sukker, gi en bestemt smak, konsistens eller spesiell farge. I regelverket er tilsetningsstoffene delt inn i fire grupper: konserveringsmidler og antioksidanter, fargestoffer, søtstoffer og diverse tilsetningsstoffer. Mange av de vanligste tilsetningsstoffene finnes naturlig i maten. Det kan være stoffer som rødbetfarge, klorofyll, sitronsyre og pektin.

Konserveringsmidler skal hindre mugg-, gjær- og bakterievekst i maten, og de forlenger derved holdbarheten. Antioksidanter hindrer fett og olje i å harskne og sørger for at for eksempel frukt og syltetøy ikke blir mørkt eller misfarget.

Naturens egne farger kan ofte være ustabile, og de kan framtre med forskjellige fargenyanser. Matvarer som godterier og leskedrikker består ofte av fargeløse ingredienser (vann, sukker, aroma). Bruk av fargestoffer for å gi et tiltalende og «riktig» utseende er derfor utbredt.

For å motvirke tannrøte og oppnå energifattige produkter, brukes søtstoffer som erstatning for sukker i en rekke produkter. De mest brukte av de ikke-energigivende søtstoffene er acesulfam K, aspartam, cyclamat og sakkarin.

Andre vanlige typer tilsetningsstoffer er emulgatorer, fortykningsmidler og stabilisatorer som brukes for å gi matvarene ønsket konsistens. Videre finnes surhetsregulerende midler, hevemidler, overflatebehandlingsmidler, anti-klumpemidler og smaksforsterkere. Disse brukes for å gi produktene ulike egenskaper, for eksempel passe syrlig smak, blank overflate, pulver som ikke klumper seg og økt kjøtt- eller fiskesmak.

3.2 Regelverk og andre virkemidler

3.2.1 Krav til bruken av tilsetningsstoffer

For å sikre helsemessig trygge næringsmidler og motvirke tekniske handelshindre, har det pågått internasjonalt samarbeid på næringsmiddelområdet i flere tiår. Allerede for mer enn 30 år siden startet arbeidet med tilsetningsstoffer i FNs matvarestandardiseringsorgan Codex Alimentarius, som er et samarbeid mellom FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) og Verdens helseorganisasjon (WHO).

Både Norge og statene i EU har deltatt i Codex-arbeidet. En konsekvens av dette er at kravene og prinsippene for å godkjenne stoffer for bruk som tilsetningsstoffer i mat har vært de samme innen hele EØS-området over lengre tid. Det er først når det gjelder vurderinger av om det enkelte stoff skal tillates og i hvilke mengder/matvarer, at enkelte forskjeller mellom Norge og EU viser seg, jf. uenigheten om nitritt/nitrat, azofargestoffer og cyclamat. Uenig-

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

heten gjelder med andre ord ikke forskjellige holdninger, krav eller prinsipper til bruk av tilsetningsstoffer generelt.

Prinsippene, eller kriteriene, som er fastsatt i Codex' generelle standard for tilsetningsstoffer og i EUs rammedirektiv om tilsetningsstoffer 89/107/EØF, som er en del av EØS-avtalen, slår fast at tilsetningsstoffer kun aksepteres:

1. dersom det kan påvises et tilstrekkelig teknologisk behov for det, og det ønskede mål ikke kan nås ved hjelp av andre metoder som er økonomisk og teknologisk gjennomførbare;
2. dersom de ved de foreslåtte doser ikke utgjør noen fare for forbrukerens helse, i den grad det kan bedømmes på grunnlag av de foreliggende vitenskapelige data;
3. dersom bruken av dem ikke villeder forbrukeren.

Akseptabelt daglig inntak (ADI-verdien) er grunnlag for helsemessig vurdering av dosen, jf. pkt. 2. ADI er felles i EU og Norge, men inntaket (dosen) er avhengig av nasjonale spisevaner og produksjonspraksis.

ADI-verdien fastsettes av eksperter i EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF) og/eller Felles FAO/WHO ekspertkomitee for tilsetningsstoffer (JECFA) på bakgrunn av vitenskapelige undersøkelser for å avdekke om tilsetningsstoffet kan medføre helsefare, slik at bruken av det i mat må forbys eller begrenses. Det er et absolutt krav at alle stoffer som ønskes brukt som tilsetningsstoffer, skal være vitenskapelig undersøkt.

Det undersøkes for mange typer mulige helseskader, som skader på organer og vev, skader på arveanlegg, innvirkning på forplantningsevnen, fosterskader og kreft. Hvordan stoffene blir tatt opp i kroppen, mulig omdanning og hvordan de utskilles fra kroppen, blir også undersøkt. Undersøkelsene omfatter både forsøk på dyr og laboratorieanalyser. Det stilles strenge internasjonale krav til hvordan slike tester skal gjennomføres.

Dersom ekspertene i SCF og/eller JECFA finner at den framlagte dokumentasjonen er tilstrekkelig, fastsettes en grense for hva som er et akseptabelt daglig inntak (ADI) av det aktuelle stoffet. ADI-verdien angir den mengden av et stoff et menneske kan spise hver dag gjennom hele livet uten risiko for helseskade. Dersom forsøkene med et stoff har vist at det er nødvendig å begrense mengden av stoffet i kosten, fastsetter ekspertgruppen en tallfestet ADI-verdi. For andre stoffer, som anses «harmnløse» i de mengder det er sannsynlig å få i seg via bruk som tilsetningsstoffer, gjelder kun det generelle prinsippet som gjelder for alle tilsetningsstoffer: Det skal ikke brukes høyere mengder av et stoff enn nødvendig for å oppnå den tilsiktede effekt i næringsmidlet.

Moderate eller sporadiske overskridelser av ADI vil ikke medføre helseskade, fordi det i verdiene er innebygget en høy sikkerhetsfaktor (100) i forhold til de nivåer som har gitt effekter ved dyreforsøk. Det vil si at den laveste konsentrasjonen av et stoff som har gitt en negativ helseeffekt ved dyreforsøk, deles på hundre. Internasjonalt har man likevel et prinsipp om at ADI-verdien ikke skal overskrides, verken av gjennomsnittsforbrukeren eller av en storforbruker av matvarer som inneholder det enkelte tilsetningsstoff. Allergi- og overfølsomhetsreaksjoner har i liten grad blitt tatt hensyn til ved helserisiko-vurderingene av tilsetningsstoffer.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Ett og samme tilsetningsstoff kan brukes i flere av de mat- og drikkevarene som inntas i løpet av en dag. Siden ADI-verdien for et tilsetningsstoff angir den totale daglige akseptable mengden av stoffet, må myndighetene, ut fra kunnskaper om hva folk spiser, regulere bruken i hver enkelt matvaretype. Det må sikres at verken gjennomsnittsfbrukeren eller storbrukeren har et inntak som overskrider ADI.

3.2.2 Nærmere om regelverket i EU

I EU reguleres tilsetningsstoffer til næringsmidler av rammedirektivet om tilsetningsstoffer 89/107/EØF, som er en del av EØS-avtalen (jf. ovenfor). Direktivet inneholder blant annet generelle krav, prinsipper og prosedyrer for godkjenning av tilsetningsstoffer og fastsettelse av bruksbetingelser for disse, samt en helseklausul (art. 4) som skal brukes dersom ny kunnskap tyder på fare for menneskers helse. Slik kunnskap kan for eksempel være resultater av inntaksstudier eller nye toksikologiske data som medfører endring av ADI-verdien for et stoff.

Under hoveddirektivet er det gitt særdirrektiver som spesifikt regulerer mengder og i hvilke næringsmidler tilsetningsstoffene kan brukes. Søtstoffer reguleres av direktiv 94/35/EF om søtstoffer til bruk i næringsmidler (søtstoffdirektivet) med endringsdirektiv 96/83/EF. Fargestoffer reguleres av direktiv 94/36/EF om fargestoffer til bruk i næringsmidler (fargestoffdirektivet). De øvrige tilsetningsstoffene reguleres av direktiv 95/2/EF om andre tilsetningsstoffer i næringsmidler enn fargestoffer og søtstoffer (diversedirektivet) med endringsdirektivene 96/85/EF og 98/72/EF.

Ved utarbeidelse av disse direktivene meldte alle EU-statene inn hvilke tilsetningsstoffer de tillot brukt og bruksnivåer for disse. På bakgrunn av de meldte behovene samt helsemessige vurderinger, ble det fastsatt felles bruksbetingelser i EU for de enkelte tilsetningsstoffene.

EFTA-statene som på det aktuelle tidspunktet også inkluderte Sverige, Finland og Østerrike, deltok ikke i utarbeidelsen av direktivene og hadde ikke mulighet til å melde nasjonale reservasjoner eller behov, verken når det gjaldt hvilke stoffer som burde tillates, hvilke næringsmidler de burde tillates i, mengdebegrensninger eller lengden av tidsperioden fram til full ikrafttredelse.

EUs tilsetningsstoffregelverk kan bli revidert i løpet av inneværende år på bakgrunn av nye inntaksstudier som kreves av diversedirektivet 95/2/EF, artikkel 7, fargestoffdirektivet 94/36/EF, artikkel 6 og søtstoffdirektivet 94/35/EF, artikkel 8. Dette arbeidet er noe forsinket i forhold til den oppsatte tidsplanen.

3.2.3 Nærmere om regelverket i Norge

Bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler reguleres i Norge av forskrift 21. desember 1993 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler (tilsetningsstofforskriften). Forskriften trådte i kraft 1. januar 1994 og gjennomfører EUs rammedirektiv 89/107/EØF for tilsetningsstoffer.

Forskriftens vedlegg II, den såkalte positivlisten, fastsetter bruksbetingelser, det vil si i hvilke næringsmidler stoffene er godkjent og hvilke mengdebegrensninger som gjelder for bruken av et tilsetningsstoff i de ulike nærings-

midlene. Ved siste revisjon av de norske bestemmelsene er det foretatt en tilnærming til direktivene når det gjelder de bestemmelsene som er vurdert som helsemessig uproblematisk.

3.2.4 Merking

Alle ingredienser i en ferdigpakket matvare, herunder tilsetningsstoffer, skal merkes i henhold til forskrift av 21. desember 1993 nr. 1 385 om merking mv. av næringsmidler (merkeforskriften). Forskriften gjennomfører rådsdirektiv av 18. desember 1978 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om merking og presentasjon av, samt reklame for, næringsmidler beregnet på salg til den endelige forbruker (rammedirektivet om merking 79/112/EF), som er innlemmet i EØS-avtalen (jf. avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 18 og Særskilt vedlegg nr. 2 til St.prp. nr. 100 (1991-92), bind 4, side 272).

Tilsetningsstoffer skal angis med klassebetegnelse (hensikt med tilsetningen) og stoffets E-nummer eller dets kjemiske navn. For å gjøre merkingen og identifisering av tilsetningsstoffene enklere og entydig, har hvert stoff fått tildelt et eget internasjonalt nummer i Codex Alimentarius. En E foran nummeret betyr at stoffet er vurdert og funnet akseptabelt for bruk som tilsetningsstoff i EU.

3.2.5 Overvåking av inntak

Matvaremarkedet og befolkningens spisevaner er i stadig utvikling. Samtidig skjer store deler av regelverksutviklingen i internasjonale fora. For å kunne sikre at regelverket er tilpasset ulike nasjonale kosthold, slik at de enkelte lands forbrukere ikke får for høyt inntak av tilsetningsstoffer, er det et økt behov for overvåking av situasjonen og beregning av mulige konsekvenser.

Det arbeides med inntaksstudier og bedre metoder for slike undersøkelser nasjonalt, på nordisk plan, innen EU/EØS og i Codex-arbeidet. Alle de tre tilsetningsstoffdirektivene (95/2/EF, 94/36/EF og 94/35/EF) krever at EU-medlemsstatene oppretter systemer for å overvåke utviklingen av befolkningens inntak av tilsetningsstoffer. Innen fem år etter at direktivene ble fastsatt, skal Kommisjonen levere en rapport over resultater av slike undersøkelser foretatt i medlemsstatene, til Europaparlamentet og Rådet.

Resultater av inntaksberegninger for tilsetningsstoffer ble innhentet av Kommisjonen i oktober 1999. Norge deltok ved å sende inn data. Den norske inntaksberegningen av de aktuelle tilsetningsstoffene baserte seg på maksimalt tillatt innhold av hvert tilsetningsstoff i matvarene og gjennomsnittlig konsum av disse hentet fra den nasjonale kostholdsundersøkelsen NORKOST 1997. Det såkalte teoretisk gjennomsnittlige daglige inntaket av de ulike tilsetningsstoffene lå innenfor de fastsatte ADI-verdiene med god margin. Imidlertid manglet konsumdata for et stort antall meget spesifikke matvarer som kan inneholde de aktuelle tilsetningsstoffene. Dermed kan noen av inntaksestimertene være for lave.

I følge EUs hvitbok om matvaretrygghet av 12. januar 2000, skulle en samlerapport være ferdig utarbeidet av Kommisjonen innen juni 2000. En foreløpig arbeidsrapport ble behandlet i møtet i Kommisjonens arbeidsgruppe for tilsetningsstoffer 3.-4. juli 2000. På dette møtet ble det opplyst at en endelig rapport skulle oversendes Europaparlamentet i september. Dette arbeidet er

imidlertid noe forsinket. Rapporten er nå på høring i Kommisjonen, og den skal deretter oversettes før oversendelse til Europaparlamentet. Kommisjonen skal ved rapporteringen foreslå endringer i regelverket, dersom resultatene viser at dagens bestemmelser kan føre til uakseptable inntak av bestemte tilsetningsstoffer. I følge rapportutkastet kan det være grunn til å se nærmere på reguleringen av nitritt, benzoat og sulfitt.

3.2.6 Andre tiltak

I enkelte tilfeller kan det være nødvendig med spesielle tiltak i tillegg til regulering ved bruk av positivlisten og den generelle påbudte merkingen av en vares innhold av tilsetningsstoffer som er påbudt (jf. 3.2.4). Avhengig av situasjonen, kan målrettet eller generell tilleggsinformasjon være et virkemiddel for å bidra til å sikre at individer som er spesielt følsomme overfor et stoff eller en gruppe stoffer, eller personer med høyt inntak av spesielle matvarer, ikke utsettes for uakseptabel risiko. Slik informasjon kan gis i form av brosjyrer, internettinformasjon eller brukerveiledning på emballasjen. Tilleggsinformasjon kan gis enten separat eller som en del av de opplysningene som følger selve varen.

På andre områder, hvor det ikke er snakk om stoffer som tilsettes næringsmidlene med hensikt, har det i mange år vært gitt kostholdsråd til befolkningen. Disse har bestått i råd om å begrense eller avstå fra å spise matvarer med for høyt innhold av miljøgifter og radioaktivitet. I følge en nylig gjennomført undersøkelse (Storstad og Heggem, 1999) ¹⁾ fungerer dette virkemidlet, selv om det pekes på enkelte mangler som bør utbedres.

Eventuell økt risiko som følge av internasjonal harmonisering vil naturligvis også avhenge av i hvilken grad industrien anvender tilsetningsstoffene i produksjonen. Ulike klimatiske og hygieniske forhold finnes i ulike deler av verden. At et stoff er tillatt brukt i visse matvarer i visse mengder, betyr ikke at produsentene må/skal tilsette dem i maksimumsmengder dersom det ikke er behov for dette i deres produkter.

¹⁾ Radioaktivitet, miljøgifter og bruk av kostholdsråd. En evaluering. Nr. 17/99. Senter for bygdeforskning.

4 Nærmere om innholdet i direktivene og vurderinger av disse

4.1 Innledning

Det store flertall av de tillatte stoffene og de mengdebegrensningene som er satt i EUs direktiver, er helsemessig sett uproblematiske. Den tilnærming til direktivene som er foretatt ved siste revisjon av de norske bestemmelsene, har økt antallet godkjente stoffer fra ca. 300 til 340. Antall godkjente stoffer er i seg selv ikke et problem, og mange av de nye stoffene er kun varianter av stoffer som allerede var godkjent i Norge. Noen stoffer er blitt godkjent i flere produkter, og til dels også i større mengder som følge av tilnærmingen. Det finnes også stoffer som nå reguleres strengere enn tidligere.

Som tidligere nevnt, er det imidlertid norske fagmyndigheters vurdering at bestemmelsene i EUs direktiver vedrørende bruken av konserveringsmidlene nitritt og nitrat, de såkalte azofargene og søtstoffet cyclamat kan føre til ulike former og grader av økt helserisiko for hele eller deler av befolkningen, dersom de gjøres gjeldende i Norge.

4.2 Diversedirektivet 95/2/EF

Diversedirektivet 95/2/EF om andre tilsetningsstoffer enn farge- og søtstoffer, med endringsdirektivene 96/85/EF og 98/72/EF, regulerer alle lovlige tilsetningsstoffer til mat, bortsett fra søtstoffer og fargestoffer som blir regulert av egne direktiver (hhv. 94/35/EF og 94/36/EF). Direktivet har seks vedlegg som gir betingelser for bruk av gjeldende tilsetningsstoffer i ulike næringsmidler. Dette omfatter konserveringsmidler og antioksidanter, fortykningsmidler, emulgatorer, surhetsregulerende midler mm. Det er ikke helsemessige problemer knyttet til det store flertallet av bestemmelsene i 95/2/EF, selv om antall stoffer og de gitte bruksbetingelsene kan medføre bruk av flere stoffer og større mengder tilsatt av noen stoffer. For enkelte tilsetningsstoffer, som for eksempel benzosyre og benzoater, har EU imidlertid en strengere regulering enn den tidligere norske (før endring 19.11.99 av vedlegg II til forskrift av 21.12.93 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler).

4.2.1 Nærmere om diversedirektivets bestemmelser

Artikkel 1, nr. 1 i direktivet forteller at dette er et særdirektiv som utgjør en del av det sammenfattende direktivet definert i artikkel 3 i direktiv 89/107/EØF, og som gjelder andre tilsetningsstoffer enn fargestoffer, søtstoffer og melbehandlingsmidler.

Nr. 2 fastslår at det kun er tilsetningsstoffer som tilfredsstillt kravene fastsatt av Den vitenskapelige komité for næringsmidler som kan brukes i næringsmidler.

Nr. 3 gir definisjoner av ulike typer tilsetningsstoffer som konserveringsmidler, antioksydanter, pakkegasser med mer (i alt 23 punkter).

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Nr. 4 definerer hva som menes med andre melbehandlingsmidler enn emulgatorer.

Nr. 5 definerer hva som i dette direktivet ikke anses som tilsetningsstoffer til næringsmidler, som stoffer brukt til behandling av drikkevann, tyggegummibaser, kasein, med mer (i alt 9 punkter).

Artikkel 2, nr. 1 fastslår at kun stoffene ført opp i vedlegg I, III, IV og V er tillatt brukt i næringsmidler for å oppnå formål nærmere definert i artikkel 1 (3).

Nr. 2 sier at tilsetningsstoffene i vedlegg I er tillatt å bruke etter «quantum satis»-prinsippet (se nr. 8) med de begrensninger som er gitt i vedlegg II.

Nr. 3 definerer næringsmidler hvor «quantum satis»-prinsippet ikke gjelder, f.eks. ubearbeidete matvarer og matvarer regulert av egne direktiver, barnemat (som skal dekkes av vedlegg VI), og matvarene i vedlegg II som kan tilsettes stoffer spesifisert i vedlegg II, III og IV etter gitte betingelser.

Nr. 4 bestemmer at tilsetningsstoffene oppført i vedlegg III og IV kun kan brukes i de næringsmidler og etter de vilkår for bruk som er spesifisert.

Nr. 5 fastslår at bare tilsetningsstoffer oppført i vedlegg V kan brukes som bærestoffer og løsemidler for tilsetningsstoffer, etter de vilkår for bruk og anvendelse som står der.

Nr. 6 sier at bestemmelsene i direktivet også gjelder bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler beregnet på spesielle ernæringsmessige behov (dir. 89/398/EØF).

Nr. 7 definerer maksimumsverdiene angitt i vedleggene som den mengden som er tilstede i produktet ved frambud dersom ikke annet er angitt.

Nr. 8 forklarer «quantum satis»-prinsippet (q.s-prinsippet), som gir uttrykk for at det ikke er noen tallfestet begrensning for bruk av tilsetningsstoffene. Stoffene skal likevel brukes i samsvar med god framstillingspraksis og i mengder som ikke er større enn nødvendig for å oppnå det ønskede resultat, og forutsatt at forbrukeren ikke villedes.

Artikkel 3, nr. 1 forklarer hvilke bestemmelser som gjelder for bruk av tilsetningsstoffer i sammensatte næringsmidler (unntatt de bestemmelsene som er listet opp i art. 2 (3)).

Nr. 2 sier at unntatt fra bestemmelsene i nr. 1 er morsmelkerstatninger, tilskuddsblandinger og overgangskost for spedbarn og småbarn.

Artikkel 4 fastslår at bestemmelsene i direktivet gjelder uavhengig av at noen stoffer også kan være regulert av andre direktiver når de brukes som søtstoffer og fargestoffer (søtstoffdirektivet og fargestoffdirektivet).

Artikkel 5 bestemmer at Kommisjonen, med assistanse fra Den faste komité for næringsmidler og ved å følge prosedyrene i artikkel 6, ved behov kan avgjøre:

- plasseringen av et næringsmiddel som tidligere ikke har fått noen plassering i en av matvarekategoriene nevnt i artikkel 2 eller i et av vedleggene;
- om et tilsetningsstoff som er oppført i vedleggene og tillatt brukt etter q.s-prinsippet blir brukt i samsvar med kriteriene nevnt i artikkel 2;
- om et stoff skal defineres som et tilsetningsstoff etter artikkel 1.

Artikkel 6 gir prosedyrer for hvordan Kommisjonen skal gå fram ved håndtering av saker som gjelder dette direktivet. Prosedyrene sier hvordan Kommisjonen skal arbeide i forhold til Den faste komité for næringsmidler og i for-

hold til Rådet, som skal kobles inn dersom komiteen med et kvalifisert flertall ikke er enig.

Artikkel 7 bestemmer at medlemsstatene skal ha opprettet systemer som ivaretar overvåking av inntak og anvendelse av tilsetningsstoffer (3 år etter at direktivet trådte i kraft). Det kreves rapportering til Europaparlamentet og Rådet om endringer som har funnet sted (5 år etter at direktivet trådte i kraft). Det er også bestemmelser om at Kommisjonen skal ta bruksvilkårene i direktivet opp til ny vurdering og eventuelt foreslå endringer dersom inntaks- og bruksundersøkelser viser at det er behov for dette.

Artikkel 8 viser en oversikt over hvilke direktiver som oppheves som følge av dette direktivet, og hvordan man skal forholde seg til henvisninger til disse direktivene.

Artikkel 9 gir tidsfrister for når medlemsstatene skal sette i kraft lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet og tidsfrister for når handel med varer produsert etter tidligere regelverk opphører. Det er også bestemmelser om hvordan medlemsstatene i sitt lovverk skal hen vise til dette direktiv.

Artikkel 10 angir at direktivet skal tre i kraft den dag det kunngjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende (det vil si 18.03.95).

Artikkel 11 gir bestemmelser om at direktivet retter seg mot medlemsstatene.

4.2.2 Vurdering av diversedirektivets bestemmelser om nitritt og nitrat

Nitritt og nitrat er tilsetningsstoffer som i henhold til direktiv 95/2/EF kan brukes som konserveringsmidler i visse kjøttprodukter, ost og kryddersild. Den viktigste hensikten med å anvende nitritt og nitrat som konserveringsmidler, er å hemme eller stoppe veksten av uønskede mikroorganismer. Spesielt nevnes *Clostridium botulinum* i denne forbindelse. Nitrat har liten eller ingen antibakteriell virkning i seg selv, men omdannes til en viss grad til nitritt og virker således som et reservoar for nitritt. Stoffene virker også fargestabiliserende og gir en spesiell smak i kjøttprodukter.

Diversedirektivet 95/2/EF åpner for betydelig høyere tilsetning av nitritt og nitrat til kjøttprodukter enn Norge tillater i dag. Produsenten kan dessuten velge om tilsetningen av nitritt/nitrat skal reguleres etter inngående mengde eller etter restmengde i produktet. I Norge reguleres bruken av nitritt/nitrat som inngående mengde i produktene. I det ferdige produktet vil man, avhengig av produkttype, prosesser og lagringstid, bare gjenfinne 5-30 % av den tilsatte nitrittmengden. Selv store mengder tilsatt nitritt vil i mange tilfeller bare etterlate små rester. Restmengde er derfor, etter norske fagmyndigheters syn, en usikker og dårlig egnet parameter for å regulere tilsatt nitrittmengde etter som mulige helseskadelige effekter avhenger av tilsatt (inngående) mengde.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Tabell 4.1: Tillatte inngående og restmengder i direktiv 95/2/EF, samt Norges regulering av nitritt og nitrat basert på tillatt tilsatt mengde

E-nr. og navn	Næringsmiddel	Tillatt å tilsette i Norge (mg/kg)	Veiledende mengde tilsatt i EU (mg/kg)	Restmengder i EU (mg/kg)
E 249 Kaliumnitritt	Samme som for natriumnitritt (E 250)	ikke tillatt i Norge	se natriumnitritt	se natriumnitritt
E 250 Natriumnitritt	Ikke-varmebehandlede kjøttprodukter, hele eller oppskåret i biter	60	150	50
	Ikke-varmebehandlede middagsvarer av kjøttprodukter	30	150	50
	Saltet bacon	60	ingen	175
	Spekede kjøttprodukter	120	150	50
	Varmebehandlede kjøttprodukter, hele eller oppskåret i biter	60	150	100
	Varmebehandlede middagsvarer av kjøttprodukter	30	150	100
	Ikke-varmebehandlede middagsvarer av kjøttfarseprodukter	30	150	50
	Ikke-varmebehandlede påleggsvarer av kjøttfarseprodukter (inkl. spekede)	120	150	50
	Varmebehandlede middagsvarer av kjøttfarseprodukter	30	150	100
	Hermetiserte, steriliserte kjøttvarer	30	150	100
	Varmebehandlede påleggsvarer av kjøttfarseprodukter	60	150	100
	Hermetiske halvkonserver av kjøttfarseprodukter	60	150	100
Nitrater	Produktgrupper som for natriumnitritt	0	300	250
(E 251, natriumnitrat og E 252, kaliumnitrat)	Hard, fast og halvfast ost. Osteligende produkter på basis av meieriprodukter	50		50
	Kryddersild og brisling	200		200

Under de hygieniske betingelser som kan oppnås ved anvendelse av kvalitetssikring av kritiske kontrollpunkter (Hazard Analysis Critical Control Point - HACCP), mener SCF at tilsetning av 50-100 mg nitritt/kg kjøtt i mange tilfeller vil være tilstrekkelig, men at noen produkter kan kreve høyere konsentrasjoner - opp til 150 mg/kg. Dette vil normalt føre til restkonsentrasjoner på under 50 mg/kg.

4.2.2.1 Helsevurdering

JECFA og SCF har begge satt en ADI for nitritt på 0,06 mg/kg kroppsvekt og for nitrat på 3,7 mg/kg kroppsvekt. Med de maksimalt tillatte restmengder i EUs direktiv 95/2/EF er det ikke mulig å overskride ADI for nitrat, men det er mulig å få et inntak som overskrider ADI for nitritt. Problemet med tilsetning av nitritt og nitrat til kjøttvarer er imidlertid ikke først og fremst knyttet til forekomsten av disse stoffene i seg selv. Hovedbekymringen er at nitritt kan reagere med aminer i næringsmidlene og føre til dannelsen av kreftfremkallende nitrosaminer. Mengde nitrosaminer som dannes, øker med mengde nitritt/nitrat tilsatt under produksjonen. Røyking av kjøtt synes å fremme dannelsen, temperatur har betydning, og det synes som om steking har en viss innvirkning. Stoffet askorbinsyre kan hemme dannelsen av nitrosaminer.

Flere av nitrosaminene er kreftfremkallende i mange forskjellige dyrearter, og man antar at dette også gjelder for mennesker. Det foreligger ikke epidemiologiske undersøkelser for enkeltstoffene, men en overhyppighet av kreft i fordøyelsesorganer er sett ved høyt konsum av matvarer som inneholder nitrosaminer. Det er meget vanskelig å anslå nitrosaminers bidrag til kreftdødelighet. I Danmark er det anslått at nitrosaminer fra mat kan føre til 0,04-0,4 ekstra kreftdødsfall pr. million mennesker pr. år. Dette er i praksis en svært lav risiko.

For kreftfremkallende stoffer, som også kan skade arveanlegg, antas det generelt at det ikke finnes noen nedre grense der man kan være sikker på at det ikke skjer svulstutvikling. SCF anser i tråd med dette at det ikke kan fastsettes noen helsemessig sikker nedre grense for inntak av nitrosaminer. Selv om innholdet i næringsmidler er meget lavt, mener komiteen at man i lys av det gentoksiske og kreftfremkallende potensialet til disse stoffene bør tilstrebe å redusere inntaket. For eksempel bør nitrittilsetning til næringsmidler senkes til den minste mengden som trengs for å hindre mikrobiologisk helsefare.

De vesentligste kildene til nitrosaminer i mat er saltet kjøtt, øl og fisk. Øl kan være en meget viktig eksponeringskilde for nitrosaminer. Nitrosaminer i øl og fisk stammer ikke fra tilsetning av nitritt, men f.eks. fra bruken av direkte tørking av korn eller fra røyking.

SCF har på 1990-tallet gjennomført to evalueringer av nitritt/nitrat. Norske fagmyndigheters helsevurderinger er i samsvar med SCFs uttalelser. Den siste vurderingen fra SCF, publisert 22. september 1995, presiserer at det er en klar sammenheng mellom tilsatt mengde nitritt og dannelsen av nitrosaminer. Videre uttaler SCF at mange av nitrosaminene kan være kreftfremkallende og gentoksiske, slik at det ikke er mulig å fastsette noen sikker nedre grense for stoffene. SCF gjentar derfor sin tidligere anbefaling om at eksponeringen bør reduseres mest mulig ved at nivåene av nitritt og nitrat tilsatt til mat senkes til det laveste nivå nødvendig for å oppnå konserverende effekt og mikrobiologisk sikkerhet. Bestemmelsene i diversedirektivet 95/2/EF synes i liten grad å være i overensstemmelse med SCFs helsemessige vurderinger og anbefalinger. SCFs uttalelse bør, i følge norske og danske fagmyndigheter, tilsis en revurdering av bestemmelsene om nitritt og nitrat i diversedirektivet. Dette momentet er tillagt stor vekt av Danmark i saken danskene har anlagt mot Kommisjonen (jf. 4.2.2.4).

4.2.2.2 Norges opprinnelige posisjon og svaret fra Kommisjonen

På bakgrunn av ovennevnte helsevurdering ba Norge i desember 1998, sammen med Island, om å få videreføre dagens norske/islandske regulering av nitritt og nitrat. I den norske posisjonen ble det vist til at en økning av tillatt mengde nitritt/nitrat i kjøttprodukter ville kunne medføre økt risiko for dannelse av nitrosaminer og dermed økt helserisiko. Fra norsk side ble det videre lagt vekt på at økt tillatt mengde av nitritt/nitrat ikke er teknologisk nødvendig ved kontrollerte hygieniske forhold under produksjonen.

Norge mottok gjennom EFTA 12. oktober 1999 Kommisjonens avslag på kravet om å opprettholde nasjonale bestemmelser. Kommisjonen understreket i sitt svar at bruk av nitritt/nitrat er basert på teknologisk behov for å konservere kjøttprodukter mot vekst av mikroorganismer. Kommisjonen preserte videre at bruksbetingelsene ble vedtatt av Europaparlamentet og Rådet, som begge var kjent med SCFs uttalelser i saken. Kommisjonen framholdt at nitritt og nitrat inngår i en inntaksundersøkelse som gjennomføres i EU, og at bruksnivåene vil bli revurdert om nødvendig. Kommisjonen påpekte også at Danmark hadde bedt om tilsvarende unntak og at Danmark ikke hadde fått medhold i sin forespørsel. Kommisjonen viste til sitt svar til Danmark (Kommisjonens vedtak 1999/830/EØF), se 4.2.2.3, og anmodet Norge og Island om å gjennomføre diversedirektivets bestemmelser om nitritt/nitrat i nasjonal rett.

4.2.2.3 Kommentarer til Kommisjonens svar

Ettersom Norge hadde samme utgangspunkt og begrunnelse for ønsket om å opprettholde nasjonal regulering av nitritt/nitrat som Danmark, er Kommisjonens svar til Danmark relevant for Norge.

Kommisjonen pekte i sitt svar til Danmark på at nitritt/nitrat anvendes som konserveringsmiddel for å hemme og stanse veksten av uønskede mikroorganismer. Videre framhevet Kommisjonen at kontaminering av kjøttprodukter kan skje på et hvilket som helst stadium i behandlingsskjeden. Mengdene tilsatt skal derfor kunne beskytte inntil siste ledd i kjeden, som i henhold til direktiv 95/2/EF er «point of sale to the final consumer», det vil si i butikken. Siden nitritt/nitrat brytes ned, fastsetter direktiv 95/2/EF både veiledende tilsatt mengde og restmengde. Dansk og norsk regulering etter inngående mengde ga etter Kommisjonens mening ingen garanti for at det siste ledd i behandlingsskjeden inneholdt tilstrekkelig mengde tilsetningsstoffer til at teknologisk funksjon i forhold til mikrobiologisk kvalitet oppfylles.

Fra norsk side bestrides ikke at nitritt/nitrat har en slik funksjon, men norske fagmyndigheter mener at direktiv 95/2/EF tillater bruksnivåer som overstiger det som er teknologisk nødvendig. Norge og Danmark mener det bør fokuseres på hygieniske betingelser underveis i prosessen for å ivareta den mikrobiologiske kvaliteten. Det er ikke rapportert tilfeller av botulinumforgiftning verken i Norge eller i Danmark som er forårsaket av de lavere mengdene nitritt og nitrat som har vært tillatt i kjøttvarer. I Norge gjelder dette siden nivåene ble satt ned fra 200 mg/kg til dagens nivåer, jf. tabell 4.1, i juli 1982. Fram til nå har det ikke vært noe bekreftet teknologisk behov i norsk næringsmiddelindustri som skulle tilsi behov for at dagens grenser heves.

Kommisjonen pekte i sitt svar til Danmark også på at Danmark tillater nitritt/nitrat på samme nivå som øvrige EU-land i de tradisjonelle produktene Wiltshire-bacon og rullepølse. Kommisjonen så ingen vesentlige forskjeller mellom disse produktkategoriene og øvrige produkter som kan begrunne en slik forskjellsbehandling. Norge har ikke de nevnte spesialproduktene, men ligger nær EUs grenser for hva som er tillatt å tilsette til spekemat hvor Norge tillater 120 mg/kg og EU tillater 150 mg/kg. Spekemat er produkter med høyt saltinnhold og lav vannaktivitet som skal være holdbare over lang tid ved ugunstige lagringsbetingelser. SNT har vurdert det dithen at dette forsvarer høyere tilsetning av nitritt enn i andre produktgrupper hvor det er tillatt med langt lavere mengder tilsatt nitritt. At enkelte produkter kan kreve tilsetning av høyere konsentrasjoner nitritt, er i overensstemmelse med SCFs vurdering (se 4.2.2).

Hvorvidt EU regulerer tilsatt mengde eller restmengde, kan ut fra Kommisjonens svar være uklart. I ett avsnitt påpekes det at behovet for både veiledende tilsatt mengde og restmengde dekkes av 95/2/EF, mens det senere i svaret vises til at EU i 95/2/EF kun fastsetter veiledende tilsatte mengder. I direktivet er det likevel klart at EU regulerer begge deler, unntatt for bacon, der kun restmengde er regulert. Det betyr at produsentene kan velge hvorvidt de ønsker å tilsette etter veiledende tilsatt mengde eller restmengde. Da har man som nevnt problemet at restmengde ikke er noen god parameter for hvor mye som er tilsatt. Dannelsen av nitrosaminer har sammenheng med tilsatt mengde, som ikke kan kontrolleres ved analyse av rester i produktet.

Kommisjonen gjorde også oppmerksom på at med SCFs fastsatte ADI-verdi på 0,1 mg/kg kroppsvekt for natriumnitritt, må en person på 70 kg, beregnet ut fra EUs regelverk, spise 1 400 g slaktervarer eller 40 g bacon per dag for å nå ADI-verdien. Kommisjonen påpekte videre at det ikke er framlagt noen tall som viser inntak av kjøttprodukter som inneholder nitritt. Det er korrekt at det verken fra dansk eller norsk side er vist til noen konkrete inntaksdata. Norske myndigheter anså vurderingen fra SCF om at ADI ville kunne overskrides, som tilstrekkelig i denne sammenheng.

4.2.2.4 Dansk sak mot Kommisjonen og norsk intervensjon

Danmark har anlagt sak mot Kommisjonen ved EF-domstolen med påstand om at Kommisjonens vedtak om at Danmark ikke får videreføre nasjonale bestemmelser for nitritt/nitrat skal annulleres, fordi det er fattet på et feilaktig og mangelfullt grunnlag, jf. ovenfor. Danmark har hele veien bygget sin argumentasjon på den vitenskapelige vurdering som er gjort av EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF). Danmark mener denne må være grunnleggende for EUs felles regelverk. Det forventes ikke dom i saken før i 2001. Norge sendte i juli d.å. søknad om å intervensere som tredjepart i søksmålet Danmark har anlagt for EF-domstolen. EF-domstolen ga 4. oktober d.å. Norge intervensjonsadgang. Fristen for innlevering av intervensjonsinnlegg er fastsatt til 14. desember 2000.

Danmark har i tillegg hatt en rekke kontakter med Kommisjonen for å overbevise Kommisjonen om at diversedirektivet bør endres i tråd med de helsemessige bekymringer som ligger til grunn for det danske saksanlegget. Danskene er særlig opptatt av denne politiske vinklingen, da de anser en end-

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

ring av direktivet påkrevet. Det er danskenes inntrykk at Kommisjonen seriøst overveier en endring, men at Kommisjonen avventer den tidligere nevnte inntaksvurderingen.

Det danske regelverket for nitritt og nitrat ble pr. 10. november 1999 endret i samsvar med bestemmelsene i diversedirektivet, slik det ble krevet i Kommisjonens vedtak 1999/830/EØF. Den danske regjeringens begrunnelse var at man ikke ønsket å medvirke til å skape en holdning i EU som innebærer at statene retter seg etter reglene etter eget forgodtbefinnende.

Regelverksendringen i Danmark innebærer imidlertid ikke at produsentene endrer sin bruk av nitritt/nitrat. Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (FDB), Dansk Supermarked, De Samvirkende Købmandsforeninger og Danske Slagtermesteres Landsforening har meddelt at de vil holde fast ved de tidligere krav til de varene de selger. Heller ikke Danske Slagterier eller Dansk Industri vil øke tilsetningen av nitritt/nitrat selv om det nå er lovlig å gjøre dette.

4.2.2.5 Uttalelse fra norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen

Det er liten import av kjøttprodukter til Norge. Mesteparten av det som spises av slike varer er følgelig produsert nasjonalt (cirka 95 %). Norsk industri har blant annet på grunn av god hygiene i produksjonen og generelt lavt smittepress i Norge, for eksempel har vi lav forekomst av salmonella, hittil ikke sett behov for så høye mengder nitritt/nitrat i produksjonen som det EUs regelverk tillater. De mengdene som i dag er tillatt brukt i Norge, er av samme størrelsesorden som EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF) mener er tilstrekkelig dersom produksjonen skjer under betryggende produksjonsforhold. Det er derfor ikke noe teknologisk behov for at bruken av nitritt/nitrat endres.

Norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen har nylig kommet med følgende uttalelse:

«EUs regelverk tillater mer nitritt/nitrat og azofargestoffer i næringsmidler enn dagens norske regelverk. Organisasjoner som representerer næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen i Norge har en holdning om ikke å endre dagens praksis med hensyn til bruk av disse stoffene i næringsmidler på det norske markedet, selv om EUs regelverk tas inn i norske bestemmelser.»

Disse står bak uttalelsen: Coop Norge, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH), Næringsmiddelbedriftenes Landsforening (NBL), Kjøttbransjens Landsforbund (KLF) og Norsk Kjøtt.

Forbrukerrådet mener uttalelsen ivaretar norske forbrukeres interesser på en god måte, ettersom den innebærer at produsentene og bransjen vil videreføre nåværende praksis.

På bakgrunn av ovennevnte uttalelse antas ikke en gjennomføring av diversedirektivets bestemmelser om nitritt/nitrat i Norge å få konsekvenser av betydning for forbrukerne.

4.3 Fargestoffdirektivet 94/36/EF

Fargestoffdirektivet (94/36/EF) regulerer lovlige fargestoffer til næringsmidler. Direktivet tillater omfattende bruk av fargestoffer, herunder 11 syntetiske azofarger. Direktivet har fem vedlegg som gir betingelser for bruk av fargestoffene i ulike næringsmidler. Med unntak av bestemmelsene om azofargestoffer er bestemmelser tilsvarende direktivets bestemmelser gjennomført ved forskrift i Norge fastsatt 19. november 1999.

4.3.1 Nærmere om fargestoffdirektivets bestemmelser

Artikkel 1 i direktivet forteller at dette er et særdirktiv innen rammen av det sammenfattende direktiv i henhold til artikkel 3 i direktiv 89/107/EØF, og som gjelder fargestoffer. Artikkelen tar for seg hva som menes med «fargestoffer» og hva som ikke betraktes som «fargestoffer» i dette direktivet.

Artikkel 2 tar for seg hvert enkelt av vedleggene til direktivet og beskriver hvilke opplysninger og bestemmelser disse inneholder. Stoffene som er ført opp i vedlegg I kan brukes som fargestoffer i næringsmidler i de matvarer som er ført opp i vedlegg II, IV og V, på de vilkår som er angitt der. Disse fargestoffene kan også brukes på samme vilkår i næringsmidler bestemt til særlige formål i samsvar med direktiv 89/398/EØF ²⁾

. Artikkelen forklarer også de begreper som er brukt i vedleggene. Det blir opplyst om hvilke fargestoffer som kan brukes til merking i forbindelse med kjøttkontroll (f.eks. stempelfarge), til merking og dekorering av eggskall, og hvilke fargestoffer som kan selges direkte til forbruker. Det blir også gitt en definisjon av hva man i dette direktivet mener med ubearbeidede næringsmidler.

Artikkel 3 tar for seg bestemmelser om fargestoffer i sammensatte næringsmidler.

Artikkel 4 tar for seg hvordan en skal fastsette (ved å følge prosedyrene i artikkel 5) om et næringsmiddel tilhører en av næringsmiddelgruppene fastsatt i vedleggene, og om et stoff er et fargestoff i henhold til artikkel 1.

Artikkel 5 gir prosedyrer for hvordan Kommisjonen skal gå fram ved håndtering av saker som gjelder dette direktivet. Prosedyrene sier hvordan Kommisjonen skal arbeide i forhold til Den faste komité for næringsmidler og i forhold til Rådet, som skal kobles inn dersom komiteen med et kvalifisert flertall ikke er enig.

Artikkel 6 gir tidsfrister for når medlemsstatene skal sette i kraft lover og forskrifter som er nødvendig for å etterkomme dette direktivet, og tidsfrister for når handel med varer produsert etter tidligere regelverk opphører. Det er også gitt bestemmelser for hvordan medlemsstatene i sitt lovverk skal henvise til dette direktivet.

Artikkel 7 tar for seg opphevelser av tidligere bestemmelser og hvordan man skal henvise til disse.

Artikkel 8 bestemmer at Kommisjonen, på direktivets ikrafttredelsesdato, skal innlede en opplysningskampanje om fargestoffer rettet mot forbrukeren,

²⁾ Rådskommisjonsdirektiv av 3. mai 1989 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om næringsmidler beregnet på spesielle ernæringsmessige behov, som er en del av EØS-avtalen (jf. Særskilt vedlegg nr. 2 til St. prp. nr. 100 (1991-92) bind 4 s. 576.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

i samarbeid med Europarådet, nasjonale myndigheter, bransje- og forbrukerorganisasjoner.

Artikkel 9 gir tidsfrister for når medlemsstatene skal sette i kraft lover og forskrifter som er nødvendig for å etterkomme dette direktivet, og tidsfrister for når handel med varer produsert etter tidligere regelverk opphører. Det er også gitt bestemmelser for hvordan medlemsstatene i sitt lovverk skal henvise til dette direktivet.

Artikkel 10 angir at direktivet skal tre i kraft den dag det kunngjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende (det vil si 10.09.94).

Artikkel 11 gir bestemmelser om at direktivet retter seg mot medlemsstatene.

4.3.2 Vurdering av fargestoffdirektivets bestemmelser om azofargestoffer

Fargestoffdirektivet tillater utstrakt bruk av azofarger i mange produkter, som for eksempel brus og andre leskedrikker, sukkervarer, iskrem, desserter, snacks, supper og sauser. Mange av disse matvarene spises i stor grad av barn.

Tabell 4.2: Oversikt over tillatt bruk av azofargestoffer i næringsmidler på det norske markedet

E-nr og navn	Tillatt å benytte i følgende produkter i Norge pr. i dag
E102 Tartrazin	Barmiks, essens, fruktvin, brennevin og brennevinsbaserte drikker
E110 Paraorange	Seilaks, rognkjekskaviar, barmiks, essens, fruktvin, brennevin og brennevinsbaserte drikker
E122 Azorubin	Barmiks, essens, brennevin og brennevinsbaserte drikker
E123 Amarant	Brennevin, aperitiffvin og brennevinsbaserte drikker
E124 Nykockin	Seilaks, rognkjekskaviar, barmiks, essens, brennevinsbaserte drikker, pynt og overtrekk
E129 Allurarød	Stempelmerking av kjøtt, brennevin, fruktvin, barmiks, essens og brennevinsbaserte drikker
E151 Brilljantsvart BN	Rognkjekskaviar, lodderogn, barmiks, essens og brennevinsbaserte drikker
E155 Brun HT	Stempelmerking av kjøtt, brennevin, fruktvin, barmiks, essens og brennevinsbaserte drikker

Følgende azofargestoffer er ikke tillatt å benytte i næringsmidler på det norske markedet i dag: E 128, E 154 og E180. Disse fargene er i EU kun tillatt i henholdsvis engelske «Breakfast sausages» og «Burger meat», «Kippers» og spiselig osteskorpe.

4.3.2.1 Helsevurdering

Azofargestoffene er vurdert av SCF, og ADI-verdier er fastsatt for stoffene. Ved disse vurderingene er det lagt vekt på tradisjonelle toksikologiske effekter, innbefattet kreftisiko. Azofargestoffer har lenge vært kjent for å kunne utløse overfølsomhetsreaksjoner hos enkelte. Det er ikke tatt hensyn til rapporterte overfølsomhetsreaksjoner ved fastsettelsene av ADI-verdier. Dette har tradisjonelt vært ansett for å være reaksjoner som bare er knyttet til et mindre antall individer, som den enkelte selv må ta forhåndsregler mot.

Den beste dokumentasjonen for overfølsomhetsreaksjoner foreligger for E102 tartrazin, men det er også dokumentert slike reaksjoner overfor andre azofargestoffer som E110 paraorange, E122 azorubin og E124 nykockin.

Overfølsomhet mot tartrazin og andre fargestoffer opptrer vanligvis hos pasienter med atopisk sykdom (allergi) som høysnue, astma eller barneeksem. De vanligste symptomene som har vært rapportert er elveblest, rødme og hevelse i huden, særlig rundt øyne og munn, åndedrettsbesvær, hodepine og mage-tarmsymptomer. Reaksjonene er vanligvis milde, men livstruende eller alvorlige allergiske reaksjoner har vært rapportert.

4.3.2.2 Hyppighet av overfølsomhetsreaksjoner mot azofargestoffer

Siden Norge har hatt et nesten totalt forbud mot azofargestoffer siden 1978, har den norske befolkningen hatt en meget lav eksponering for azofargestoffer. Det foreligger dessuten få studier av problemet i litteraturen. En utvidet bruk av azofargestoffer vil med stor sannsynlighet innebære at flere personer, spesielt barn med en eller annen form for allergi, vil reagere med overfølsomhet mot stoffene. Det er imidlertid vanskelig å estimere hvor mange dette vil kunne affisere.

I Danmark, der azofargestoffer har blitt brukt, har en undersøkelse vist at 1-2 % av skolebarna reagerte på en blanding av tilsetningsstoffer: Fargestoffer, konserveringsmidler og aromastoffer. Av de barna som reagerte, var det fem av seks som reagerte på syntetiske fargestoffer. I en annen dansk studie av atopiske barn i alderen 4-15 år, reagerte i underkant av 2 % på tilsetningsstoffer. Under 1 % reagerte ved eksponering for azofargestoffer.

Ut fra den danske studien av atopiske barn og en prevalens av atopikere på 23,9 % i Danmark, har det vært estimert at 0,1-0,2 % av danske barn kan reagere på azofargestoffer. Det er i Norge og i Sverige liknende prevalenstall for atopi, og det er derfor sannsynlig at det forholder seg omtrent på samme måte som i Danmark. Det er stor usikkerhet knyttet til hyppigheten av reaksjoner mot azofarger. Således har andelen av befolkningen i USA som er overfølsomme mot azofargestoffer, vært anslått til 0,01 %, og i Sverige til 0,04 %.

4.3.2.3 Norges opprinnelige posisjon og svaret fra Kommisjonen

Med bakgrunn i økt risiko for overfølsomhetsreaksjoner hos en gruppe av befolkningen ba Norge i desember 1998 om å få videreføre dagens norske regulering av tartrazin (E102), paraorange (E110), azorubin (E122), amarant (E123), kochenillerød A (E124), rød 2G (E128), allurarød AC (E129), briljant-svart BN (E151), brun FK (E154), brun HT (E155) og litolrubin BK (E180).

Norge mottok i november 1999 avslag på kravene om å opprettholde nasjonale bestemmelser. Kommisjonen sa i sitt svar til Norge at Sverige hadde bedt om de samme unntakene for azofargestoffer. Sverige fikk ikke medhold i sin forespørsel (kommisjonsvedtak 1999/5/EØF), se 4.3.2.4. Kommisjonen framhevet merkeregulene som EUs middel for å møte problemet med overfølsomhet og påpekte at noen av stoffene kun er tillatt i meget begrenset omfang, for eksempel at brun FK kun er tillatt brukt i kippers.

Kommisjonen anmodet derfor Norge om å endre sin nasjonale lovgivning i samsvar med fargestoffdirektivet.

4.3.2.4 *Kommentarer til Kommisjonens svar*

Norge hadde samme utgangspunkt og begrunnelse som Sverige vedrørende bruk av azofargestoffer. Svaret fra Kommisjonen til Sverige er derfor relevant for Norge.

Kommisjonen medgir i sitt svar til Sverige at noen tilsetningsstoffer kan gi overfølsomhetsreaksjoner hos enkelte mennesker, og viser til en SCF-rapport om «matvareallergier og overfølsomhet» publisert 22. september 1995. SCF skriver i rapporten at azofargestoffer har vært involvert i overfølsomhetsreaksjoner, men konkluderer med at det skjer sjelden.

Både Sverige og Norge legger i sine posisjoner fram tall for nasjonal utbredelse av allergi (atopi), men har ingen undersøkelser som går direkte på allergi/overfølsomhet overfor næringsmidler, tilsetningsstoffer eller azofarger. Personer med atopi er imidlertid spesielt følsomme overfor azofarger, slik at det må antas å være en sammenheng mellom reaksjoner mot disse stoffene og andel atopikere i befolkningen. Det er Kommisjonens syn at det ikke er mulig å evaluere faren for reaksjoner overfor azofargestoffer ved å referere til generelle undersøkelser på allergi. Kommisjonen mener videre at de svenske myndighetene ikke har lagt fram tilstrekkelige statistiske data som viser at den svenske befolkning er spesielt utsatt for reaksjoner overfor azofargestoffer, sammenlignet med befolkningen i Europa for øvrig eller i resten av verden. I og med at azofargene bare i svært liten grad har vært tillatt i Sverige og Norge, har undersøkelser av potensielle reaksjoner ikke vært mulig/aktuelt. Alternativet - å gjennomføre provokasjonsstudier med azofarger blant allergikere - vil være både etisk betenkelig og ressurskrevende.

Kommisjonen påpeker også at det er inkonsekvent at tilsetningsstoffer som sulfitter og benzoater, som også kan gi overfølsomhetsreaksjoner, ikke er behandlet på samme restriktive måte som azofargestoffene. Et krav ved godkjenning av bruk av tilsetningsstoffer (jf. 3.2.1) er imidlertid at det skal være «et tilstrekkelig teknologisk behov» for bruken. Norske myndigheter har argumentert med at det er et helt annet behov for å anvende konserveringsmidler og antioksidanter enn for bruk av azofarger, som kun må sies å ha en kosmetisk funksjon i produktet.

Kommisjonen er ikke enig i at det finnes andre fargestoffer med de samme teknologiske egenskapene (holdbarhet og jevnhet) som azofargene, og som kan erstatte disse. Både i Sverige og i Norge har man imidlertid i mange år i det alt vesentlige brukt alternative fargestoffer uten andre ulemper enn at produktene har en tendens til å være litt mindre fargesprakende.

Kommisjonen påpeker at merking og informasjon er midler som kan brukes for å forhindre at utsatte grupper kommer i kontakt med spesielle stoffer. Individuer som er allergiske overfor bestemte ingredienser, bør være i stand til å velge næringsmidler som ikke inneholder disse ingrediensene. Sverige har i sin posisjon påpekt at en rekke næringsmidler som selges ikke er merket, da de selges uemballert, for eksempel i restauranter og i skolekantiner. Kommisjonen viser i sitt svar til at EUs merkedirektiv åpner for at det kan kreves at uemballerte næringsmidler skal ledsages av ingredienslister i form av plakater eller liknende.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

4.3.2.5 *Svensk reaksjon og situasjon*

Det svenske regelverket for azofargestoffer ble pr. 1. mai 1999 endret i samsvar med bestemmelsene i fargestoffdirektivet slik det ble krevet i Kommisjonsens vedtak 1999/5/EØF.

Det ble gitt ut pressemelding og informasjon på internett om azofargestoffer da direktivet ble gjennomført i mai 1999. Svensk næringsmiddelindustri og kjedene innen handelen har i følge myndighetene ikke tatt azofarger i bruk slik direktivet tillater. Hvis dette endrer seg, vil det bli gitt forbrukerinformasjon etter behov.

4.3.2.6 *Uttalelse fra norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen*

Norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen har nylig kommet med følgende uttalelse:

«EUs regelverk tillater mer nitritt/nitrat og azofargestoffer i næringsmidler enn dagens norske regelverk. Organisasjoner som representerer næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen i Norge har en holdning om ikke å endre dagens praksis med hensyn til bruk av disse stoffene i næringsmidler på det norske markedet, selv om EUs regelverk tas inn i norske bestemmelser.»

Disse står bak uttalelsen: Coop Norge, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH), Næringsmiddelbedriftenes Landsforening (NBL), Kjøttbransjens Landsforbund (KLF) og Norsk Kjøtt.

Forbrukerrådet mener uttalelsen ivaretar norske forbrukeres interesser på en god måte, ettersom den innebærer at produsentene og bransjen vil videreføre nåværende praksis.

4.3.2.7 *Merking og informasjonstiltak*

Et alternativt tiltak som Kommisjonen har vist til, vil være bruk av merking og informasjonstiltak. Dagens merkeregler krever at alle tilsetningsstoffer i ferdigpakkede næringsmidler skal merkes. Produkter i løs vekt samt restaurantmat og lignende er i dag ikke påbudt merket, men merkeforskriften åpner for at dette kan gjøres. Dersom merking skal brukes for å beskytte utsatte grupper, må dagens merkeregler endres slik at også uemballerte produkter blir merket. Det vil om kort tid bli sendt på høring en forskriftsendring som klargjør hjemmelen for merking av uemballerte varer. I tillegg må det gis aktiv og målrettet informasjon om hvilke tilsetningsstoffer det dreier seg om. Forbrukerne vil med det få større mulighet til selv å velge hvorvidt de ønsker å spise produkter som inneholder disse tilsetningsstoffene.

4.4 Søtstoffdirektivet 94/35/EF

Søtstoffdirektivet (94/35/EF) regulerer lovlige søtstoffer til næringsmidler. Direktivet har et vedlegg som gir betingelser for bruk av søtstoffene i ulike næringsmidler.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Artikkel 1, nr. 1 forteller at dette er et særdirektiv innen rammen av det sammenfattende direktiv i henhold til artikkel 3 i direktiv 89/107/EØF, og som gjelder søtstoffer.

Nr. 2 definerer omfang som både søtstoffer tilsatt til næringsmidler og søtstoffer solgt til eget bruk som bordsøtningmidler.

I *nr. 3* defineres begrepene «uten tilsatt sukker» og «energireduert».

Det fastslås videre i *nr. 4* at direktivet ikke gjelder næringsmidler med søtende virkning.

Artikkel 2, nr. 1 fastslår at bare stoffer i vedlegget tillates solgt som søtstoffer.

Nr. 2 angir at regler som gjelder for bruk i næringsmiddelproduksjon står i vedlegget (mengder/bruksbetingelser).

Nr. 3 slår fast et generelt forbud mot å bruke søtstoffer i næringsmidler for spedbarn og småbarn dersom dette ikke er spesielt angitt i direktiv 89/398/EØF³⁾

Nr. 4 gir en definisjon av maksimumsverdier.

Artikkel 3 fastslår at direktivet gjelder uavhengig av andre direktiver hvor stoffene har annen anvendelse enn søtende virkning og vertikale direktiver (matvarestandarder).

Artikkel 4 gjelder klassifisering og fastslår hvordan man skal forholde seg til ulike oppfatninger om hvorvidt et tilsetningsstoff kan tilsettes et næringsmiddel eller ikke (prosedyren i art. 7).

Artikkel 5 fastsetter bestemmelser om bordsøtningmidler og merking av disse, bl.a. kreves advarselsmerking på sukkeralkoholer og aspartamholdige produkter.

Artikkel 6 fastsetter bestemmelser om merking av næringsmidler som inneholder søtstoffer. Det kreves klar angivelse av at produktet inneholder søtstoffer og de samme advarsler som i artikkel 5.

Artikkel 7 gir prosedyrer for hvordan Kommisjonen skal gå fram ved håndtering av saker som gjelder dette direktivet. Prosedyrene sier hvordan Kommisjonen skal arbeide i forhold til Den faste komité for næringsmidler og i forhold til Rådet.

Artikkel 8 bestemmer at medlemsstatene skal ha opprettet systemer for løpende kontroll for å følge utviklingen av forbrukernes inntak av søtstoffer (3 år etter at direktivet trådte i kraft). Det kreves rapportering til Europaparlamentet og Rådet om endringer som har funnet sted (5 år etter at direktivet trådte i kraft). Det er også gitt bestemmelser om at Kommisjonen skal ta bruksvilkårene i direktivet opp til ny vurdering og eventuelt foreslå endringer dersom inntaks- og bruksundersøkelser viser at det er behov for dette.

Artikkel 9 gir tidsfrister for når medlemsstatene skal sette i kraft lover og forskrifter som er nødvendig for å etterkomme direktivet og tidsfrister for når handel med varer produsert etter tidligere regelverk opphører. Det er også bestemmelser om hvordan medlemsstatene i sitt lovverk skal henvise til direktivet.

³⁾ Rådsdirektiv av 3. mai 1989 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om næringsmidler beregnet på spesielle ernæringsmessige behov, som er en del av EØS-avtalen (jf. Særskilt vedlegg nr. 2 til St. prp. nr. 100 (1991-92) bind 4 s. 576.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Artikkel 10 slår fast at direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende (det vil si 10.09.94).

Artikkel 11 forteller at direktivet retter seg mot medlemsstatene.

4.4.1 Bruk av søtstoffer i Norge

Søtstoffdirektivet tillater i mange tilfeller høyere mengde aspartam, acesulfam K, sakkarin og cyclamat enn det som hittil har vært tillatt i Norge. Direktivet tillater også at stoffene brukes i flere produkttyper. Endringsdirektivet 96/83/EF utvider den godkjente bruken ytterligere, blant annet for å ivareta behov i de tidligere EFTA-statene, Østerrike, Sverige og Finland.

Det har lenge vært kjent at det i Norge drikkes mye lettbrus i forhold til hva som gjøres i resten av Europa. Beregninger gjennomført av SNT i 1993 tydet dessuten på at inntaket av søtstoffer i den norske befolkningen kunne være høyt i forhold til ADI. Det var imidlertid ikke kjent hvordan forbruket fordelte seg i befolkningen, og heller ikke hvor mye kunstig søtete produkter som ble konsumert av ulike grupper. For blant annet å undersøke om en gjennomføring av EUs bestemmelser kunne føre til inntak av søtstoffer over ADI-verdiene, utførte SNT en ny og mer omfattende undersøkelse av forbruket av kunstig søtete produkter i 1997/98 (SNT rapport 1998 nr. 4). Undersøkelsen viste at dagens bruk av kunstig søtete produkter ikke fører til for høye inntak. Selv om produktene hadde inneholdt maksimal tillatt mengde søtstoff som er godkjent i direktivene, ville inntaket av aspartam, acesulfam K, sakkarin og cyclamat ligge godt innenfor ADI-verdiene selv for storkonsumenter av kunstig søtet mat og drikke.

Undersøkelsen viste riktignok at det fantes noen få personer som hadde inntak over ADI for cyclamat. Årsaken til det høye inntaket var stort forbruk av bordsøtningmidler i kaffe, te og liknende. Det vurderes derfor å kreve at det gis informasjon på pakningene for å hindre uakseptabelt høyt forbruk av søtstoffer solgt direkte til forbruker.

Både barn og diabetikere anses å være spesielt utsatt for å kunne overskride ADI-verdiene for kunstige søtstoffer. Barn er generelt mer utsatt for å overskride ADI-verdiene (som er gitt pr. kg kroppsvekt) enn voksne, fordi de spiser og drikker mer i forhold til sin størrelse. Diabetikere må unngå sukker, og vil derfor forventes å være «storforbrukere» av kunstige søtstoffer.

SNTs undersøkelse i 1997/98 omfattet ikke barn. Å skaffe gode kostdata for barn er meget krevende og forutsetter metoder som er spesielt tilpasset denne gruppen. I det landsrepresentative utvalget til undersøkelsen kom det med et lite antall eldre diabetikere, men utvalget var for lite til å kunne slutte noe om søtstoffinntaket til denne pasientgruppen generelt.

Det er cirka 2000 barn og unge under 19 år med diabetes mellitus type 1 i Norge. Det ble i 1999/2000 gjennomført en pilotundersøkelse i denne gruppen pasienter i Oslo, Hedmark, Akershus, Oppland og Østfold (helseregion 1). Undersøkelsen er et samarbeid mellom Barnesenteret på Ullevål sykehus og Institutt for ernæringsforskning, Universitetet i Oslo (UiO). Konsumet av kunstig søtete matvarer ble registrert hos 191 pasienter i alderen 1-18 år og i en kontrollgruppe av 53 friske skolebarn i 3. og 7. klasse. På grunnlag av disse data og informasjon om innholdet av kunstige søtstoffer i matvarene, ble inntaket av de kunstige søtstoffene acesulfam K, aspartam, cyclamat og sakkarin

beregnet. Resultatene viser at et lite antall diabetikere (5 av 191) hadde et inntak av cyclamat over ADI-verdien på 7 mg/kg kroppsvekt /dag. Bordsøtningmidler var den viktigste kilden til cyclamat. For de andre stoffene lå inntaket godt under ADI-verdiene. Utvalget er imidlertid for lite til at en kan trekke konklusjoner som gjelder alle barn og ungdommer med diabetes i Norge. Undersøkelsen vil derfor bli videreført i de øvrige helseregionene høsten 2000 og våren 2001.

I tillegg til denne undersøkelsen er det høsten 2000 satt i gang en undersøkelse av hele kostholdet hos et representativt utvalg av barn og unge i alderen 9 og 13 år, hvor det også vil være mulig å få informasjon om inntaket av kunstige søtstoffer. Undersøkelsen er et samarbeid mellom Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (SEF), SNT og Institutt for ernæringsforskning, UiO. Metoden som er utviklet spesielt for dette formålet, planlegges også brukt til å samle inn data om hele kosten hos unge diabetikere i de øvrige helseregionene.

Livsmedelsverket i Sverige har nylig gjennomført en studie av inntaket av søtstoffer hos diabetikere, inklusive barn 0-5 år. Studien viser, som den norske undersøkelsen, at de største problemene er knyttet til personers egen bruk av kunstige søtstoffer som alternativ til sukker, at det først og fremst er cyclamat man risikerer å få i seg for mye av, og at barna på grunn av sin lave kroppsvekt er mest utsatt for å overskride ADI.

4.4.2 Vurdering av søtstoffdirektivets bestemmelser om cyclamat

Cyclamat er et kunstig søtstoff med sterkt søtende virkning. I Norge er cyclamat godkjent som bestanddel i bordsøtningmidler og i energireduerte eller sukkerfrie leskedrikker. I EU er cyclamat i tillegg godkjent i en lang rekke næringsmidler - se tabell 4.3.

Tabell 4.3: Norsk lovgivning for cyclamat og hva som er tillatt i følge direktiv 94/35/EF og endringsdirektivet 96/83/EF

Produkter ¹	Cyclamat mg/kg	
	EU	NORGE
(energireduerte el. sukkerfrie)		
Is	250	0
Dessert	250	0
Syltetøy, marmelade	1 000	0
Sukkervarer	500	0
Sjokolade	500	0
Tyggegummi, sukkerfri	1 500	0
Saft, sirup	400	400
Leskedrikk, brus	400	250
Kosttilskudd, fast	500	0
Kosttilskudd, flytende	400	0
Bordsøtningmiddel	OK	OK
Melkebaserte drikker	400	0
Fine bakevarer	1 600	0

1 Listen er ikke fullstendig. Produkter med liten betydning for inntaket er ikke tatt med.

4.4.2.1 Helsevurdering

Fordi dokumentasjonen om cyclamat ikke ble ansett tilstrekkelig til å gjennomføre en fullstendig vurdering, hadde SCF fram til mars 2000 kun fastsatt en temporær ADI (t-ADI) for stoffet. Denne var på 11 mg/kg kroppsvekt. Dette er samme verdi som ble fastsatt av JECFA i 1982.

En viss andel av konsumert cyclamat omdannes av tarmbakterier til cykloheksamin, et stoff som kan gi testikkelskade og nedsatt sæd kvalitet. Den tidligere risikovurderingen av cyclamat var gjort på bakgrunn av studier med rotter, som viste at cirka 20 % av cyclamat omdannes til cykloheksamin i tarmen. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til hvor relevant denne omdannelsesfaktoren funnet i forsøk med rotter er for mennesker, og om hvor store individuelle forskjeller det er mellom mennesker når det gjelder hvor stor andel av cyclamat som omdannes til cykloheksamin. Den britiske Committee of Toxicology (COT) har i sine vurderinger av cyclamat satt en lavere ADI enn SCF, blant annet ut fra en antagelse om at en høyere andel cyclamat omdannes til cykloheksamin hos mennesker enn det SCF hadde lagt til grunn. SCF la ikke inn noen ekstra usikkerhetsfaktor som følge av utilstrekkelig dokumentasjon.

Den midlertidige ADI-verdien for cyclamat er nå revurdert i SCF på grunnlag av resultater fra nye studier, herunder en epidemiologisk studie av arbeidere som har vært utsatt for omdannelsesproduktet cykloheksamin. SCF fastsatte i mars 2000 en ny og lavere ADI-verdi for cyclamat på 7 mg/kg kroppsvekt.

SNT-undersøkelsen av inntak av søtstoffer omtalt over (se 4.4.1) viste at med nåværende norske bestemmelser vil voksne storforbrukere kunne komme opp i et totalinntak på 5,6 mg cyclamat/kg kroppsvekt pr. dag dersom produsentene benytter maksimalt tillatt mengde cyclamat i produktene (undersøkelsen omfatter ikke bordsøtningmidler). Inntaket svarer til 80 % av den nye ADI-verdien fastsatt av SCF. Gjennomføres EUs bestemmelser om tillatt bruk av cyclamat, vil tilsvarende inntak kunne øke til cirka 95 % av ny ADI (omfatter ikke bordsøtningmidler). Fordi produktene ofte inneholder mindre mengder enn de maksimalt tillatte, er det faktiske inntaket hos storforbrukerne funnet å være 2,9 mg/kg kroppsvekt pr. dag. Inntak av cyclamat fra bordsøtningmidler hos storforbrukere av disse produktene utgjør cirka 55 % av gjeldende ADI, og kommer i tillegg til det som maksimalt kan finnes i mat og drikke, jf. ovenfor. Det må, ikke minst i lys av de nylig gjennomførte studiene av inntak av søtstoffer blant diabetikere i Sverige og Norge, tas forbehold om at utsatte grupper som barn, diabetikere og spesielt diabetiske barn, kan ha et høyere inntak av cyclamat i forhold til ADI enn de gruppene som hittil inngår i norske undersøkelser.

4.4.2.2 Norges opprinnelige posisjon og svaret fra Kommisjonen

Med bakgrunn i inntaksstudien for søtstoffer og usikkerheten vedrørende ADI-verdien for cyclamat, ba Norge i desember 1998 om å få opprettholde nasjonal regulering av cyclamat inntil SCF hadde gjennomført sin revurdering.

Norge mottok i november 1999 avslag på kravet om midlertidig å få opprettholde nasjonal regulering av cyclamat. Kommisjonen hevdet i sitt svar at den norske posisjonen var sammenlignbar med det som ble ønsket av Sverige, som ikke fikk unntak under artikkel 100 a.4. Kommisjonen mente videre at en reevaluering av cyclamat ikke nødvendigvis ville føre til endret ADI-verdi. Det ble vist til at dersom SCFs vurdering førte til en endring av ADI, eller at inntaksstudiene som kreves i henhold til søtstoffdirektivet 94/35/EF viste at ADI for cyclamat overskrides med nåværende godkjente bruksbetingelser, ville Kommisjonen revurdere reguleringen i EU.

Kommisjonen ba på dette grunnlag Norge ta inn EUs bestemmelser i regelverket.

4.4.2.3 *Kommentarer til Kommisjonens svar*

Det er ikke riktig som Kommisjonen viste til at Norge og Sverige hadde like posisjoner til direktiv 94/35/EF. Sveriges utgangspunkt var et forbud mot bruk av cyclamat i mat- og drikkevarer. Cyclamat skulle kun være tillatt i bordsøtningsemidler. Opprettholdelsen av tidligere svensk regelverk ville være et mye mer omfattende unntak enn den utsettelsen Norge ba om.

Den norske begrunnelsen var også en annen enn den svenske. Sverige hevdet at beregninger viste at innføring av direktiv 94/35/EF kunne føre til at noen forbrukere (spesielt diabetikere, barn og barn med diabetes) kunne overskride t-ADI. Kommisjonen mente derimot at bruk av cyclamat i henhold til direktiv 94/35/EF ikke vil føre til at t-ADI ville overskrides over en betydelig tidsperiode av forbrukere med et balansert kosthold. Det ble konkludert med at Sveriges forbud mot cyclamat var et for omfattende tiltak, selv om Sverige hadde til hensikt å beskytte folkehelsen.

Det ble videre påpekt fra Kommisjonens side at bruksbetingelsene for tilsetningsstoffer, her cyclamat, kan revideres med utgangspunkt i:

- direktiv 89/107/EØF art. 4: Helseklausulen som kan brukes på eget territorium dersom ny viten (nye opplysninger eller revurdering av eksisterende kunnskap) tyder på at et stoff utgjør en fare for menneskers helse, selv om slik bruk er i samsvar med direktivet;
- SCFs revurdering av t-ADI;
- inntaksstudiene av tilsetningsstoffer som kreves av direktiv 94/35/EF artikkel 8.

Den norske posisjonen og det norske hovedargumentet var at det var knyttet usikkerhet til t-ADI-verdien for cyclamat. Siden det var kjent at denne allerede var inne i en revurderingsprosess, ble det bedt om å få avvente den endelige ADI-verdien før man foretok en eventuell endring av det norske regelverket i retning av økt tillatt bruk. Kommisjonen har selv uttalt at dersom SCFs revurdering av cyclamat gir behov for å endre regelverket, vil dette bli gjort.

4.4.2.4 *Svensk reaksjon og situasjon*

Det svenske regelverket for cyclamat ble pr. 1.5.99 endret i samsvar med bestemmelsene i søtstoffdirektivet, slik det ble krevet i Kommisjonens vedtak 1999/9/EØF.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Det ble gitt ut pressemelding og informasjon på internett om cyclamat da direktivet ble gjennomført i mai 1999. Svensk næringsmiddelindustri og kjedene innen handelen har i følge myndighetene ikke tatt cyclamat i bruk slik direktivet tillater. Hvis dette endrer seg, vil det bli gitt forbrukerinformasjon etter behov.

Det har nylig blitt gjennomført en omfattende undersøkelse av diabetikerers inntak av kunstige søtstoffer i Sverige. Studien omfatter søtstoffene acesulfam K, aspartam, cyclamat og sakkarin. I alt 1 120 diabetikere i alderen 0-90 år har inngått i studien. Undersøkelsen viser i likhet med den norske undersøkelsen at bordsøtningmidler og drikker er hovedkildene til kunstig søtstoff. Resultatet indikerer videre at det daglige inntaket av kunstige søtstoffer blant voksne diabetikere ligger innenfor ADI. Barn med diabetes kunne ha et høyt inntak av framfor alt cyclamat, men også av acesulfam K. De barna som hadde et høyt konsum av kunstig søtete matvarer, kunne teoretisk ha et inntak av cyclamat på 317 % av ADI, mens tilsvarende tall for acesulfam K var cirka 150 % av ADI. Barnas inntak av cyclamat kom i hovedsak fra bordsøtningmidler, og av acesulfam K fra drikker.

Med utgangspunkt i resultatene fra inntaksstudien tar Sverige sikte på å be Kommisjonen fastsette krav om merking av bordsøtningmidler og liknende for å hindre for høyt forbruk av disse produktene. Videre vil det bli etterlyst opplysninger fra tilsvarende studier om inntak av søtstoffer blant risikogrupper i de andre EU-statene.

5 Helhetsvurdering

5.1 Innledning

I St. meld. nr. 40 (1996-97) Matkvalitet og forbrukertrygghet, som ble lagt fram av regjeringen Jagland 18. april 1997, sies det følgende om tilsetningsstoffdirektivene:

«Regjeringen legger til grunn at det ikke skal tillates bruk av tilsetningsstoffer i Norge der det foreligger faglige vurderinger som tilsier at inntak av slike stoffer innebærer helsefare for forbrukere generelt, eller spesielle forbrukergrupper ut fra norsk kostholdsmønster. Regjeringen mener det foreligger faglige vurderinger som gir grunnlag for å opprettholde nasjonale bestemmelser for fem azofargestoffer, søtstoffet cyclamat og konserveringsmidlene nitritt og nitrat. For de tilsetningsstoffer hvor det foreligger slik faglig vurdering skal det søkes hensiktsmessige løsninger innenfor EØS-avtalens rammer, eventuelt med de muligheter som ligger i de generelle bestemmelser om helse og miljø. I prosessen videre vil norske myndigheter holde nær kontakt med land i EU som deler våre vurderinger.»

Som vist til i ovennevnte St. meld. og som det fremkommer av kapittel 4 over, er det visse helsemessige betenkeligheter forbundet med å øke bruken av konserveringsmidlene nitritt og nitrat, de såkalte azofargene og søtstoffet cyclamat. De omtalte tilsetningsstoffdirektivene åpner for økt bruk av disse stoffene i næringsmidler, det vil si at øvre grense for tillatt tilsatt mengde høynes. Direktivet fastsetter imidlertid ikke noe krav om øket bruk, og det er følgelig ikke noe til hinder for at dagens praksis opprettholdes.

De helsemessige vurderinger vil i seg selv ha stor vekt når det gjelder grenseverdier for tilsetningsstoffer. Samtidig innebærer EØS-avtalens system at flere momenter må med i vurderingen; Artikkel 102 åpner for at Norge kan reservere seg mot å gjennomføre EF-direktiver i norsk rett, men dette vil kunne utløse mottiltak fra EUs side som kan ha store konsekvenser for norsk eksportindustri. Som nevnt innledningsvis i proposisjonen har et slikt tilfelle imidlertid ikke forekommet tidligere, slik at det hersker stor usikkerhet med hensyn til EUs reaksjoner.

For å unngå eventuelle mottiltak fra EUs side, har Regjeringen sett det som viktig å finne en løsning som er akseptabel for EU-siden. Norske myndigheter har derfor hatt en dialog med Kommisjonen, hvor mulighetene for alternative løsninger har blitt diskutert. Fra Kommisjonens side legges det stor vekt på at eventuelle ulemper ved gjennomføringen av tilsetningsstoffdirektivene kan avhjelpes ved mindre inngripende tiltak, som ikke vil hindre den frie flyten av varer. Dette gjelder særlig merking av matvarene og forbrukerinformasjon. Kommisjonen legger også vekt på hvorvidt det foreligger nye momenter i saken, som for eksempel ny vitenskapelig dokumentasjon eller nye holdninger i EU-systemet.

Kommisjonen påpeker i tillegg at Sverige og Danmark, som har søkt om til dels tilsvarende unntak som Norge, har gjennomført de omstridte bestem-

melsene etter å ha fått avslag fra Kommissjonen. På denne bakgrunn har det blitt signalisert at det forventes at direktivene tas inn i EØS-avtalen og at regelverket gjennomføres i EFTA/EØS-statene.

5.2 Nitritt/nitrat

Kommissjonen har under den siste tids diskusjoner signalisert at den ikke vil tillate norske særregler. Dette begrunnes blant annet med at Danmark har måttet gjennomføre direktivet. På bakgrunn av at mulighetene for en tilpassingstekst derfor synes liten, og at følgene av en reservasjon kan bli omfattende, går Regjeringen inn for at diversedirektivet 95/2/EF innlemmes i EØS-avtalen. Dette antas ikke å få konsekvenser av betydning for forbrukerne, da norske næringsmiddelprodusenter og dagligvarebransjen, i likhet med markedsaktørene i Danmark, har uttalt at de ikke vil endre dagens praksis selv om direktivet gjennomføres i norsk rett.

Danmark opprettholder sitt søksmål mot Kommissjonen for EF-domstolen, og Norge kommer til å intervensere til støtte for Danmark. Danmark har også kontakt med Kommissjonen for å få endret direktivet i retning av lavere grenseverdier. Fra norsk side arbeides det også for at EU på sikt endrer sitt regelverk.

5.3 Azofargestoffer

Kommissjonen har i diskusjonen med norske myndigheter påpekt at det ikke foreligger nye momenter fra tiden etter at den norske posisjonen ble avvist (november 1999). Sverige, som søkte om et tilsvarende unntak, fikk også avslag og har allerede gjennomført direktivets regler. Kommissjonen kan derfor ikke se noe grunnlag for at Norge skal kunne opprettholde særregler, og framhever mindre inngripende tiltak som advarselsmerking og forbrukerinformasjon, som hensiktsmessige.

På bakgrunn av Kommissjonens avvisende holdning og at følgene av en reservasjon kan bli omfattende, går Regjeringen inn for at fargestoffdirektivet 94/36/EF innlemmes i EØS-avtalen. Det er lagt vekt på næringsmiddelprodusentenes og dagligvarebransjens uttalelse om at de ikke vil endre dagens praksis, jf. 4.3.2.6. Fra norske myndigheters side arbeides det for at overfølsomhetsreaksjoner blir tatt inn som del av grunnlaget ved de helsemessige vurderingene av tilsetningsstoffer i EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF).

5.4 Cyklamater

EUs vitenskapskomité for næringsmidler (SCF) har senket ADI-verdien for cyklamater vesentlig. Kommissjonen har signalisert at søtstoffdirektivet vil bli revurdert på grunnlag av den nye ADI-verdien, og det er sannsynlig at grenseverdiene blir endret. Det er antydning at forslag til revurdert direktiv vil bli lagt fram før nyttår 2000/2001.

På dette grunnlag synes det hensiktsmessig å be om en overgangsordning, slik at norske regler opprettholdes til eventuelt nytt direktiv blir vedtatt.

Dersom en slik overgangsordning ikke aksepteres av Kommissjonen, går Regjeringen inn for at søtstoffdirektivet 94/35/EF innlemmes i EØS-avtalen.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Samtidig innføres krav om brukerveiledning på emballasjen til bordsøtningmidler, som er den viktigste inntakskilden for cyclamat.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det antas ikke at forslaget vil ha nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

Gjennomføring av direktivene i norsk rett vil kreve endring av forskrift 21.12.93 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler.

7 Konklusjoner og tilråding

På bakgrunn av ovennevnte vurderinger anbefaler Regjeringen følgende:

- Norge deltar i en EØS-komitébeslutning om å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 95/2/EF av 20. februar 1995 om andre tilsetningsstoffer i næringsmidler enn fargestoffer og søtstoffer (diversedirektivet 95/2/EF) i EØS-avtalen. Det er her lagt vekt på næringsmiddelprodusentenes og dagligvarebransjens uttalelse om at de vil holde tilsetningen av nitritt/nitrat på dagens nivå. Samtidig arbeides det for at EU på sikt endrer sitt regelverk.
- Norge deltar i en EØS-komitébeslutning om å innlemme europaparlaments- og rådsdirektiv 94/36/EF av 30. juni 1994 om fargestoffer til bruk i næringsmidler (fargestoffdirektivet 94/36/EF) i EØS-avtalen. Det er lagt vekt på næringsmiddelprodusentenes og dagligvarebransjens uttalelse om at de ikke vil endre dagens praksis. Norge arbeider for at overfølsomhetsreaksjoner blir tatt inn som en del av grunnlaget ved de helsemessige vurderingene av tilsetningsstoffer i vitenskapskomiteen for næringsmidler.
- Det fremmes krav om en overgangsordning mht. bestemmelsene om cyclamat i europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF av 30. juni 1994 om søtstoffer til bruk i næringsmidler (søtstoffdirektivet 94/35/EF). Dette innebærer at norske særregler opprettholdes inntil Kommisjonen har revurdert grenseverdiene i direktivet på grunnlag av den nye ADI-verdien. Dersom dette ikke aksepteres av EU, deltar Norge i en EØS-komitébeslutning om å innlemme direktivet i EØS-avtalen. Samtidig innføres krav om brukerveiledning på emballasjen til bordsøtningmidler.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

I

Stortinget samtykker i at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen.

Vedlegg 1

Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/2/EF av 20. februar 1995 om andre tilsetningsstoffer i næringsmidler enn fargestoffer og søtstoffer

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen ⁴⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité ⁵⁾, etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B ⁶⁾,

under henvisning til direktiv 89/107/EØF av 21. desember 1989 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tilsetningsstoffer som kan anvendes i næringsmidler beregnet på konsum ⁷⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

Forskjellene mellom nasjonale lovgivninger om konserveringsmidler, antioksidanter og andre tilsetningsstoffer, og om vilkårene for bruken av dem er til hinder for det frie varebyttet av næringsmidler og kan føre til ulike konkurransevilkår.

I alle regler om disse tilsetningsstoffene og om vilkårene for bruken av dem, skal det først og fremst tas hensyn til nødvendigheten av å verne forbrukerne.

Det er alminnelig erkjent at ubearbeidede næringsmidler og visse andre næringsmidler bør være fri for tilsetningsstoffer.

På bakgrunn av de nyeste vitenskapelige og toksikologiske opplysninger om de nevnte stoffene, bør enkelte av dem brukes bare i visse næringsmidler og på bestemte vilkår.

Det er nødvendig å fastsette strenge regler for bruk av tilsetningsstoffer i morsmelkerstatninger, tilskuddsblandinger og overgangskost for spedbarn og småbarn omhandlet i rådsdirektiv 89/398/EØF av 3. mai 1989 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om næringsmidler beregnet på spesielle ernæringsmessige behov ⁸⁾, særlig artikkel 4 nr. 1 bokstav e).

Dette direktiv er ikke ment å berøre reglene om søtstoffer og fargestoffer.

Inntil det vedtas særbestemmelser i henhold til rådsdirektiv 91/414/EØF av 15. juli 1991 om markedsføring av plantefarmasøytiske produkter ⁹⁾

⁴⁾ EFT nr. C 206 av 13.8 1992, s. 12, og EFT nr. C 189 av 13.7 1993, s. 11.

⁵⁾ EFT nr. C 108 av 19.4 1993, s. 26.

⁶⁾ Europaparlamentsuttalelse av 26. mai 1993 (EFT nr. C 176 av 28.6 1993, s. 117), bekreftet 2.12 1993 (EFT nr. C 342 av 20.12 1993), Rådets felles holdning av 10. mars 1994 (EFT nr. C 172 av 24.6 1994, s. 4) og europaparlamentsbeslutning av 16.11 1994 (EFT nr. C 341 av 5.12 1994).

⁷⁾ EFT nr. L 40 av 11.2 1989, s. 27.

⁸⁾ EFT nr. L 186 av 30.6 1989, s. 27.

⁹⁾ EFT nr. L 230 av 19.8 1991, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsforordning (EØF) nr. 3 600/92 (EFT nr. L 366 av 15.12 1992, s. 71).

og rådsdirektiv 90/642/EØF av 27. november 1990 om fastsettelse av maksimumsverdier for rester av plantevernmidler på eller i visse produkter av vegetabilsk opprinnelse, herunder frukt og grønnsaker¹⁰⁾, skal visse stoffer i denne kategorien midlertidig omfattes av dette direktiv.

Kommisjonen skal tilpasse fellesskapsbestemmelsene etter reglene i dette direktiv.

Vitenskapskomiteen for næringsmidler er blitt rådspurt om de stoffene som ennå ikke omfattes av fellesskapsbestemmelser.

Det er nødvendig at det i dette direktivet tas inn særbestemmelser om tilsetningsstoffer nevnt i andre fellesskapsbestemmelser.

Det er ønskelig at fremgangsmåten med rådspørring av Den faste komité for næringsmidler blir fulgt når det skal avgjøres om et gitt næringsmiddel tilhører en bestemt kategori næringsmidler.

Endringer av gjeldende renhetskriterier for andre tilsetningsstoffer i næringsmidler enn fargestoffer og søtstoffer og nye spesifikasjoner for de stoffene det ikke finnes renhetskriterier for, skal vedtas i samsvar med fremgangsmåten fastsatt i artikkel 11 i direktiv 89/107/EØF.

Vitenskapskomiteen for næringsmidler har ennå ikke avgitt uttalelse om melbehandlingsmidler. Disse stoffene vil bli omfattet av et eget direktiv.

Dette direktiv erstatter direktiv 64/54/EØF¹¹⁾, 70/357/EØF¹²⁾, 74/329/EØF¹³⁾ og 83/463/EØF¹⁴⁾, som herved oppheves -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Dette direktivet er et særdirektiv som utgjør en del av det sammenfattende direktivet definert i artikkel 3 i direktiv 89/107/EØF, og det får anvendelse på andre tilsetningsstoffer enn fargestoffer, søtstoffer og melbehandlingsmidler.
2. Bare tilsetningsstoffer som oppfyller kravene fastlagt av Den vitenskapelige komité for næringsmidler, kan brukes i næringsmidler.
3. I dette direktiv menes med:
 - a) «konserveringsmidler», stoffer som forlenger næringsmidlers holdbarhet ved å beskytte dem mot forringelse forårsaket av mikroorganismer,
 - b) «antioksidanter», stoffer som forlenger næringsmidlers holdbarhet ved å beskytte dem mot forringelse forårsaket av oksidering, som harskning av fettstoffer og misfarging,
 - c) «bærestoffer», herunder løsemidler anvendt som bærestoffer, stoffer som brukes til å oppløse, fortynne, dispergere eller på annen måte endre den fysiske beskaffenheten av et tilsetningsstoff i næringsmidler uten å endre dets teknologiske funksjon (og uten selv å ha en teknologisk rolle) for å lette håndteringen, tilsetningen eller anvendelsen av tilsetningsstoffet,

¹⁰⁾ EFT nr. L 350 av 14.12 1990, s. 71.

¹¹⁾ EFT nr. 12 av 27.1 1964, s. 161/64.

¹²⁾ EFT nr. L 157 av 18.7 1970, s. 31.

¹³⁾ EFT nr. L 189 av 12.7 1974, s. 1.

¹⁴⁾ EFT nr. L 255 av 15.9 1983, s. 1.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

- d) «syrrer», stoffer som øker et næringsmiddels surhetsgrad og/eller gir det en sur smak,
- e) «surhetsregulerende midler», stoffer som endrer eller begrenser et næringsmiddels surhetsgrad eller alkalitet,
- f) «antiklumpemidler», stoffer som i et næringsmiddel begrenser partiklenes tendens til å klumpe seg sammen,
- g) «skumdempende midler», stoffer som hindrer eller begrenser skumdannelse,
- h) «fyllstoffer», stoffer som øker et næringsmiddels volum uten å øke energiinnholdet i vesentlig grad,
- i) «emulgatorer», stoffer som, når de tilsettes et næringsmiddel, gjør det mulig å danne eller opprettholde en homogen blanding av to eller flere ikke-blandbare faser som olje og vann,
- j) «smeltesalter», stoffer som overfører proteinene i ost til dispergert form og derved bevirker en homogen fordeling av fettstoffer og andre bestanddeler,
- k) «konsistensmidler», stoffer som gjør eller holder frukt eller grønnsaker faste eller sprø, eller som reagerer med geleringsmidler og danner eller styrker en gelé,
- l) «smaksforsterkere», stoffer som forsterker et næringsmiddels smak og/eller lukt,
- m) «skumdannende midler», stoffer som gjør det mulig å oppnå en homogen fordeling av en gassfase i et flytende eller fast næringsmiddel,
- n) «geleringsmidler», stoffer som, når de tilsettes et næringsmiddel, gir næringsmidlet konsistens ved å danne en gelé,
- o) «overflatebehandlingsmidler» (herunder smøremidler), stoffer som, når de påføres et næringsmiddels overflate, gir næringsmidlet et skinnende utseende eller danner et beskyttende lag,
- p) «fuktighetsbevarere», stoffer som hindrer uttørring av næringsmidler ved å oppveie effekten av omgivelser med lav fuktighetsgrad, eller som gjør det lettere å løse et pulver i et vandig miljø,
- q) «modifiserte stivelseser», stoffer framkommet ved en eller flere kjemiske behandlinger av spiselig stivelse, som kan ha gjennomgått en fysisk eller enzymatisk behandling og være fortynnet med syre eller et alkalisk stoff eller bleket,
- r) «emballasjegasser», andre gasser enn luft innført i en beholder før, mens eller etter at et næringsmiddel ble anbrakt i beholderen,
- s) «drivgasser», andre gasser enn luft som presser et næringsmiddel ut av en beholder,
- t) «hevemidler», stoffer eller kombinasjoner av stoffer som frigjør gass og derved får en deig eller en røre til å ese,
- u) «kompleksdannere», stoffer som danner kjemiske forbindelser med metallioner,
- v) «stabilisatorer», stoffer som, når de tilsettes et næringsmiddel, gjør det mulig å opprettholde næringsmidlets fysisk-kjemiske tilstand. Til stabilisatorer hører stoffer som gjør det mulig å opprettholde en homogen fordeling av to eller flere ikke-blandbare stoffer i et næringsmiddel, og stoffer som stabiliserer, bevarer eller forsterker et næringsmiddels farge,
- w) «fortykningsmidler», stoffer som, når de tilsettes et næringsmiddel, øker næringsmidlets viskositet.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

4. Andre melbehandlingsmidler enn emulgatorer er stoffer som, når de tilsettes mel eller deig, forbedrer melets eller deigens bakeegenskaper.
5. I dette direktiv anses følgende ikke som tilsetningsstoffer til næringsmidler:
 - a) stoffer brukt til behandling av drikkevann som fastsatt i direktiv 80/778/EØF ¹⁵⁾
 - b) produkter som inneholder pektin og er utvunnet av tørkede pressresster av eple eller av skall av sitrusfrukter eller av en blanding av disse to, ved behandling med fortennet syre etterfulgt av delvis nøytralisering med natrium- eller kaliumsalter («flytende pektin»),
 - c) tyggegummibaser,
 - d) hvitt eller gult dekstrin, brent eller dekstrinert stivelse, stivelse modifisert ved behandling med syre eller et alkalisk stoff, bleket stivelse, fysisk modifisert stivelse og stivelse behandlet med amyloлитiske enzymer,
 - e) ammoniumklorid,
 - f) blodplasma, gelatin, proteinhydrolysater og deres salter, melkeprotein og gluten,
 - g) andre aminosyrer, og deres salter, enn glutaminsyre, glysin, cystein og cystin og deres salter og som ikke har noen funksjon som tilsetningsstoff,
 - h) kaseinater og kasein,
 - i) inulin.

Artikkel 2

1. Bare stoffene oppført i vedlegg I, III, IV og V kan brukes i næringsmidler for de formål som er nevnt i artikkel 1 nr. 3.
2. Tilsetningsstoffene oppført i vedlegg I er tillatt brukt i næringsmidler for de formål som er nevnt i artikkel 1 nr. 3 med unntak av næringsmidlene oppført i vedlegg II, etter «*quantum satis*»-prinsippet.
3. Med mindre annet er særskilt bestemt, får nr. 2 ikke anvendelse på:
 - a) ubearbeidede næringsmidler,
 - honning som definert i direktiv 74/409/EØF ¹⁶⁾
 - ikke-emulgerte oljer og fettstoffer av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse,
 - smør,
 - pasteurisert eller sterilisert (herunder UHT-behandlet) melk og fløte (herunder helmelk, delvis skummet melk og skummet melk),
 - ikke-aromatiserte melkeprodukter syrnet med levende mikroorganismer,
 - naturlig mineralvann som definert i direktiv 80/777/EØF ¹⁷⁾ og kildevann,
 - kaffe (med unntak av aromatisert pulverkaffe) og kaffeekstrakter,

¹⁵⁾ EFT nr. L 229 av 30.8 1980, s. 11. Direktivet sist endret ved direktiv 91/692/EØF (EFT nr. L 377 av 31.12 1991, s. 48).

¹⁶⁾ EFT nr. L 221 av 12.8 1974, s. 10.

¹⁷⁾ EFT nr. L 229 av 30.8 1980, s.1.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

- ikke-aromatiserte teblader,
- sukkerarter som definert i direktiv 73/437/EØF¹⁸⁾
- ,
- tørrpasta,
- naturlig, ikke-aromatisert kjernemelk (med unntak av sterilisert kjernemelk).

Med «ubearbeidede næringsmidler» menes i dette direktiv næringsmidler som ikke har vært behandlet på en slik måte at deres opprinnelige tilstand er blitt vesentlig endret. Næringsmidler som f.eks. er utskåret, oppskåret, partert, utbenet, hakket, flådd, skrelt, pillet, kvernet, snittet, rensset, tilskåret, dypfryst eller fryst, kjølt, malt eller avskallet, pakket eller upakket, anses likevel ikke som bearbeidede.

- b) næringsmidler for spedbarn og småbarn omhandlet i direktiv 89/398/EØF, herunder næringsmidler for spedbarn og småbarn som ikke er friske. Disse næringsmidlene omfattes av bestemmelsene i vedlegg IV,
 - c) næringsmidlene som er oppført i vedlegg II, og som kan inneholde bare tilsetningsstoffene omhandlet i nevnte vedlegg og tilsetningsstoffene omhandlet i vedlegg III og IV på de vilkår som der er fastsatt.
4. Tilsetningsstoffene oppført i vedlegg III og IV kan brukes bare i næringsmidlene omhandlet i disse vedleggene og på de vilkår som der er fastsatt.
 5. Bare tilsetningsstoffene oppført i vedlegg V kan brukes som bærestoffer eller løsemidler anvendt som bærestoffer for tilsetningsstoffer i næringsmidler, og de må brukes på de vilkår som er fastsatt i nevnte vedlegg.
 6. Bestemmelsene i dette direktiv får anvendelse også på tilsvarende næringsmidler beregnet på spesielle ernæringsmessige behov i samsvar med direktiv 89/398/EØF.
 7. Med mindre annet er angitt, får maksimumsverdiene fastsatt i vedleggene anvendelse på næringsmidlene slik de omsettes.
 8. I vedleggene til dette direktiv angir uttrykket «*quantum satis*» at det ikke er spesifisert noen maksimumsverdi. Tilsetningsstoffene skal likevel brukes i samsvar med god framstillingspraksis i en mengde som ikke er større enn nødvendig for å oppnå det ønskede resultat, og forutsatt at forbrukeren ikke villedes.

Artikkel 3

1. Tilsetningsstoffer er tillatt brukt
 - i et sammensatt næringsmiddel forutsatt at dette ikke er nevnt i artikkel 2 nr. 3 og tilsetningsstoffet er tillatt brukt i en av ingrediensene i det sammensatte næringsmidlet, eller
 - dersom næringsmidlet er beregnet bare på tilberedning av et sammensatt næringsmiddel som er i samsvar med bestemmelsene i dette direktiv.
2. Nr. 1 får ikke anvendelse på morsmelkerstatninger, tilskuddsblandinger og overgangskost for spedbarn og småbarn nevnt i direktiv 89/398/EØF

¹⁸⁾ EFT nr. L 356 av 27.12 1973, s. 71.

med mindre annet er særskilt bestemt.

Artikkel 4

Dette direktiv får anvendelse uten å berøre særdirektiver som tillater at tilsetningsstoffer oppført i vedleggene brukes som søtstoffer eller fargestoffer.

Artikkel 5

Om nødvendig kan det avgjøres etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 6 i dette direktiv

- om et bestemt næringsmiddel som ikke var ordnet i en kategori på det tidspunktet dette direktiv ble vedtatt, tilhører en av kategoriene av næringsmidler omhandlet i artikkel 2 eller i ett av vedleggene, eller
- om et tilsetningsstoff oppført i vedleggene og tillatt brukt etter «*quantum satis*»-prinsippet brukes i samsvar med kriteriene nevnt i artikkel 2, eller
- om et stoff er et tilsetningsstoff som definert i artikkel 1.

Artikkel 6

1. Når det vises til framgangsmåten fastsatt i denne artikkel, skal Kommisjonen bistås av Den faste komité for næringsmidler nedsatt ved beslutning 69/414/EØF¹⁹⁾, heretter kalt «komiteen».
2. Lederen skal forelegge saken for komiteen enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstats representant.
3. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalelsen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgis stemme.
4.
 - a) Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse. ?850>
 - b) Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslåtte tiltakene.

¹⁹⁾ EFT nr. L 291 av 19.11 1969, s. 9.

Artikkel 7

Innen tre år etter dette direktivs ikrafttredelse skal medlemsstatene opprette systemer for å overvåke forbruket og anvendelsen av tilsetningsstoffer og avgi rapport til Kommisjonen om resultatene av sine undersøkelser.

Innen fem år etter dette direktivs ikrafttredelse skal Kommisjonen avgi rapport til Europaparlamentet og Rådet om de endringer som har funnet sted med hensyn til markedet for tilsetningsstoffer i næringsmidler samt omfanget av anvendelsen og forbruket av slike stoffer.

I samsvar med de generelle kriterier i vedlegg II nr. 4 i direktiv 89/107/EØF skal Kommisjonen innen fem år etter dette direktivs ikrafttredelse ta bruksvilkårene nevnt i dette direktiv opp til ny vurdering og eventuelt foreslå endringer.

Artikkel 8

1. Direktiv 64/54/EØF, 70/357/EØF, 74/329/EØF og 83/463/EØF oppheves.
2. Henvisninger til disse opphevede direktivene og til renhetskriteriene for visse tilsetningsstoffer nevnt i dem skal heretter betraktes som henvisninger til dette direktiv.

Artikkel 9

Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 25. september 1996 slik at

- handel med og bruk av produkter som er i samsvar med dette direktiv, tilates senest 25. september 1996,
- handel med og bruk av produkter som ikke er i samsvar med dette direktiv, forbys senest 25. mai 1997. Produkter som er brakt på markedet eller merket før denne dato, og som ikke er i samsvar med dette direktiv, kan likevel omsettes inntil lagrene er tømt.

De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 10

Dette direktiv trer i kraft den sjuende dag etter at det er kunngjort i *De Europæiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 11

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 20. februar 1995.

<i>For Europaparlamentet</i>	<i>For Rådet</i>
K. HÄNSCH	J. PUECH
<i>President</i>	<i>Formann</i>

Vedlegg I

Tilsetningsstoffer generelt tillatt brukt i næringsmidler unntatt dem som er nevnt i artikkel 2 nr. 3

MERK:

1. Stoffene i denne listen kan tilsettes alle næringsmidler unntatt dem som er nevnt i artikkel 2 nr. 3, etter «*quantum satis*»-prinsippet.
2. Stoffene oppført i nr. E 407 og E 440 kan justeres med sukkerarter dersom dette angis i tilknytning til nummeret og betegnelsen.
3. Symbolforklaring:
 - * Stoffene E 290, E 938, E 939, E 941, E 942 og E 948 kan også brukes i næringsmidlene omhandlet i artikkel 2 nr. 3.
 - # Stoffene E 410, E 412, E 415 og E 417 kan ikke brukes til framstilling av dehydrerte næringsmidler som er beregnet på å rehydreres ved inntak.

E nr.	Navn
E 170	Kalsiumkarbonater
	i) Kalsiumkarbonat
	ii) Kalsiumhydrogenkarbonat
E 260	Eddiksyre
E 261	Kaliumacetat
E 262	Natriumacetater
	i) Natriumacetat
	ii) Natriumhydrogenacetat (natriumdiacetat)
E 263	Kalsiumacetat
E 270	Melkesyre
E 290	Karbondioksid*
E 296	Eplesyre
E 300	Askorbinsyre
E 301	Natriumaskorbat
E 302	Kalsiumaskorbat
E 304	Askorbinsyreestere av fettsyrer
	i) Askorbylpalmitat
	ii) Askorbylstearat
E 306	Tokoferolholdig ekstrakt
E 307	Alfa-tokoferol
E 308	Gamma-tokoferol
E 309	Delta-tokoferol
E 322	Lecitiner
E 325	Natriumlaktat
E 326	Kaliumlaktat
E 327	Kalsiumlaktat
E 330	Sitronsyre

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 331	Natriumsitrater
	i) Mononatriumsitrat
	ii) Dinatriumsitrat
	iii) Trinatriumsitrat
E 332	Kaliumsitrater
	i) Monokaliumsitrat
	ii) Trikaliumsitrat
E 333	Kalsiumsitrater
	i) Monokalsiumsitrat
	ii) Dikalsiumsitrat
	iii) Trikalsiumsitrat
E 334	Vinsyre (bare som L(+)-)
E 335	Natriumtartrater
	i) Mononatriumtartrat
	ii) Dinatriumtartrat
E 336	Kaliumtartrater
	i) Monokaliumtartrat
	ii) Dikaliumtartrat
E 337	Natriumkaliumtartrat
E 350	Natriummalater
	i) Natriummalat
	ii) Natriumhydrogenmalat
E 351	Kaliummalat
E 352	Kalsiummalater
	i) Kalsiummalat
	ii) Kalsiumhydrogenmalat
E 354	Kalsiumtartrat
E 380	Triammoniumsitrat
E 400	Alginsyre
E 401	Natriumalginat
E 402	Kaliumalginat
E 403	Ammoniumalginat
E 404	Kalsiumalginat
E 406	Agar
E 407	Karragenan
E 410	Johannesbrødkjernemel#
E 412	Guarkjernemel#
E 413	Tragant
E 414	Akasiegummi (gummi arabicum)
E 415	Xantangummi#
E 417	Tarakjernemel#
E 418	Gellan gummi

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 422	Glyserol
E 440	Pektiner
	i) pektin
	ii) amidert pektin
E 460	Celluloser
	i) Mikrokrystallinsk cellulose
	ii) Cellulosepulver
E 461	Metylcellulose
E 463	Hydroksypropylcellulose
E 464	Hydroksypropylmetylcellulose
E 465	Metyletylcellulose
E 466	Karboksymetylcellulose
	Natriumkarboksymetylcellulose
E 470a	Natrium-, kalium- og kalsiumsalter av fettsyrer
E 470b	Magnesiumsalter av fettsyrer
E 471	Mono- og diglyserider av fettsyrer
E 472a	Eddiksyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer
E 472b	Melkesyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer
E 472c	Sitronsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer
E 472d	Vinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer
E 472e	Mono- og diacetylvinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer
E 472f	Blandede eddik- og vinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer
E 500	Natriumkarbonater
	i) Natriumkarbonat
	ii) Natriumhydrogenkarbonat
	iii) Natriumsesquikarbonat
E 501	Kaliumkarbonater
	i) Kaliumkarbonat
	ii) Kaliumhydrogenkarbonat
E 503	Ammoniumkarbonater
	i) Ammoniumkarbonat
	ii) Ammoniumhydrogenkarbonat
E 504	Magnesiumkarbonater
	i) Magnesiumkarbonat
	ii) Magnesiumhydroksidkarbonat (syn.: magnesiumhydrogenkarbonat)
E 507	Saltsyre
E 508	Kaliumklorid
E 509	Kalsiumklorid
E 511	Magnesiumklorid
E 513	Svovelsyre
E 514	Natriumsulfater
	i) Natriumsulfat

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	ii) Natriumhydrogensulfat
E 515	Kaliumsulfater
	i) Kaliumsulfat
	ii) Kaliumhydrogensulfat
E 516	Kalsiumsulfat
E 524	Natriumhydroksid
E 525	Kaliumhydroksid
E 526	Kalsiumhydroksid
E 527	Ammoniumhydroksid
E 528	Magnesiumhydroksid
E 529	Kalsiumoksid
E 530	Magnesiumoksid
E 570	Fettsyrer
E 574	Glukonsyre
E 575	Glukono-delta-lakton
E 576	Natriumglukonat
E 577	Kaliumglukonat
E 578	Kalsiumglukonat
E 640	Glysin og dets natriumsalt
E 938	Argon*
E 939	Helium*
E 941	Nitrogen*
E 942	Dinitrogenoksid*
E 948	Oksygen*
E 1200	Polydektrose
E 1404	Oksidert stivelse
E 1410	Monostivelsesfosfat
E 1412	Distivelsesfosfat
E 1413	Fosfatert distivelsesfosfat
E 1414	Acetylert distivelsesfosfat
E 1420	Acetylert stivelse
E 1422	Acetylert distivelsesadipat
E 1440	Hydroksypropylstivelse
E 1442	Hydroksypropyldistivelsesfosfat
E 1450	Natriumoktenylsuksinatstivelse

Vedlegg II

Næringsmidler der bare et begrenset antall av tilsetningsstoffene i vedlegg I kan brukes

Næringsmiddel	Tilsetningsstoff	Maksimumsverdi
---------------	------------------	----------------

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Kakao- og sjokoladeprodukter som definert i direktiv 73/241/EØF ¹	E 330 Sitronsyre	0,5 %
	E 322 Lecitiner	<i>quantum satis</i>
	E 334 Vinsyre	0,5 %
	E 422 Glyserol	<i>quantum satis</i>
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	<i>quantum satis</i>
	E 170 Kalsiumkarbonater	/* 395L0 002/10/1 * */
	E 500 Natriumkarbonater	
	E 501 Kaliumkarbonater	
	E 503 Ammoniumkarbonater	
	E 504 Magnesiumkarbonater	7 % av fettfritt tørrestoff uttrykt som kaliumkarbonater
	E 524 Natriumhydroksid	
	E 525 Kaliumhydroksid	
	E 526 Kalsiumhydroksid	
	E 527 Ammoniumhydroksid	
	E 528 Magnesiumhydroksid	
	E 530 Magnesiumoksid	/* 395L0 002/10/2 * */
	E 414 Akasiegummi (gummi arabicum)	
	E 440 Pektiner	bare som overflatebehandlingsmidler <i>quantum satis</i>
Fruktjuice og fruktnektar som definert i direktiv		
93/77/EØF ²	E 300 Askorbinsyre	<i>quantum satis</i>
Ananasjuice som definert i direktiv 93/77/EØF	E 296 Eplesyre	3 g/l
Fruktnektar som definert i direktiv 93/77/EØF	E 330 Sitronsyre	5 g/l
	E 270 Melkesyre	5 g/l
Druejuice som definert i direktiv 93/77/EØF	E 170 Kalsiumkarbonater	<i>quantum satis</i>
	E 336 Kaliumtartrater	<i>quantum satis</i>
Fruktjuice som definert i direktiv 93/77/EØF	E 330 Sitronsyre	3 g/l
Syltetøy, ekstra og gelé, ekstra som definert i direktiv 79/693/EØF ³	E 440 Pektiner	<i>quantum satis</i>
	E 270 Melkesyre	<i>quantum satis</i>
	E 296 Eplesyre	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 300 Askorbinsyre	
	E 327 Kalsiumlaktat	
	E 330 Sitronsyre	
	E 331 Natriumsitrater	<i>quantum satis</i>
	E 333 Kalsiumsitrater	
	E 334 Vinsyre	
	E 335 Natriumtartrater	
	E 350 Natriummalater	
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	<i>quantum satis</i>
Syltetøy, gelé og marmelade som definert i direktiv 79/693/EØF og annet lignende fruktsmørepålegg, herunder produkter med lavt kaloriinnhold	E 440 Pektiner	<i>quantum satis</i>
	E 270 Melkesyre	<i>quantum satis</i>
	E 296 Eplesyre	
	E 300 Askorbinsyre	
	E 327 Kalsiumlaktat	
	E 330 Sitronsyre	
	E 331 Natriumsitrater	
	E 333 Kalsiumsitrater	
	E 334 Vinsyre	
	E 335 Natriumtartrater	
	E 350 Natriummalater	
	E 400 Alginsyre	10 g/kg (enkeltvis eller sammen)
	E 401 Natriumalginat	
	E 402 Kaliumalginat	
	E 403 Ammoniumalginat	
	E 404 Kalsiumalginat	
	E 406 Agar	
	E 407 Karragenan	
	E 410 Johannesbrødkjernemel	
	E 412 Guarkjernemel	
	E 415 Xantangummi	
	E 418 Gellan gummi	
	E 509 Kalsiumklorid	<i>quantum satis</i>
	E 524 Natriumhydroksid	
Helt eller delvis inndampet melk som definert i direktiv 76/118/EØF ⁴	E 300 Askorbinsyre	<i>quantum satis</i>
	E 301 Natriumaskorbat	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 304 Askorbinsyreestere av fettsyrer	
	E 322 Lecitiner	
	E 331 Natriumsitrater	
	E 332 Kaliumsitrater	
	E 407 Karragenan	
	E 500 ii) Natriumbikarbonat	
	E 501 ii) Kaliumbikarbonat	
	E 509 Kalsiumklorid	
Sterilisert, pasteurisert og UHT-behandlet fløte, fløte med lavt kaloriinnhold og pasteurisert fløte med lavt fettinnhold	E 270 Melkesyre	<i>quantum satis</i>
	E 322 Lecitiner	
	E 325 Natriumlaktat	
	E 326 Kaliumlaktat	
	E 327 Kalsiumlaktat	
	E 330 Sitronsyre	
	E 331 Natriumsitrater	
	E 332 Kaliumsitrater	
	E 333 Kalsiumsitrater	
	E 400 Alginsyre	
	E 401 Natriumalginat	
	E 402 Kaliumalginat	
	E 403 Ammoniumalginat	
	E 404 Kalsiumalginat	
	E 406 Agar	
	E 407 Karragenan	
	E 410 Johannesbrødkjernemel	
	E 415 Xantangummi	
	E 440 Pektiner	
	E 460 Celluloser	
	E 461 Metylcellulose	
	E 463 Hydroksoypropylcellulose	
	E 464 Hydroksoypropylmetylcellulose	
	E 465 Metyletylcellulose	
	E 466 Karboksymetylcellulose	
	Natriumkarboksymetylcellulose	
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	
	E 508 Kaliumklorid	
	E 509 Kalsiumklorid	
	E 1404 Oksidert stivelse	
	E 1410 Monostivelsesfosfat	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 1412 Distivelsesfosfat	
	E 1413 Fosfatert distivelsesfosfat	
	E 1414 Acetylerert distivelsesfosfat	
	E 1420 Acetylerert stivelse	
	E 1422 Acetylerert distivelsesadipat	
	E 1440 Hydroksypropylstivelse	
	E 1442 Hydroksypropylstivelsesfosfat	
	E 1450 Natriumoktenylsuccinatstivelse	
Frukt og grønnsaker i ubearbeidet stand, fryste og dypfryste	E 300 Askorbinsyre	<i>quantum satis</i>
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 302 Kalsiumaskorbat	
	E 330 Sitronsyre	
Fruktkompott	E 331 Natriumsitrater	<i>quantum satis</i>
	E 332 Kaliumsitrater	
Fisk, krepsdyr og bløtdyr, ubearbeidet, også fryst og dypfryst	E 333 Kalsiumsitrater	
Hurtigkokende ris	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	<i>quantum satis</i>
	E 472a Eddiksyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
Ikke-emulgererte oljer og fettstoffer av animalsk og vegetabilsk opprinnelse (unntatt jomfruolje og olivenolje)	E 304 Askorbinsyreestere av fettsyrer	<i>quantum satis</i>
	E 306 Tokoferolholdig ekstrakt	
	E 307 Alfa-tokoferol	
	E 308 Gamma-tokoferol	
	E 309 Delta-tokoferol	
	E 322 Lecitiner	30 g/l
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	10 g/l
	E 330 Sitronsyre	<i>quantum satis</i>
	E 331 Natriumsitrater	
	E 332 Kaliumsitrater	
	E 333 Kalsiumsitrater	
Raffinert olivenolje, også olje av olivenpressrester	E 307 Alfa-tokoferol	200 mg/l
Modnet ost	E 170 Kalsiumkarbonater	<i>quantum satis</i>
	E 504 Magnesiumkarbonater	
	E 509 Kalsiumklorid	
	E 575 Glukono-delta-lakton	
Mozzarella og mysost	E 270 Melkesyre	<i>quantum satis</i>
	E 330 Sitronsyre	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 575 Glukono-delta-lakton	
Frukt og grønnsaker på boks eller i glass	E 260 Eddiksyre	<i>quantum satis</i>
	E 261 Kaliumacetat	
	E 262 Natriumacetater	
	E 263 Kalsiumacetat	
	E 270 Melkesyre	
	E 300 Askorbinsyre	
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 302 Kalsiumaskorbat	
	E 325 Natriumlaktat	
	E 326 Kaliumlaktat	
	E 327 Kalsiumlaktat	
	E 330 Sitronsyre	
	E 331 Natriumsitrater	
	E 332 Kaliumsitrater	
	E 333 Kalsiumsitrater	<i>quantum satis</i>
	E 334 Vinsyre	
	E 335 Natriumtartrater	
	E 336 Kaliumtartrater	
	E 337 Natriumkaliumtartrat	
	E 509 Kalsiumklorid	
	E 575 Glukono-delta-lakton	
<i>Gehakt</i>	E 330 Sitronsyre	<i>quantum satis</i>
	E 331 Natriumsitrater	
	E 332 Kaliumsitrater	
	E 333 Kalsiumsitrater	
Ferdigpakke de tilberedninger av ferskt hakket kjøtt	E 300 Askorbinsyre	<i>quantum satis</i>
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 302 Kalsiumaskorbat	
	E 330 Sitronsyre	
	E 331 Natriumsitrater	
	E 332 Kaliumsitrater	
	E 333 Kalsiumsitrater	
Brød tilberedt uteluk-kende av følgende ingredienser: hvete-mel, vann, gjær eller surdeig, salt	E 260 Eddiksyre	<i>quantum satis</i>
	E 261 Kaliumacetat	
	E 262 Natriumacetater	
	E 263 Kalsiumacetat	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 270 Melkesyre	
	E 300 Askorbinsyre	
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 302 Kalsiumaskorbat	
	E 304 Askorbinsyreestere av fettsyrer	
	E 322 Lecitiner	
	E 325 Natriumlaktat	
	E 326 Kaliumlaktat	
	E 327 Kalsiumlaktat	
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	
	E 472a Eddiksyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
	E 472d Vinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
	E 472e Mono- og diacetylvinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
	E 472f Blandede eddik- og vinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
<i>Pain courant français</i>	E 260 Eddiksyre	<i>quantum satis</i>
	E 261 Kaliumacetat	
	E 262 Natriumacetater	
	E 263 Kalsiumacetat	
	E 270 Melkesyre	
	E 300 Askorbinsyre	
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 302 Kalsiumaskorbat	
	E 304 Askorbinsyreestere av fettsyrer	
	E 322 Lecitiner	
	E 325 Natriumlaktat	
	E 326 Kaliumlaktat	
	E 327 Kalsiumlaktat	
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	
Fersk pasta	E 270 Melkesyre	<i>quantum satis</i>
	E 300 Askorbinsyre	
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 322 Lecitiner	
	E 330 Sitronsyre	
	E 334 Vinsyre	
	E 471 Mono- og diglyserider av fettsyrer	
	E 575 Glukono-delta-lakton	
Vin og musserende vin og delvis gjæret druemost	Tilsetningsstoffer tillates brukt:	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	- i samsvar med forordning (EØF) nr. 822/87 ⁵ , (EØF) nr. 4252/88 ⁶ , (EØF) nr. 2332/92 ⁷ og (EØF) nr. 1873/84 ⁸ og deres gjennomføringsforordninger	
	- i samsvar med forordning (EØF) nr. 1873/84 om tillatelse til å tilby eller levere til direkte forbruk visse importerte viner som kan ha vært gjenstand for andre ønologiske framstillingsmåter enn de som er tillatt i henhold til forordning (EØF) nr. 337/79	
	<i>pro memoria</i>	
Ø1	E 270 Melkesyre	<i>quantum satis</i>
	E 300 Askorbinsyre	
	E 301 Natriumaskorbat	
	E 330 Sitronsyre	
	E 414 Akasiegummi (gummi arabicum)	
<i>Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras</i>	E 300 Askorbinsyre	quantum satis
	E 301 Natriumaskorbat	

¹ EFT nr. L 228 av 16.8 1973, s. 23.

² EFT nr. L 244 av 30.9 1993, s. 23.

³ EFT nr. L 205 av 13.8 1979, s. 5.

⁴ EFT nr. L 24 av 30.1 1976, s. 49.

⁵ EFT nr. L 84 av 27.3 1987, s. 1.

⁶ EFT nr. L 373 av 31.12 1988, s. 59.

⁷ EFT nr. L 231 av 13.8 1992, s. 1.

⁸ EFT nr. L 176 av 3.7 1984, s. 6.

Vedlegg III

Konserveringsmidler og antioksidanter tillatt brukt på bestemte vilkår

Del A

Sorbater, benzoater og p-hydroksybenzoater

E nr.	Navn	Forkortelse
E 200	Sorbinsyre	/* 395L0002/16/1 * */
E 202	Kaliumsorbat	Sa
E 203	Kalsiumsorbat	
E 210	Benzosyre	/* 395L0 002/16/2 * */
E 211	Natriumbenzoat	
E 212	Kaliumbenzoat	Ba ¹
E 213	Kalsiumbenzoat	
E 214	Etyl-p-hydroksybenzoat	/* 395L0 002/16/3 * */

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 215	Natriumetyl-p-hydroksybenzoat	
E 216	Propyl-p-hydroksybenzoat	PHB
E 217	Natriumpropyl-p-hydroksybenzoat	
E 218	Metyl-p-hydroksybenzoat	
E 219	Natriummetyl-p-hydroksybenzoat	

1 I visse gjærede produkter kan det finnes benzosyre som følge av gjæringsprosessen ved god framstillingspraksis.

Merk:

- Verdiene for alle ovennevnte stoffer er uttrykt som fri syre.
- Forkortelsene i tabellen skal forstås på følgende måte:
Sa + Ba: Sa og Ba anvendt enkeltvis eller sammen.
Sa + PHB: Sa og PBH anvendt enkeltvis eller sammen.
Sa + Ba + PBH: Sa, Ba og PBH anvendt enkeltvis eller sammen.
- De oppgitte maksimumsverdiene gjelder for næringsmidler som er ferdig tilberedt etter produsentens anvisninger.

1.

Næringsmiddel	Maksimumsverdi (mg/kg eller mg/l)					
	Sa	Ba	PHB	Sa+Ba	Sa+PHB	Sa+Ba+PHB
Aromatiserte vinbaserte drikker, herunder produkter omfattet av forordning (EØF) nr. 1601/91	200					
Alkoholrie aromatiserte drikker ¹	300	150		250 Sa + 150 Ba		
Flytende tekonsentrater samt flytende fruktte- og urtetekonsentrater				600		
Ugjæret druesaft til bruk ved kirkelige handlinger				2 000		
Vin omhandlet i forordning (EØF) nr. 822/87 ² , alkoholfri vin, fruktvin (herunder alkoholfri), <i>Made wine</i> , eple- og pæresider (herunder alkoholfri)	200					
<i>Sød ...saft</i> eller <i>sødet ... saft</i>	500	200				
Alkoholritt øl på fat		70				
Mjød	200					
Brennevin med alkoholinnhold under 15%	200	200		400		
Fyll til ravioli og lignende produkter	1 000					
Syltetøy, gelé og marmelade med lavt sukkerinnhold og lignende produkter med lavt kaloriinnhold eller uten sukker samt annet fruktbasert smørepålegg						
<i>Mermeladas</i>		500		1 000		
Frukt og grønnsaker, kandisert, krys-tallisert og glassert				1 000		
Tørket frukt	1 000					

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

<i>Frugtgrød og Rote Grütze</i>	1 000	500				
Frukt- og grønnsakstilberedninger, herunder fruktbaserte sauser, unntatt puré, mousse, kompott, salater og lignende produkter på boks eller i glass	1 000					
Grønnsaker i eddik, saltlake eller olje (unntatt oliven)				2 000		
Potetdeig og forstekte potetskiver	2 000					
<i>Gnocchi</i>	1 000					
<i>Polenta</i>	200					
Oliven og tilberedninger basert på oliven	1 000					
Gelélag på kjøttprodukter (varmebehandlede, saltede eller tørkede), paté					1 000	
Overflatebehandling av tørkede kjøttprodukter						<i>quantum satis</i>
Halvkonserv av fiskeprodukter, herunder produkter av fiskerogn				2 000		
Saltet, tørket fisk				200		
Kokte reker				2 000		
<i>Crangon crangon</i> og <i>Crangon vulgaris</i> , kokte				6 000		
Ferdigpakket ost, i skiver	1 000					
Umodnet ost	1 000					
Smelteost	2 000					
Ost i lag og ost tilsatt næringsmidler	1 000					
Ikke-varmebehandlede desserter basert på meieriprodukter				300		
Kulturmelk	1 000					
Flytende egg (eggehvite, eggeplomme eller helegg)				5 000		
Dehydrerte, konsentrerte, frysede og dypfrysede eggprodukter	1 000					
Ferdigpakket brød oppdelt i skiver og rugbrød	2 000					
Ferdigpakkede, delvis bakte bakervarer beregnet på detaljsalg	2 000					
Fine bakervarer med vannaktivitet over 0,65	2 000					
Korn- og potetbaserte snacks samt overtrukne nøtter					1 000 (maks. 300 PHB)	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Rører	2 000					
Sukkervarer (unntatt sjokolade)						1 500 (maks. 300 PHB)
Tyggegummi				1 500		
«Toppings» (sirup til pannekaker, aromatisert sirup til milkshake og spiseis; lignende produkter)	1 000					
Fettemulsjoner (unntatt smør) med 60 % fettinnhold eller mer	1 000					
Fettemulsjoner med fettinnhold under 60 %	2 000					
Emulgerte sauser med 60 % fettinnhold eller mer	1 000					
Emulgerte sauser med fettinnhold under 60 %	2 000					
Ikke-emulgerte sauser				1 000		
Tilberedte salater				1 500		
Sennep				1 000		
Smaksingredienser				1 000		
Flytende supper og buljonger (unntatt konserver)				500		
Aspik	1 000	500				
Flytende kosttilskudd						2 000
Dietetiske næringsmidler til spesielle medisinske formål unntatt næringsmidler for spedbarne og småbarn omhandlet i direktiv 89/398/EØF ³ ; slankekostprodukter beregnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid				1 500		

1 Omfatter ikke drikker basert på meieriprodukter.

2 EFT nr. L 84 av 27.3 1987, s. 1.

3 EFT nr. L 186 av 30.6 1989, s. 27.

Del B

Svoveldioksid og sulfitter

E nr.	Navn
E 220	Svoveldioksid
E 221	Natriumsulfitt
E 222	Natriumhydrogensulfitt
E 223	Natriumdisulfitt
E 224	Kaliumdisulfitt
E 226	Kalsiumsulfitt
E 227	Kalsiumhydrogensulfitt

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 228	Kaliumhydrogensulfitt
-------	-----------------------

Merk:

1. Maksimumsverdiene er uttrykt som SO₂ i mg/kg eller mg/l og som samlet mengde fra alle kilder.
2. SO₂-innhold på høyst 10 mg/kg eller 10 mg/l tas ikke i betraktning.

Næringsmiddel	Maksimumsverdi (mg/kg eller mg/l) uttrykt som SO ₂
<i>Burger meat</i> med grønnsaks- og/eller korninnhold på minst 4%	450
<i>Breakfast sausages</i>	450
<i>Longaniza fresca</i> og <i>Butifarra fresca</i>	450
Tørket, saltet fisk av torskefamilien	200
Krepsdyr og blekksprut:	
- ferske, fryste og dypfryste	150 ¹
Krepsdyr av familien <i>penaeidae soleniceridae</i> , <i>Aristeidae</i> :	
- inntil 80 enheter	150 ¹
- mellom 80 og 120 enheter	200 ¹
- over 120 enheter	300 ¹
- kokte	50 ¹
Tørre kjeks	50
Stivelse (unntatt stivelse til morsmelkerstatninger, tilskuddsblandinger og overgangskost for spedbarn og småbarn)	50
Sago	30
Perlebyggryn	30
Dehydrerte, granulerte poteter	400
Korn- og potetbaserte snacks	50
Skrelte poteter	50
Bearbeidede poteter (også fryste og dypfryste)	100
Potetdeig	100
Tørkede hvite grønnsaker	400
Bearbeidede hvite grønnsaker (også fryste og dypfryste)	50
Tørket ingefær	150
Tørkede tomater	200
Pepperrotpulp	800
Løk-, hvitløk- og sjalottløkpulp	300
Grønnsaker og frukt i eddik, olje eller saltlake (unntatt oliven og gul paprika i saltlake)	100
Gul paprika i saltlake	500
Bearbeidet sopp (også fryst)	50

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Tørket sopp	100
Tørket frukt	
- aprikoser, pærer, druer, svsker og fikener	1 000
- bananer	600
- epler og pærer	500
- andre (herunder nøtter med skall)	2 000
Tørket kokosnøtt	50
Frukt, grønnsaker, angelika og sitrusskall, kandisert, krystallisert eller glassert	100
Syltetøy, gelé og marmelade som definert i direktiv 79/693/EØF (unntatt syltetøy, ekstra og gelé, ekstra) og andre lignende fruktbaserte smørepålegg, herunder produkter med lavt kaloriinnhold	50
Jams, jellies og marmelades framstilt av sulfittbehandlet frukt	100
Fruktbasert pai- og ter tefyll	100
Smaksingredienser basert på sitrusjuice	200
Konsentrert drueråsaft til hjemmeframstilling av vin	2 000
<i>Mostarda di frutta</i>	100
Gelédannende fruktekstrakt, flytende pektin beregnet på salg til den endelige forbruker	800
Pundkirsebær, rehydrert tørket frukt og litchi på glass	100
Sitronskiver på glass	250
Sukkerarter som definert i direktiv 73/437/EØF unntatt glukosesirup, dehydrert eller ikke	15
Glukosesirup, dehydrert eller ikke	20
Sirup og melasse	70
Andre sukkerarter	40
«Toppings» (sirup til pannekaker, aromatisert sirup til milkshake og spiseis; lignende produkter)	40
Appelsin-, grapefrukt-, eple- og ananasjuice i bulk for avtapping i ser veringsforetak	50
Lime- og sitronjuice	350
Konsentrater basert på fruktjuice med bygginnhold på minst 2,5 % (<i>barley water</i>)	350
Andre konsentrater basert på fruktjuice eller findelt frukt, <i>capilé groselha</i>	250
Alkoholrie aromatiserte drikker som inneholder fruktjuice	20
(bare overført fra konsentrater)	
Alkoholrie aromatiserte drikker med innhold av glukosesirup på minst 235 g/l	50
Ugjæret druesaft til bruk ved kirkelige handlinger	70
Sukkervarer basert på glukosesirup	50
(bare overført fra glukosesirup)	
Øl, herunder øl med lavt alkoholinnhold og alkoholfritt øl	20

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Øl med annengangsgjæring på fat	50
Vin	
I samsvar med rådsforordning (EØF) nr. 822/87, (EØF) nr. 4252/88, (EØF) nr. 2332/92 og (EØF) nr. 1873/84 og deres gjennomføringsforordninger (<i>pro memoria</i>) i samsvar med rådsforordning (EØF) nr. 1873/84 om tillatelse til å tilby eller levere direkte til forbruker visse importerte viner som kan ha vært gjenstand for andre ønologiske framstillingsmåter enn de som er tillatt i henhold til forordning (EØF) nr. 337/79	
Alkoholfri vin	200
<i>Made wine</i>	260
Eplesider, pæresider, fruktvin, musserende fruktvin (herunder alkoholfrie produkter)	200
Mjød	200
Gjæringseddik	170
Sennep, unntatt Dijonsennep	250
Dijonsennep	500
Gelatin	50
Kjøtt-, fiske- og krepsdyrerstatninger basert på vegetabilsk protein, herunder kornprotein	200

¹ I spiselige deler.

Del C

Andre konserveringsmidler

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Maksimumsverdi
E 230	Bifenyl, difenyl	Overflatebehandling av sitrusfrukter	70 mg/kg
	/* 395L0 002/23/1 * */		12 mg/kg
E 231	Ortofenylnfenol	Overflatebehandling av sitrusfrukter	brukt enkeltvis eller sammen
E 232	Natrium ortofenylnfenat		uttrykt som ortofenylnfenol
E 233	Tiabendazol	Overflatebehandling av:	
		- sitrusfrukter	6 mg/kg
		- bananer	3 mg/kg
E 234	Nisin ¹	Semule- og tapiokapudding og lignende produkter	3 mg/kg
		Modnet ost og smelteost	12,5 mg/kg
		<i>Clotted cream</i>	10 mg/kg
E 235	Natamycin	Overflatebehandling av:	/* 395L0 002/23/2 * */
		- hard, fast og halvfast ost	1 mg/dm ² overflate

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		- tørkede, saltede pølser	(forekommer ikke i en dybde av 5 mm)
E 239	Heksametylentetramin	<i>Provolone</i> -ost	25 mg/kg restmengde,
			uttrykt som formaldehyd
E 242	Dimetyldikarbonat	Alkoholfrie, aromatiserte drikker	250 mg/l tilsatt mengde,
			restmengder ikke påviselige
		Alkoholfri vin	4 g/kg,
		Flytende tekonsentrat	uttrykt som borsyre
E 284	Borsyre	Størrogn (kaviar)	
E 285	Natriumtetraborat (boraks)		

¹ Dette stoffet kan finnes naturlig i visse oster som følge av gjæringsprosessen.

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Veiledende tilsatt mengde	Restmengde
			mg/kg	
E 249	Kaliumnitrit ¹	Ikke varmebehandlede, saltede, tørkede kjøttprodukter	150 ²	50 ³
E 250	Natriumnitrit ¹	Andre saltede kjøttprodukter	150 ²	100 ³
		Kjøttprodukter på boks		
		<i>Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras</i>		
		Saltet bacon		175 ³
E 251	Natriumnitrat	Saltede kjøttprodukter	300	250 ⁴
		Kjøttprodukter på boks		
E 252	Kaliumnitrat	Hard, fast og halvfast ost		50 ⁴
		Osteerstatninger basert på meieriprodukter		
		Kryddersild og brisling		200 ⁵

¹ Når nitrit er merket «til bruk i næringsmidler», må det selges bare blandet med salt eller en salterstatning.

² Uttrykt som NaNo₂.

³ Restmengde ved salg til den endelige forbruker, uttrykt som NaNo₂.

⁴ Uttrykt som NaNo₂.

⁵ Restmengde, herunder nitrit dannet av nitrat, uttrykt som NaNo₂.

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Maksimumsverdi
	/* 395L0 002/24/1 *		
	*/		
E 280	Propionsyre	Ferdigpakket brød oppdelt i skiver	3 000 mg/kg
		og rugbrød	uttrykt som propionsyre

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 281	Natriumpropionat		
E 282	Kalsiumpropionat	/* 395L0 002/24/2 * */	
		Brød med lavt kaloriinnhold	
E 283	Kaliumpropionat ¹	Ferdigpakket, delvis bakt brød	2 000 mg/kg
		Ferdigpakkede fine bakervarer (herunder «flour confectionary»)	uttrykt som propionsyre
		med vannaktivitet over 0,65	
		Ferdigpakkede <i>rolls, buns</i> og <i>pitta</i>	
		<i>Christmas</i> pudding	1 000 mg/kg
		Ferdigpakket brød	uttrykt som propionsyre
E 1105	Lysozym	Modnet ost	<i>quantum satis</i>

¹ I visse gjærede produkter kan det finnes propionsyre og salter av denne som følge av gjæringsprosessen ved god framstillingspraksis.

Del D

Andre antioksidanter

Merk: * i tabellen viser til proporsjonalitetsregelen: Når gallater, BHA og BHT brukes sammen, skal de enkelte verdier reduseres proporsjonalt.

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Maksimumsverdi (mg/kg)
	/* 395L0 002/25/1 * */		
E 310	Propylgallat	Fett og olje til kommersiell framstilling av varmebehandlede næringsmidler	200* (gallater og BHA, enkeltvis eller sammen)
E 311	Oktylgallat		100* (BHT)
E 312	Dodecylgallat	Stekeolje og stekefett, unntatt olje av olivenpressrester	begge uttrykt i forhold til fettmengden
E 320	Butylhydroksyanisol (BHA)		
E 321	Butylhydroksytoluen (BHT)	Svinefett, fiskeolje samt fett fra okse, fjørfe og sau	
		Kakemikser	200 (gallater og BHA,
		Kornbaserte snacks	enkeltvis eller sammen)
		Melkepulver til bruk i salgsautomater	
		Suppe og buljong, dehydrert	
		Sauser	uttrykt i forhold til
		Dehydrert kjøtt	fettmengden
		Bearbeidede nøtter	
		Smaksingredienser	
		Forkokte kornprodukter	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		Dehydrerte, granulerte poteter	25 (gallater og BHA, enkeltvis eller sammen)
		Tyggegummi	400 (gallater, BHT og BHA,
		Kosttilskudd	enkeltvis eller sammen)
	/* 395L0 002/25/2 * */		
E 315	Erytorbinsyre	Hel- og halvkonserver av	500
E 316	Natriumerytorbat	kjøttprodukter	uttrykt som erytorbinsyre
		Hel- og halvkonserver av fiskeprodukter	1 500
		Fryst og dypfryst fisk med rødt skinn	uttrykt som erytorbinsyre

Vedlegg IV

Andre tillatte tilsetningsstoffer

De oppgitte maksimumsverdiene gjelder næringsmidler som er ferdig tilberedt etter produsentens anvisninger.

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Maksimumsverdi
E 297	Fumarsyre	<i>(pro memoria)</i>	
		Vin i samsvar med forordning (EØF) nr. 1873/84 om tillatelse til å tilby eller levere til direkte forbruk visse importerte viner som kan ha vært gjenstand for andre ønologiske framstillingsmetoder enn de som er tillatt i henhold til forordning (EØF) nr. 337/79	
		Fyll og «toppings» til fine bakervarer	2,5 g/kg
		Sukkervarer	1 g/kg
		Desserten av gelétypen	4 g/kg
		Desserten med fruktsmak	
		Tørrpulverblandinger til desserter	
		Pulver til fruktbaserte drikker	1 g/l
		Pulverte	1 g/l
		Tyggegummi	2 g/kg
	I følgende produkter kan fosforsyre og fosfatene E 338, E 339, E 340, E 341, E 450, E 451 og E 452 tilsettes enkeltvis eller sammen (uttrykt som P ₂ O ₅)		
E 338	Fosforsyre	Alkoholrie aromatiserte drikker	700 mg/l
	/* 395L0 002/26/1 * */		
E 339	Natriumfosfater	Sterilisert melk og UHT-behandlet melk	1 g/l
	i) Mononatriumfosfat	Delvis inndampet melk med under 28 % tørrstoff	1 g/kg
	ii) Dinatriumfosfat	Delvis inndampet melk med over 28 % tørrstoff	1,5 g/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	iii) Trinatriumfosfat	Tørrmelk og skummetmelkpulver	2,5 g/kg
E 340	/* 395L0 002/26/2 * */		
	Kaliumfosfater	Pasteurisert, sterilisert og UHT-behandlet fløte	5 g/l
	i) Monokaliumfosfat	Pisket fløte og tilsvarende produkter	5 g/kg
	ii) Dikaliumfosfat	basert på vegetabilsk fett	
	iii) Trikaliumfosfat	Umodnet ost (unntatt <i>mozzarella</i>)	2 g/kg
		Smelteost og osteerstatninger	20 g/kg
		Kjøttprodukter	5 g/kg ²
		Sportsdrikker og «prepared table waters»	0,5 g/l
E 341	/* 395L0 002/26/3 * */		
	Kalsiumfosfater	Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
	i) Monokalsiumfosfat		
	ii) Dikalsiumfosfat	Salt og salterstatninger	10 g/kg
	iii) Trikalsiumfosfat		
		Drikker av vegetabilske proteiner	20 g/l
		«Beverage whiteners»	30 g/kg
		«Beverage whiteners» til bruk i salgsmater	50 g/kg
E 450	/* 395L0 002/27/1 * */		
	Difosfater	Spiseis	1 g/kg
	i) Dinatriumdifosfat	Desserter	3 g/kg
	ii) Trinatriumdifosfat	Tørrpulverblandinger til desserter	7 g/kg
	iii) Tetranatriumdifosfat	Fine bakervarer	20 g/kg
	iv) Dikaliumdifosfat	Mel	2,5 g/kg
	v) Tetrakaliumdifosfat	Mel med bakepulver	20 g/kg
	vi) Dikalsiumdifosfat	<i>Soda bread</i>	20 g/kg
	vii) Kalsiumdihydrogendifosfat	Flytende egg (eggehvite, eggeplomme eller helegg)	10 g/kg
		Sauser	5 g/kg
	/* 395L0 002/27/2 * */		
E 451	Trifosfater	Suppe og buljong	3 g/kg
	i) Pentanatriumtrifosfat	Te og urtete	2 g/l
	ii) Pentakaliumtrifosfat	Eplesider og pæresider	2 g/l
	/* 395L0 002/27/3 * */		
E 452	Polyfosfater	Tyggegummi	<i>quantum satis</i> ¹
	i) Natriumpolyfosfat	Tørkede næringsmidler i pulverform	10 g/kg ³
	ii) Kaliumpolyfosfat	Sjokolade- og maldrikker basert på meieri-produkter	2 g/l

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	iii) Natriumkalsiumpolyfosfat	Alkoholholdige drikker (unntatt vin og øl)	
	iv) Kalsiumpolyfosfater	Frokostkorn	1 g/l
		Snacks	5 g/kg
		Surimi	5 g/kg
		Fiske- og krepsdyrpasta	1 g/kg
		«Toppings» (sirup til pannekaker, aromatisert)	5 g/kg
		sirup til milkshake og spiseis; lignende produkter)	3 g/kg
		Spesialprodukter beregnet på spesielle ernæringsmessige behov	5 g/kg
		Glasseringslag til kjøtt og grønnsaker	4 g/kg
		Sukkervarer	5 g/kg
		Melis	10 g/kg
		Nudler	2 g/kg
		Rører	5 g/kg
		Filet av ubearbeidet fisk, fryst og dypfryst	5 g/kg
		Fryste og dypfryste krepsdyrprodukter	5 g/kg
		Bearbeidede potetprodukter (herunder fryste, dypfryste, kjølte og tørkede produkter)	5 g/kg
E 431	Polyoksyetylen(40)stearat	(<i>pro memoria</i>)	
		Vin i samsvar med forordning (EØF) nr. 1873/84 om tillatelse til å tilby eller levere til direkte forbruk visse importerte viner som kan ha vært gjenstand for andre ønologiske framstillingsmetoder enn de som er tillatt i henhold til forordning (EØF) nr. 337/79	
E 353	Metavinsyre	Vin i samsvar med forordning (EØF) nr. 822/87, (EØF) nr. 4252/88, (EØF) nr. 2332/92 og (EØF) nr. 1873/84 og deres gjennomføringsforordninger	
		<i>Made wine</i>	100 mg/l
		/* 395L0 002/27/4 **/	
E 355	Adipinsyre	Fyll og «toppings» til fine bakervarer	2 g/kg
E 356	Natriumadipat	Tørrpulverblandinger til desserter	1 g/kg
E 357	Kaliumadipat	Desserter av gelétypen	6 g/kg
		Desserter med fruktsmak	1 g/kg
		Pulver til hjemmetilberedning av drikker	10 g/kg
			uttrykt som adipinsyre
E 363	Ravsyre	Desserter	6 g/kg
		Suppe og buljong	5 g/kg
		Pulver til hjemmetilberedning av drikker	3 g/l
E 385	Kalsiumdinatriumetylen-	Emulgerte sauser	75 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	diaminetetraacetat	Belgfrukter, sopp og artisjokker på boks eller i glass	250 mg/kg
	(kalsiumdinatrium-EDTA)	Krepsdyr og bløtdyr på boks eller i glass	75 mg/kg
		Fisk på boks eller i glass	75 mg/kg
		Minarin	100 mg/kg
		Fryste og dypfryste krepsdyr	75 mg/kg
E 405	Propylenglykolalginat	Fettemulsjoner	3 g/kg
		Fine bakervarer	2 g/kg
		Fyll, «toppings» og overtrekk til fine bakervarer og desserter	5 g/kg
		Sukkervarer	1,5 g/kg
		Vannbasert spiseis	3 g/kg
		Korn- og potetbaserte snacks	3 g/kg
		Sauser	8 g/kg
		Øl	100 mg/l
		Tyggegummi	5 g/kg
		Tilberedninger av frukt og grønnsaker	5 g/kg
		Alkoholrie aromatiserte drikker	300 mg/l
		Emulgert likør	10 g/l
		Dietetiske næringsmidler til spesielle medisinske formål; slankekostprodukter beregnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	1,2 g/kg
		Kosttilskudd	1 g/kg
E 416	Karayagummi	Korn- og potetbaserte snacks	5 g/kg
		Overtrekk til nøtter	10 g/kg
		Fyll, «toppings» og overtrekk til fine bakervarer	5 g/kg
		Desserter	6 g/kg
		Emulgerte sauser	10 g/kg
		Eggelikør	10 g/l
		Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
		Tyggegummi	5 g/kg
	/* 395L0 002/28/1 **/		
E 420	Sorbitol	Næringsmidler generelt (unntatt drikker og	<i>quantum satis</i>
	i) Sorbitol	de næringsmidler som er nevnt i	
	ii) Sorbitolsirup	artikkel 2 nr. 3)	
E 421	Mannitol		
E 953	Isomalt	Fryst og dypfryst ubearbeidet fisk, krepsdyr, bløtdyr og blekksprut	(til annen bruk enn som
E 965	Maltitol		søtstoff)
	i) Maltitol		

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	ii) Maltitolsirup		
E 966	Laktitol		
E 967	Xylitol	Likør	
	/* 395L0 002/29/1 * */		
E 432	Polyoksyetylen (20)	Fine bakervarer	3 g/kg
	sorbitanmonolaurat (polysorbat 20)	Fettemulsjoner til bruk ved baking	10 g/kg
E 433	Polyoksyetylen (20)	Melk- og fløteerstatninger	5 g/kg
	sorbitanmonooleat (polysorbat 80)	Spiseis	1 g/kg
E 434	Polyoksyetylen (20)	Desserter	3 g/kg
	sorbitanmonopalmitat (polysorbat 40)	Sukkervarer Emulgerte sauser	1 g/kg 5 g/kg
E 435	Polyoksyetylen (20)	Suppe	1 g/kg
	sorbitanmonostearat (polysorbat 60)	Tyggegummi	5 g/kg
		Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
E 436	Polyoksyetylen (20)	Dietetiske næringsmidler til spesielle	1 g/kg
	sorbitantristereat (polysorbat 65)	medisinske formål; slankekostprodukter be- regnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	enkeltvis eller sammen
E 442	Ammoniumfosfatider	Kakao- og sjokoladeprodukter som definert i direktiv 73/241/EØF	10 g/kg
		Kakaobaserte sukkervarer	10 g/kg
E 444	Sakkaroseacetatisobutytrat	Alkoholrie aromatiserte uklare drikker	300 mg/l
E 445	Glyserolestere av trekolofonium (harpiks)	Alkoholrie aromatiserte uklare drikker	100 mg/l
	/* 395L0 002/29/2 * */		
E 473	Sakkaroseestere av fettsyrer	Flytende kaffe på boks	1 g/l
E 474	Sakkaroseestere i blanding med mono- og diglyserider av fettsyrer	Varmebehandlete kjøttprodukter	5 g/kg (i forhold til fettmengden)
		Fettemulsjoner til baking	10 g/kg
		Fine bakervarer	10 g/kg
		«Beverage whiteners»	20 g/kg
		Spiseis	5 g/kg
		Sukkervarer	5 g/kg
		Desserter	5 g/kg
		Sauser	10 g/kg
		Suppe og buljong	2 g/l

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		Frisk frukt, overflatebehandlet	<i>quantum satis</i>
		Alkoholfrie anisbaserte drikker	5 g/l
		Alkoholfrie drikker basert på kokosnøtt- og mandel	5 g/l
		Alkoholholdige drikker (unntatt øl og vin)	
		Pulver til tilberedning av varme drikker	5 g/l
		Drikker basert på meieriprodukter	10 g/l
		Kosttilskudd	5 g/l
		Dietetiske næringsmidler til spesielle medi-	<i>quantum satis</i>
		sinske formål; slankekostprodukter beregnet	5 g/kg
		på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	
		Tyggegummi	10 g/kg
			enkeltvis eller
			sammen
E 475	Polyglyserolestere av fettsyrer	Fine bakervarer	10 g/kg
		Emulgert likør	5 g/l
		Eggprodukter	1 g/kg
		«Beverage whiteners»	0,5 g/kg
		Tyggegummi	5 g/kg
		Fettemulsjoner	5 g/kg
		Melk- og fløteerstatninger	5 g/kg
		Sukkervarer	2 g/kg
		Desserter	2 g/kg
		Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
		Dietetiske næringsmidler til spesielle medisinske formål; slankekostprodukter beregnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	5 g/kg
		Frokostkorn av «Granola-typen»	10 g/kg
E 476	Polyglyserolpolyrisinolat	Smørbare fettprodukter og dressing med lavt eller svært lavt fettinnhold	4 g/kg
		Kakaobaserte sukkervarer, herunder sjokolade	5 g/kg
E 477	Propylenglykolestere av fettsyrer	Fine bakervarer	5 g/kg
		Fettemulsjoner til baking	10 g/kg
		Melk- og fløteerstatninger	5 g/kg
		«Beverage whiteners»	1 g/kg
		Spiseis	3 g/kg
		Sukkervarer	5 g/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		Desserter	5 g/kg
		Annen pisket dessertpynt enn krem	30 g/kg
		Dietetiske næringsmidler til spesielle medisinske formål; slankekostprodukter beregnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	1 g/kg
E 479b	Termisk oksidert soya-bønneolje omsatt med mono- og diglyserider av fettsyrer	Fettemulsjoner til steking	5 g/kg
	/* 395L0 002/30/1 * */		
E 481	Natriumstearoyllaktylat	Fine bakervarer	5 g/kg
E 482	Kalsiumstearoyllaktylat	Hurtigkokende ris	4 g/kg
		Frokostkorn	5 g/kg
		Emulgert likør	8 g/l
		Brennevin med alkoholdinnhold under 15 %	8 g/l
		Kornbaserte snacks	2 g/kg
		Tyggegummi	2 g/kg
		Fettemulsjoner	10 g/kg
		Desserter	5 g/kg
		Sukkervarer	5 g/kg
		«Beverage whiteners»	3 g/kg
		Korn- og potetbaserte snacks	5 g/kg
		Kjøttprodukter på boks, hakket og i terninger	4 g/kg
		Pulver til tilberedning av varme drikker	2 g/l
		Dietetiske næringsmidler til spesielle medisinske formål; slankekostprodukter beregnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	2 g/kg
		Brød (unntatt brød nevnt i vedlegg II)	3 g/kg
		<i>Mostarda di frutta</i>	2 g/kg
			enkeltvis eller sammen
E 483	Stearyltartrat	Bakervarer (unntatt brød nevnt i vedlegg II)	4 g/kg
		Desserter	5 g/kg
	/* 395L0 002/31/1 * */		
E 491	Sorbitanmonostearat	Fine bakervarer	10 g/kg
E 492	Sorbitantristearat	«Toppings» og overtrekk til fine bakervarer	5 g/kg
E 493	Sorbitanmonolaurat	Marmeladegelé	25 mg/kg ⁴
E 494	Sorbitanmonooleat	Fettemulsjoner	10 g/kg
E 495	Sorbitanmonopalmitat	Melk- og fløteerstatninger	5 g/kg
		«Beverage whiteners»	5 g/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		Flytende tekonsentrater og flytende fruktte- og urtetekonsentrater	0,5 g/l
		Spiseis	0,5 g/kg
		Desserter	5 g/kg
		Sukkervarer	5 g/kg
		Kakaobaserte sukkervarer, herunder sjokolade	10 g/kg ⁵
		Emulgerte sauser	5 g/kg
		Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
		Gjær til baking	<i>quantum satis</i>
		Tyggegummi	5 g/kg
		Dietetiske næringsmidler til spesielle medisinske formål; slankekostprodukter beregnet på å erstatte hele det daglige næringsinntaket eller et enkelt måltid	5 g/kg
			enkeltvis eller sammen
		<i>(pro memoria)</i> Bare for E 491: Vin i samsvar med forordning (EØF) nr. 1873/84 om tillatelse til å tilby eller levere til direkte forbruk visse importerte viner som kan ha vært gjenstand for andre ønologiske framstillingsmetoder enn de som er tillatt i henhold til forordning (EØF) nr. 337/79	
E 512	Tinnklorid	Hvite asparges på boks eller i glass	25 mg/kg
E 520	/* 395L0 002/31/2 * */		uttrykt som Sn
E 521	Aluminiumsulfat	Eggehvite	30 mg/kg
E 522	Aluminiumnatriumsulfat	Frukt og grønnsaker, kandiserte, krystalliserte	200 mg/kg
E 523	Aluminiumkaliumsulfat	og glasserte	enkeltvis eller sammen, uttrykt
	Aluminiumammoniumsulfat		som aluminium
E 541	Natriumaluminiumfosfat,	Fine bakervarer (bare <i>SCONES</i> samt lagkake-	1 g/kg
	surt	og ruladebunner o.l.)	uttrykt som aluminium
	/* 395L0 002/31/3 * */		
E 535	Natriumferrocyanid	Salt og salterstatninger	enkeltvis eller sammen,
E 536	Kaliumferrocyanid		20 mg/kg
E 538	Kalsiumferrocyanid		uttrykt som vannfritt
			kaliumferrocyanid
	/* 395L0 002/31/4 * */		
E 551	Silisiumdioksid	Tørkede næringsmidler i pulverform	10 g/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 552	Kalsiumsilikat	(herunder sukkerarter)	
E 553a	i) Magnesiumsilikat	Salt og salterstatninger	10 g/kg
	ii) Magnesiumtrisilikat ⁶	Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
E 553b	Talkum ⁶	Næringsmidler i tablettform, også drasjert	<i>quantum satis</i>
E 554	Natriumaluminiumsilikat	Hard ost og smelteost, i skiver	10 g/kg
E 555	Kaliumaluminiumsilikat		enkeltvis eller
E 556	Kalsiumaluminiumsilikat		sammen
E 559	Aluminiumsilikat (kaolin)		
		Tyggegummi	<i>quantum satis</i> ⁷
		Ris	
		Pølser (bare overflatebehandling)	
		Støpt vingummi o.l. (bare overflatebehandling)	
	/* 395L0 002/32/1 * */		
E 579	Jernglukonat	Oliven som er blitt mørke ved oksidering	150 mg/kg
E 585	Jernlaktat		uttrykt som Fe
E 620	Glutaminsyre	Næringsmidler generelt (unntatt de som er	10 g/kg
E 621	Natriumglutamat	nevnt i artikkel 2 nr. 3)	enkeltvis eller
E 622	Kaliumglutamat		sammen
E 623	Kalsiumdiglutamat		
E 624	Ammoniumglutamat		
E 625	Magnesiumdiglutamat	Smaksingredienser	<i>quantum satis</i>
E 626	/* 395L0 002/32/2 * */		
E 627	Guanylsyre		500 mg/kg
E 628	Dinatriumguanylat	Næringsmidler generelt (unntatt de som er	enkeltvis eller
E 629	Dikaliumguanylat	nevnt i artikkel 2 nr. 3)	sammen,
E 630	Kalsiumguanylat		uttrykt som
	Inosinsyre		guanylsyre
E 631	/* 395L0 002/32/3 * */		
E 632	Dinatriuminosinat		
E 633	Dikaliuminosinat		
E 634	Kalsiuminosinat	Smaksingredienser	<i>quantum satis</i>
E 635	Kalsium-5'-ribonukleotider		
	Dinatrium-5'-ribonukleotider		

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 900	Dimetylpolysiloksan	Syltetøy, gelé og marmelade som definert i direktiv 79/693/EØF og annet lignende fruktbasert smørepålegg, herunder produkter med lavt kaloriinnhold	10 mg/kg
		Suppe og buljong	10 mg/kg
		Stekeoljer og stekefett	10 mg/kg
		Sukkerverer (unntatt sjokolade)	10 mg/kg
		Alkoholrie aromatiserte drikker	10 mg/l
		Ananasjuice	10 mg/l
		Frukt og grønnsaker på boks og i glass	10 mg/kg
		Tyggegummi	100 mg/kg
		<i>(pro memoria)</i> Vin i samsvar med forordning (EØF) nr. 1 873/84 om tillatelse til å tilby eller levere til direkte forbruk visse importerte viner som kan ha vært gjenstand for andre ønologiske framstillingsmetoder enn de som er tillatt i henhold til forordning (EØF) nr. 337/79	
		Sød ... saft	10 mg/l
		Rører	10 mg/kg
	/* 395L0 002/32/4 * */	Bare til overflatebehandling av:	<i>quantum satis</i>
E 901	Bivoks, hvit og gul	- Sukkerverer (herunder sjokolade)	
E 902	Kandelillavoks	- Småkaker med sjokoladeovertrekk	
E 903	Karnaubavoks	- Snacks	
E 904	Shellak	- Nøtter	
		- Kaffebønner	
		Kosttilskudd	<i>quantum satis</i>
		Friske sitrusfrukter, meloner, epler og pærer (bare overflatebehandling)	<i>quantum satis</i>
E 912	Montansyreestere	Friske sitrusfrukter (bare overflatebehandling)	<i>quantum satis</i>
E 914	Oksidert polyetylenvoks		
E 927b	Karbamid	Tyggegummi uten tilsetning av sukkerarter	30 g/kg
E 950			
E 951	Acesulfam K	Tyggegummi med tilsetning av sukkerarter	800 mg/kg
E 957	Aspartam		2 500 mg/kg
	Thaumatin		10 mg/kg
			(bare som smaks-
			forsterker) ⁸
E 959	Neohesperidin dihydrochalkon	Tyggegummi med tilsetning av sukkerarter	150 mg/kg ⁸

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		Margarin	5 mg/kg
		Minarin	(bare som
		Kjøttprodukter	smaksforsterker)
		Fruktgelé	
		Vegetabiliske proteiner	
E 999	Kvillajaekstrakt	Vannbaserte, alkoholfrie aromatiserte drikker	200 mg/l
			beregnet som
			vannfri ekstrakt
E 1201	Polyvinylpyrrolidon	Kosttilskudd i tablettform, også drasjerte	<i>quantum satis</i>
E 1202	Polyvinylpolypyrrolidon		
E 1505	Trietylsitrat	Tørket eggehvite	<i>quantum satis</i>

¹ Bare E 338.

² Bare E 341 ii).

³ Bare E 341 iii).

⁴ Bare E 493.

⁵ Bare E 492.

⁶ Asbestfritt.

⁷ Bare E 553b.

⁸ Dersom E 950, E 951, E 957 og E 959 brukes sammen i tyggegummi, reduseres maksimumsverdien for hvert stoff forholdsmessig.

Vedlegg V

Tillatte bærestoffer og løsemidler brukt som bærestoffer

Merk: Følgende stoffer er ikke tatt med i listen:

1. stoffer som generelt betraktes som næringsmidler,
 2. stoffer nevnt i artikkel 1 nr. 5,
 3. stoffer som primært skal fungere som syre eller surhetsregulerende middel, som f.eks. sitronsyre og ammoniumhydroksid.
- 3.

E nr.	Navn	Begrensning i bruk
-	Propan-1,2-diol (propylenglykol)	Fargestoffer, emulgatorer, antioksidanter og enzymer (høyst 1 g/kg næringsmiddel)
E 422	Glyserol	
E 420	Sorbitol	
E 421	Mannitol	
E 953	Isomalt	
E 965	Maltitol	
E 966	Laktitol	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 967	Xylitol	
E 400-404	Alginsyre og dens natrium-, kalium-, kalsium- og ammoniumsalter	
E 405	Propylenglykolalginat	
E 406	Agar	
E 407	Karragenan	
E 410	Johannesbrødkjernemel	
E 412	Guarkjernemel	
E 413	Tragant	
E 414	Akasiegummi (gummi arabicum)	
E 415	Xantangummi	
E 440	Pektiner	
		/* 395L0 002/34/1 **/
E 432	Polyoksyetylen (20) sorbitanmonolaurat (polysorbat 20)	
E 433	Polyoksyetylen (20) sorbitanmonooleat (polysorbat 80)	
E 434	Polyoksyetylen (20) sorbitanmonopalmitat (polysorbat 40)	Skumdempende midler
E 435	Polyoksyetylen (20) sorbitanmonostearat (polysorbat 60)	
E 436	Polyoksyetylen (20) sorbitantristearat (polysorbat 65)	
E 442	Ammoniumfosfatider	Antioksidanter
E 460	Celluloser (mikrokrystallinsk cellulose eller cellulosepulver)	
E 461	Metylcellulose	
E 463	Hydroksypropylcellulose	
E 464	Hydroksypropylmetylcellulose	
E 465	Metyletylcellulose	
E 466	Karboksymetylcellulose	
	Natriumkarboksymetylcellulose	
		/* 395L0 002/35/1 **/
E 322	Lecitiner	
E 432-436	Polysorbat 20, 40, 60, 65 og 80	
E 470 b	Magnesiumsalter av fettsyrer	
E 471	Mono- og diglyserider av fettsyrer	
E 472a	Eddiksyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	Fargestoffer og fettløselige antioksidanter
E 472c	Sitronsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
E 472e	Mono- og diacetylvinsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	
E 473	Sakkaroseestere av fettsyrer	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 475	Polyglyserolestere av fettsyrer	
E 491	Sorbitanmonostearat	/* 395L0 002/35/2 * */
E 492	Sorbitantristearat	
E 493	Sorbitanmonolaurat	
E 494	Sorbitanmonooleat	Fargestoffer og skum-
E 495	Sorbitanmonopalmitat	dempende midler
E 1404	Oksidert stivelse	
E 1410	Monostivelsesfosfat	
E 1412	Distivelsesfosfat	
E 1413	Fosfater t distivelsesfosfat	
E 1414	Acetyleret distivelsesfosfat	
E 1420	Acetyleret stivelse	
E 1422	Acetyleret distivelsesadipat	
E 1440	Hydroksypropylstivelse	
E 1442	Hydroksypropylstivelsesfosfat	
E 1450	Natriumoktenylsuksinatstivelse	
E 170	Kalsiumkarbonater	
E 501	Kaliumkarbonater	
E 504	Magnesiumkarbonater	
E 508	Kaliumklorid	
E 509	Kalsiumklorid	
E 511	Magnesiumklorid	
E 514	Natriumsulfat	
E 515	Kaliumsulfat	
E 516	Kalsiumsulfat	
E 517	Ammoniumsulfat	
E 341	Kalsiumfosfater	
E 263	Kalsiumacetat	
E 331	Natriumsitrater	
E 332	Kaliumsitrater	
E 577	Kaliumglukonat	
E 640	Glysin og dets natriumsalt	
E 1505	Trietylsitrat	
E 1518	Glyseryltriacetat (triacetin)	
E 551	Silisiumdioksid	Emulgatorer og fargestoffer,
E 552	Kalsiumsilikat	høyst 5 %
E 553b	Talkum	Fargestoffer, høyst 5 %
E 558	Bentonitt	
E 559	Aluminiumsilikat (kaolin)	
E 901	Bivoks	Fargestoffer
E 1200	Polydektrose	

E 1201	Polyvinylpyrrolidon	
E 1202	Polyvinylpolypyrrolidon	Søtstoffer

*Vedlegg VI***Tillatte tilsetningsstoffer i næringsmidler til spedbarn og småbarn***Merk:*

Morsmelkerstatninger, tilskuddsblandinger og overgangskost til spedbarn og småbarn kan inneholde E 414 akasiegummi (gummi arabicum) og E 551 silisiumdioksid fra tilsetning av næringsmiddelpreparater som inneholder høyst 10 g/kg av hvert av disse stoffene, samt E 421 mannitol når dette brukes som bærestoff for vitamin B₁₂ (ikke under 1 del vitamin B₁₂ per 1 000 deler mannitol).

De oppgitte maksimumsverdiene gjelder næringsmidler som er ferdig tilberedt etter produsentens anvisninger.

*Del 1***Tillatte tilsetningsstoffer i morsmelkerstatninger til friske spedbarn***Merk:*

1. Ved framstilling av syrnede melketyper kan det anvendes ikke-patogene kulturer som produserer L(+)-melkesyre.
2. Dersom et næringsmiddel tilsettes mer enn ett av stoffene E 322 og E 471, reduseres maksimumsverdien for hvert av disse stoffene i vedkommende næringsmiddel forholdsmessig med den mengde som vedkommende næringsmiddel inneholder av det andre stoffet.
- 4.

E nr.	Navn	Maksimumsverdi
E 270	Melkesyre (bare som L(+))	quantum satis
E 330	Sitronsyre	quantum satis
E 338	Fosforsyre	I samsvar med begrensningene fastsatt i
		vedlegg I til direktiv 91/321/EØF
	/* 395L0 002/37/1 * */	
E 306	Tokoferolholdig ekstrakt	
E 307	Alfa-tokoferol	
E 308	Gamma-tokoferol	10 mg/l enkeltvis eller sammen
E 309	Delta-tokoferol	
E 322	Lecitiner	1 g/l
E 471	Mono- og diglyserider	4 g/l

*Del 2***Tillatte tilsetningsstoffer i tilskuddsblandinger til friske spedbarn**

Merk:

1. Ved framstilling av syrnede melketyper kan det anvendes ikke-patogene kulturer som produserer L(+)-melkesyre.
2. Dersom et næringsmiddel tilsettes mer enn ett av stoffene E 322 og E 471, reduseres maksimumsverdien for hvert av disse stoffene i vedkommende næringsmiddel forholdsmessig med den mengde som vedkommende næringsmiddel inneholder av det andre stoffet.
3. Dersom et næringsmiddel tilsettes mer enn ett av stoffene E 407, E 410 og E 412, reduseres maksimumsverdien for hvert av disse stoffene i vedkommende næringsmiddel forholdsmessig med den mengde som vedkommende næringsmiddel inneholder av de to andre stoffene til sammen.
- 5.

E nr.	Navn	Maksimumsverdi
E 270	Melkesyre (bare som L(+))	<i>quantum satis</i>
E 330	Sitronsyre	<i>quantum satis</i>
	/ * 395L0 002/38/1 * */	
E 306	Tokoferolholdig ekstrakt	
E 307	Alfa-tokoferol	10 mg/l
E 308	Gamma-tokoferol	enkeltvis eller sammen
E 309	Delta-tokoferol	
E 338	Fosforsyre	I samsvar med begrensningene fastsatt i vedlegg I til direktiv 91/321/EØF
E 440	Pektiner	5 g/l bare i syrnede tilskuddsblandinger
E 322	Lecitiner	1 g/l
E 471	Mono- og diglyserider	4 g/l
E 407	Karragenan	0,3 g/l
E 410	Johannesbrødkjernemel	1 g/l
E 412	Guarkjernemel	1 g/l

Del 3

Tillatte tilsetningsstoffer i overgangskost til friske spedbarn og småbarn

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Maksimumsverdi
	/ * 395L0 002/39/1 * */		
E 170	Kalsiumkarbonater		
E 260	Eddiksyre		
E 261	Kaliumacetat		
E 262	Natriumacetater		
E 263	Kalsiumacetat		
E 270	Melkesyre *		
E 296	Eplesyre *		
E 325	Natriumlaktat *	Overgangskost	<i>quantum satis</i>

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

			(bare til justering av pH)
E 326	Kaliumlaktat *		
E 327	Kalsiumlaktat *		
E 330	Sitronsyre		
E 331	Natriumsitrater		
E 332	Kaliumsitrater		
E 333	Kalsiumsitrater		
	/* 395L0 002/39/2 **/		
E 507	Saltsyre		
E 524	Natrumhydroksid		
E 525	Kaliumhydroksid		
E 526	Kalsiumhydroksid		
	/* 395L0 002/39/3 **/		
E 500	Natriumkarbonater		
E 501	Kaliumkarbonater	Overgangskost	<i>quantum satis</i>
			(bare som hevemiddel)
E 503	Ammoniumkarbonater		
	/* 395L0 002/39/4 **/		
E 300	L-Askorbinsyre	Drikker, juice og barnemat	Enkeltvis eller sammen,
		basert på frukt- og	uttrykt som askorbinsyre
		grønnsaker	0,3 g/kg
E 301	Natrium-L-askorbat		
E 302	Kalsium-L-askorbat	Fettholdige kornbaserte	0,2 g/kg
		næringsmidler, herunder	
		kjeks og kavringer	
	/* 395L0 002/39/5 **/		
E 304	L-Askorbylpalmitat		
E 306	Tokoferolholdig ekstrakt		
E 307	Alfa-tokoferol	Fettholdige kornbaserte	0,1 g/kg
		næringsmidler, kjeks og	
E 308	Gamma-tokoferol	kavringer samt fettholdig	enkeltvis eller sammen
		barnemat	
E 309	Delta-tokoferol		
E 338	Fosforsyre	Overgangskost	1 g/kg uttrykt som P ₂ O ₅
			(bare til justering av pH)
	/* 395L0 002/39/6 **/		
E 339	Natriumfosfater		1 g/kg
E 340	Kaliumfosfater	Korn	enkeltvis eller sammen,
E 341	Kalsiumfosfater		uttrykt som P ₂ O ₅

* Bare som L(+).

E nr.	Navn	Næringsmiddel	Maksimumsverdi
-------	------	---------------	----------------

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		/* 395L0 002/40/1 * */	
E 322	Lecitiner	Kjeks og kavringer	
		Kornbaserte næringsmidler	10 g/kg
		Barnemat	
	/* 395L0 002/40/2 * */	/* 395L0 002/40/3 * */	
E 471	Mono- og diglyserider av fettsyrer		
E 472a	Eddiksyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	Kjeks og kavringer	5 g/kg
		Kornbaserte næringsmidler	enkeltvis eller sammen
E 472b	Melkesyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer	Barnemat	
E 472c	Sitronsyreestere av mono- og diglyserider av fettsyrer		
	/* 395L0 002/40/4 * */	/* 395L0 002/40/5 * */	
E 400	Alginsyre		
E 401	Natriumalginat	Desserter	0,5 g/kg
E 402	Kaliumalginat	Puddinger	enkeltvis eller sammen
E 404	Kalsiumalginat		
	/* 395L0 002/40/6 * */		
E 410	Johannesbrødkjernemel	Overgangskost	10 g/kg
			enkeltvis eller sammen
E 412	Guarkjernemel		
E 414	Akasiegummi (gummi arabicum)	Glutenfrie kornbaserte næringsmidler	20 g/kg
			enkeltvis eller sammen
E 415	Xantangummi		
E 440	Pektiner		
E 551	Silisiumdioksid	Tørre kornprodukter	2 g/kg
	/* 395L0 002/40/7 * */		
E 334	Vinsyre *		
E 335	Natriumtartrat *		
E 336	Kaliumtartrat *	Kjeks og kavringer	5 g/kg
			som restmengde
E 354	Kalsiumtartrat *		
E 450 a	Dinatriumdifosfat		
E 575	Glukono-delta-lakton		
	/* 395L0 002/40/8 * */		
E 1404	Oksidert stivelse		
E 1410	Monostivelsesfosfat		
E 1412	Distivelsesfosfat		

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 1413	Fosfateret distivelsesfosfat	Overgangskost	50 g/kg
E 1414	Acetyleret distivelsesfosfat		
E 1420	Acetyleret stivelse		
E 1422	Acetyleret distivelsesadipat		
E 1450	Natriumoktenylsuksinat-stivelse		

* Bare som L(+).

Del 4

Tillatte tilsetningsstoffer i næringsmidler som brukes til spedbarn og småbarn for spesielle medisinske formål

Tabellene i del 1, 2 og 3 i vedlegg VI får anvendelse.

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 94/36/EF av 30. juni 1994 om fargestoffer til bruk i næringsmidler

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til rådsdirektiv 89/107/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tilsetningsstoffer som kan anvendes i næringsmidler beregnet på konsum²⁰⁾, særlig artikkel 3 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen²¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité²²⁾, etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B²³⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

Forskjellene mellom de nasjonale lovgivninger om vilkårene for bruk av fargestoffer i næringsmidler hindrer fri omsetning av næringsmidler, og dette kan skape ulike konkurransevilkår.

Forbrukervern og forbrukeropplysning bør være det viktigste formålet med regler for slike tilsetningsstoffer og deres bruksvilkår.

Et tilsetningsstoff kan brukes bare når det er bevist at det er teknologisk nødvendig og ikke er helseskadelig.

Fargestoffer brukes for å gi næringsmidler det opprinnelige utseende tilbake når de på grunn av fargeendringer under bearbeiding, lagring, emballering og distribusjon har fått et mindre akseptabelt utseende.

Fargestoffer brukes til å gi næringsmidler et mer tiltrekkende utseende. De bidrar også til å identifisere aromaer som vanligvis forbindes med bestemte næringsmidler, og til å gi farge til næringsmidler som ellers ville være fargeløse.

Det er nødvendig å ta med visse fargestoffer som er bestemt til stempelmerking av kjøtt på den offentlige veterinærens ansvar i henhold til kravene i direktiv 91/497/EØF²⁴⁾, særlig kapittel XI i vedlegg I til nevnte direktiv.

Bare de fargestoffer som er tillatt i henhold til dette direktiv, bør brukes til dekorering av egg eller til stempeling av egg som fastsatt i forordning (EØF) nr. 1274/91²⁵⁾.

Fargestoffer brukes til å framheve fargestoffer som allerede finnes i næringsmidler.

²⁰⁾ EFT nr. L 40 av 11.2 1989, s. 27. Direktivet endret ved direktiv 94/34/EF (EFT nr. L 237 av 10.9 1994, s. 1).

²¹⁾ EFT nr. C 12 av 18.1 1992, s. 7.

²²⁾ EFT nr. C 313 av 30.11 1992, s. 1.

²³⁾ Europaparlamentsuttalelse av 10. mars 1993 (EFT nr. C 115 av 26.4.1993, s. 105), bekreftet 2. desember 1993 (EFT nr. C 342 av 20.12.1993), Rådets felles holdning av 9. mars 1994 (ennå ikke offentliggjort i EFT) og europaparlamentsbeslutning av 9. mars 1994 (EFT nr. C 91 av 28.3.1994, s. 79).

²⁴⁾ EFT nr. L 268 av 24.9 1991, s. 69. Direktivet endret ved direktiv 92/5/EØF (EFT nr. L 57 av 2.3 1992, s. 1).

Det er alminnelig anerkjent at ubearbeidede næringsmidler og visse andre basisnæringsmidler bør være fri for tilsetningsstoffer.

På bakgrunn av de seneste vitenskapelige og toksikologiske opplysninger om tilsetningsstoffer bør noen av dem tillates bare i visse næringsmidler og under bestemte bruksvilkår.

Det er nødvendig å fastsette strenge regler for bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler for spedbarn og småbarn.

Vitenskapskomiteen for næringsmidler er blitt rådspurt om de stoffer som det ennå ikke finnes fellesskapsbestemmelser om.

Det er ønskelig å anvende samrådsordningen til Den faste komité for næringsmidler når det skal treffes beslutning om hvorvidt et bestemt næringsmiddel tilhører en viss kategori av næringsmidler.

Dette direktiv erstatter delvis rådsdirektiv av 23. oktober 1962 om tilnærming av medlemsstatenes regler om fargestoffer som kan brukes i næringsmidler beregnet på konsum²⁶⁾.

Forslag om endring av de eksisterende renhetskriterier for fargestoffer samt nye spesifikasjoner for fargestoffer det ikke finnes renhetskriterier for, vil bli framlagt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 11 i direktiv 89/107/EØF.

For å verne forbrukerne bør Felleskapet fremme forskning om mulige virkninger (herunder kumulative og synergiske virkninger) på menneskets helse av fargestoffer brukt i næringsmidler, særlig der det er tvil om hvorvidt stoffet er uskadelig -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Dette direktiv er et særdirektiv innen rammen av det sammenfattende direktiv i henhold til artikkel 3 i direktiv 89/107/EØF.
2. I dette direktiv menes med «fargestoffer» stoffer som gir et næringsmiddel farge, eller som gir det tilbake dets opprinnelige farge; dette kan omfatte naturlige bestanddeler i næringsmidler eller andre naturlige kildematerialer som normalt ikke konsumeres som næringsmidler og normalt ikke brukes som karakteristiske ingredienser i næringsmidler. Preparater som er framstilt av næringsmidler og andre naturlige kildematerialer ved en fysisk og/eller kjemisk ekstraksjon som fører til en selektiv ekstraksjon av pigmenter i forhold til de næringsgivende eller aromatiske bestanddeler, er fargestoffer i henhold til dette direktiv.
3. Følgende stoffer skal imidlertid ikke betraktes som fargestoffer i henhold til dette direktiv:
 - næringsmidler, i tørket eller konsentrert form, og aromaer som tilsettes under framstilling av sammensatte næringsmidler på grunn av sine aromatiske, aromagivende og næringsgivende egenskaper, og som

²⁵⁾ Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1 274/91 av 15. mai 1991 om fastsettelse av nærmere regler om gjennomføringen av forordning (EØF) nr. 1 907/90 om visse markedsstandarder for egg (EFT nr. L 121 av 16.5 1991, s. 11). Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 1 259/94 (EFT nr. L 137 av 1.6 1994, s. 54).

²⁶⁾ EFT nr. 115 av 11.11 1962, s. 2 645/62. Direktivet sist endret ved direktiv 85/7/EØF (EFT nr. L 2 av 3.1 1985, s. 22).

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

samtidig har en sekundær fargevirkning, særlig paprika, gurkemeie og safran,

- fargestoffer som brukes til farging av ytre deler av næringsmidler som er uegnet til konsum, f.eks. osteskorper og pølseskinn.

Artikkel 2

1. Bare de stoffer som er oppført i vedlegg I, kan brukes som fargestoffer i næringsmidler.
2. Fargestoffer kan bare brukes i de næringsmidler som er oppført i vedlegg III, IV og V, og på de vilkår som er angitt der; fargestoffer kan brukes i de samme næringsmidler når de er bestemt til særlige formål i samsvar med direktiv 89/398/EØF ²⁷⁾
3. Det kan ikke brukes fargestoffer i de næringsmidler som er oppført i vedlegg II, med mindre dette er uttrykkelig fastsatt i vedlegg III, IV eller V.
4. Fargestoffer som er tillatt bare til bestemte formål, er oppført i vedlegg IV.
5. Fargestoffer som generelt er tillatt i næringsmidler, samt deres bruksvilkår er oppført i vedlegg V.
6. Maksimumsverdiene oppført i vedleggene
 - gjelder de næringsmidler som er ferdige til konsum, tilberedt i samsvar med bruksanvisningen,
 - viser til mengden av virksomt fargestoff i fargepreparatet.
7. I vedleggene til dette direktiv menes med uttrykket « *quantum satis*» at ingen maksimumsverdi er angitt. Fargestoffer skal imidlertid brukes i samsvar med god framstillingspraksis i en mengde som ikke er større enn den som er nødvendig for å oppnå den ønskede virkning, og på det vilkår at de ikke villeder forbrukerne.
8. Ved hygienemerking som fastsatt i direktiv 91/497/EØF og annen merking som kreves for kjøttprodukter, kan bare fargestoffene E 155 brun HT, E 133 briljantblå FCF eller E 129 allurarød AC, eller en passende blanding av E 133 briljantblå FCF og E 129 allurarød AC, brukes.
9. Bare fargestoffene oppført i vedlegg I kan brukes til fargedekorering av eggeskall eller til stemping av eggeskall som fastsatt i forordning (EØF) nr. 1 247/91.
10. Bare fargestoffene oppført i vedlegg I, med unntak av E 123, E 127, E 128, E 154, E 160b, E 161g, E 173 og E 180, kan selges direkte til forbrukerne.
11. I dette direktiv menes med ubearbeidede næringsmidler, de som ikke har gjennomgått behandling som har ført til en vesentlig endring av deres opprinnelige tilstand. De kan imidlertid f.eks. ha blitt oppdelt, utbeinet, hakket, flådd, skrelt, malt, skåret, rensset, trimmet, dypfryst, fryst, kjølt, kvernet eller avskallet, emballert eller ikke.

Artikkel 3

Med forbehold for andre fellesskapsbestemmelser er fargestoffer tillatt

- i andre sammensatte næringsmidler enn dem som er nevnt i vedlegg II, i den utstrekning fargestoffet er tillatt i en av ingrediensene i det sammensatte næringsmiddelet, eller

²⁷⁾ EFT nr. L 186 av 30.6 1989, s. 27.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

- dersom næringsmiddelet utelukkende er beregnet på framstilling av et sammensatt næringsmiddel som er i samsvar med bestemmelsene i dette direktiv.

Artikkel 4

Det kan etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 5 bestemmes om et gitt næringsmiddel tilhører en av de kategorier av næringsmidler som er nevnt i vedleggene, og om et stoff er fargestoff i henhold til artikkel 1.

Artikkel 5

1.	Når framgangsmåten fastsatt i denne artikkel skal anvendes, skal Kommisjonen bistås av Den faste komité for næringsmidler, nedsatt ved beslutning 69/414/EØF*, heretter kalt «komiteen».
2.	Lederen skal forelegge saken for komiteen enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstats representant.
3.	Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalelsen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgis stemme.
4.	a) Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.
	b) Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.
Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslåtte tiltakene.	

*. EFT nr. L 291 av 19.11 1969, s. 9.

Artikkel 6

Innen en frist på tre år etter at dette direktiv er vedtatt, skal medlemsstatene innføre ordninger for tilsyn med forbruket og bruken av fargestoffer og avgi rapport om sine funn til Kommisjonen.

Innen en frist på fem år etter at dette direktiv er vedtatt, skal Kommisjonen avgi rapport til Europaparlamentet om de endringer som er inntrådt på markedet for fargestoffer, og om deres bruksnivå og forbruksnivå.

I samsvar med de generelle kriterier i vedlegg II punkt 4 i direktiv 89/107/EØF skal Kommisjonen, innen en frist på fem år fra dette direktiv er vedtatt, ta bruksvilkårene nevnt i dette direktiv opp til ny vurdering og foreslå endringer der det er nødvendig.

Artikkel 7

Bestemmelsene i artikkel 1-7, i artikkel 8 nr. 1 annet strekpunkt og nr. 2 og i artikkel 9-15 i rådsdirektivet av 23. oktober 1962 om fargestoffer som kan brukes i næringsmidler beregnet på konsum, oppheves.

Henvisninger til de opphevede bestemmelser skal forstås som henvisninger til de tilsvarende bestemmelser i dette direktiv.

Artikkel 8

På ikrafttredelsesdatoen for dette direktiv skal Kommisjonen i samarbeid med Europaparlamentet, de nasjonale departementer, næringsmiddelindustrien, detaljhandelen og forbrukerorganisasjonene innlede en opplysningskampanje rettet mot forbrukerne om framgangsmåtene ved vurdering og godkjenning av tillatte fargestoffer samt betydningen av E-nummersystemet.

Artikkel 9

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 31. desember 1995. Disse bestemmelser skal
 - senest 31. desember 1995 tillate markedsføring og bruk av produkter som er i samsvar med dette direktiv,
 - senest 30. juni 1996 forby markedsføring og bruk av produkter som ikke er i samsvar med dette direktiv; produkter som er markedsført eller merket før denne dato, og som ikke oppfyller direktivets krav, kan likevel omsettes til lagrene er tømt.

Medlemsstatene skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

1. Bestemmelsene nevnt i nr. 1 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 10

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 11

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 30. juni 1994.

<i>For Europaparlamentet</i>	<i>For Rådet</i>
E. KLEPSCH	A. BALTAS
<i>President</i>	<i>Formann</i>

Vedlegg I

Liste over fargestoffer som er tillatt i næringsmidler

NB: Aluminiumlakker framstilt av fargestoffene nevnt i dette vedlegg er tillatt

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

EF-nummer	Navn	Indeksnummer ¹ eller beskrivelse
E 100	Kurkumin	75 300
E 101	i) Riboflavin	
	ii) Riboflavin-5'-fosfat	
E 102	Tartrazin	19 140
E 104	Kinolingul	47 005
E 110	Paraoransje	15 985
E 120	Kochenille, karminsyre, karminer	75 470
E 122	Azorubin, karmosin	14 720
E 123	Amarant	16 185
E 124	Ponceau 4R, kochenillerød A	16 255
E 127	Erytrosin	45 430
E 128	Rød 2 G	18 050
E 129	Allurarød AC	16 035
E 131	Patentblå V	42 051
E 132	Indigotin, indigokarmin	73 015
E 133	Briljantblå FCF	42 090
E 140	Klorofyll og	75 810
	klorofylliner:	75 815
	i) Klorofyll	
	ii) Klorofylliner	
E 141	Klorofyll- og	75 815
	Klorofyllin-kobberkompleks	
	i) Klorofyll-kobberkompleks	
	ii) Klorofyllin-kobberkompleks	
E 142	Grønn S	44 090
E 150a	Karamell ²	
E 150b	Karamell (kaustisk-sulfitprosess)	
E 150c	Karamell (ammoniakkprosess)	
E 150d	Karamell (ammoniakk-sulfitprosess)	
E 151	Briljant svart BN, svart PN	28 440
E 153	Vegetabilsk karbon	
E 154	Brun FK	
E 155	Brun HT	20 285
E 160a	Karotenoider:	
	i) Karotener	75 130
	ii) Betakaroten	40 800
E 160b	Annattoekstrakter, bixin, norbixin	75 120
E 160c	Paprikaekstrakt, capsantin, capsorubin	
E 160d	Lykopen	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 160e	Beta-apo-8'-karotenal (C 30)	40 820
E 160f	Beta-apo-8'-karotensyre-etylerester (C 30)	40 825
E 161b	Lutein	
E 161g	Kantaxantin	
E 162	Rødbetfarge, betanin	
E 163	Antocyaniner	Framstilt av frukt og grønnsaker ved fysiske prosesser
E 170	Kalsiumkarbonat	77 220
E 171	Titandioksid	77 891
	Jernoksid og -hydroksid	77 491
E 172		77 492
E 173	Aluminium	77 499
E 174	Sølv	
E 175	Gull	
E 180	Litolrubin BK (rubinpigment BK)	

1 Indeksnumrene er tatt fra tredje utgave av «Colour Index» av 1982, bind 1-7, 1 315, samt endringene 37-40 (125), 41-44 (127-50), 45-48 (130), 49-52 (132-50), 53-56 (135).

2 Uttrykket «karamell» viser til mer eller mindre sterkt brunfargede produkter som brukes til farging. Det tilsvarer ikke det sukrede aromatiske produktet som framkommer ved oppvarming av sukker, og som brukes som aromat i næringsmidler (f.eks. sukker- og konditorvarer og alkoholholdige drikker).

Vedlegg II

Næringsmidler som ikke må inneholde tilsatte fargestoffer, med mindre dette er uttrykkelig fastsatt i vedlegg III, IV eller V

(Betegnelsene i vedlegg II berører ikke «overføringsprinsippet» i de tilfeller der produkter inneholder ingredienser som i seg selv inneholder tillatte fargestoffer)

1. Ubearbeidede næringsmidler
2. Alle former for vann på flaske eller emballert på annet vis
3. Melk, lettmelk og skummet melk, pasteurisert eller sterilisert (herunder UHT-sterilisering) (ikke aromatisert)
4. Sjokolademelk
5. Fermentert melk (uten aromatilsetning)
6. Konservert melk som definert i direktiv 76/118/EØF (uten aromatilsetning)
7. Kjernemelk (uten aromatilsetning)
8. Fløte og fløtepulver (uten aromatilsetning)
9. Oljer og fett av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse
10. Egg og eggprodukter som definert i artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/437/EØF
11. Mel og andre malte produkter og stivelse
12. Brød og lignende produkter
13. Pasta og gnocchi
14. Sukker, herunder alle mono- og disakkarider
15. Tomatpuré og hermetiserte tomater og tomater på glass
16. Tomatsaus

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

17. Fruktjuice og -nektar, som definert i direktiv 75/726/EØF, og grønnsakjuice
18. Frukt, grønnsaker (herunder poteter) og sopp - hermetisert, på glass eller tørket; bearbejdede frukter, grønnsaker (herunder poteter) og sopp
19. Syltetøy ekstra, gelé ekstra og kastanjeuré som definert i direktiv 79/693/EØF; crème de pruneaux
20. Fisk, bløtdyr og krepsdyr, kjøtt, fjørfe og vilt samt tilberedning av disse, men ikke tilberedte retter som inneholder disse ingrediensene
21. Kakaoprodukter og sjokoladestanddeler i sjokoladeprodukter som definert i direktiv 73/241/EØF
22. Brent kaffe, te, sikori; te- og sikoriekstrakter; te-, plante-, frukt- og korntilberedning for uttrekk, samt blandinger og lettopløselige pulverpreparater av disse produktene
23. Salt, salterstatninger, krydder og krydderblandinger
24. Vin og andre produkter som definert i forordning (EØF) nr. 822/87
25. Korn, Kornbrand, alkoholsterke drikker av frukt, fruktbrennevin, Ouzo, Grappa, Tsikoudia fra Kreta, Tsipouro fra Makedonia, Tsipouro fra Tessalia, Tsipouro fra Tyrnavos, Eau-de-vie de marc marque nationale luxembourgeoise, Eau-de-vie de siegle marque nationale luxembourgeoise, London Gin, som definert i forordning (EØF) nr. 1 576/89
26. Sambuca, Maraschino og Mistra, som definert i forordning (EØF) nr. 1 180/91
27. Sangria, Clarea og Zurra, som definert i forordning (EØF) nr. 1 601/91
28. Vinedikk
29. Næringsmidler for spedbarn og småbarn, som definert i direktiv 89/398/EØF, herunder næringsmidler for syke spedbarn og småbarn
30. Honning
31. Malt og maltprodukter
32. Modnet og umodnet ost (uten aromatilsetning)
33. Smør av saue- og geitemelk

Vedlegg III

Næringsmidler som det bare er tillatt å tilsette bestemte fargestoffer

Næringsmiddel	Tillatt fargestoff	Maksimumsinnhold
Malt Bread	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
Øl	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
Cidre Bouché	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Smør (herunder smør med redusert fettinnhold og konsentrert fett)	E 160a Karotenoider	<i>quantum satis</i>
Margarin, minarin, andre fettemulsjoner, og fett som praktisk talt er vannfrie	E 160a Karotenoider	<i>quantum satis</i>
	E 100 Kurkumin	<i>quantum satis</i>
	E 160b Annattoekstrakter, bixin, norbixin	10 mg/kg
Sage Derby-ost	E 140 Klorofyll og klorofylliner	<i>quantum satis</i>
	E 141 Klorofyll- og klorofyllin-kobberkompleks	
Modnet ost, oransje, gul og «broken-white»; smelteost, ikke aromatisert	E 160a Karotenoider	<i>quantum satis</i>
	E 160c Paprikaekstrakt	
	E 160b Annattoekstrakter, bixin, norbixin	15 mg/kg
Red Leicester-ost	E 160b Annattoekstrakter, bixin, norbixin	50 mg/kg
Mimolette-ost	E 160b Annattoekstrakter, bixin, norbixin	35 mg/kg
Morbier-ost	E 153 Vegetabilisk kull	<i>quantum satis</i>
Ost med rød marmorering	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	125 mg/kg
	E 163 Antocyaniner	<i>quantum satis</i>
Eddik	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
Whisky, Whiskey, alkoholsterk	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
drikk av korn (annen enn	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
Korn, Kornbrand eller Eau-de-	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
vie de seigle marque nationale	E 150d Karamell (ammoniakk-	
luxembourgeoise), vinbrenne-	sulfittprosess)	
vin, rom, Brandy, Weinbrand, pressrester av druer, brennevin av pressrester av druer (annen enn Tsikoudia, Tsipouro og Eau-de-vie de marc marque nationale luxembourgeoise), Grappa invecchiata, Bagaceira velha som nevnt i forordning (EØF) nr. 1576/89		
Aromatiserte vinbaserte	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

drikker (med unntak av bitter	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
soda) og aromatiserte viner	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
som nevnt i forordning (EØF) nr. 1601/91	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
Americano	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
	E 163 Antocyaniner	
	E 100 Kurkumin	100 mg/l
	E 101 i) Riboflavin	(alene eller i kombinasjon)
	ii) Riboflavin-5'-fosfat	
	E 102 Tatrarin	
	E 104 Kinolingult	
	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	
	E 122 Azorubin, karmosin	
	E 123 Amarant	
	E 124 Ponceau 4R	
Bitter soda, Bitter Vino som	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
nevnt i forordning (EØF) nr.	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
1601/91	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
	E 100 Kurkumin	100 mg/l
	E 101 i) Riboflavin	(alene eller i
	ii) Riboflavin-5'-fosfat	kombinasjon)
	E 102 Tatrarin	
	E 104 Kinolingult	
	E 110 Paraoransje	
	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	
	E 122 Azorubin, karmosin	
	E 123 Amarant	
	E 124 Ponceau 4R, kochenillerød A	
	E 129 Allurarød AC	
Sterkvin og kvalitetssterkvin	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
fra bestemte dyrkingsområder	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

Grønnsaker i eddik, saltlake	E 101 i) Riboflavin	<i>quantum satis</i>
eller olje (med unntak av	ii) Riboflavin-5'-fosfat	
oliven)	E 140 Klorofyll, klorofylliner	
	E 141 Klorofyll- og klorofyllin-kobberkompleks	
	E 150a Karamell	
	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
	E 160a Karotenoider:	
	i) Karotener	
	ii) Betakaroten	
	E 162 Rødbetfarge, betanin	
	E 163 Antocyaniner	
Ekstruderte, puffede frokost-	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	<i>quantum satis</i>
korn med eller uten	E 160a Karotenoider	<i>quantum satis</i>
fruktsmak	E 160b Annattoekstrakter, bixin, norbixin	25 mg/kg
	E 160c Paprikaekstrakt, capsantin, capsorubin	<i>quantum satis</i>
Frokostkorn med fruktsmak	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	200 mg/kg
	E 162 Rødbetfarge, betanin	(alene eller i kombinasjon)
	E 163 Antocyaniner	
Syltetøy, fruktgelé og	E 100 Kurkumin	<i>quantum satis</i>
marmelade som nevnt i	E 140 Klorofyll og klorofylliner	
direktiv 79/693/EØF og andre	E 141 Klorofyll- og klorofyllin-	
tilsvarende frukttilberedninger,	kobberkompleks	
herunder produkter med lavt	E 150a Karamell	
energiinnhold	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	
	E 160a Karotenoider:	
	i) Karotener	
	ii) Betakaroten	
	E 160c Paprikaekstrakt, capsantin, capsorubin	
	E 162 Rødbetfarge, betanin	
	E 163 Antocyaniner	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 104 Kinolingult	100 mg/kg
	E 110 Paraoransje	(alene eller i kombinasjon)
	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	
	E 124 Ponceau 4R, kochenillerød A	
	E 142 Grønn S	
	E 160d Lykopen	
	E 161b Lutein	
Pølser, posteier, patéer og gryteretter	E 100 Kurkumin	20 mg/kg
	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	100 mg/kg
	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	<i>quantum satis</i>
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	<i>quantum satis</i>
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	<i>quantum satis</i>
	E 160a Karotenoider	20 mg/kg
	E 160c Paprikaekstrakt, capsantin, capsorubin	10 mg/kg
	E 162 Rødbetfarge, betanin	<i>quantum satis</i>
Luncheon Meat	E 129 Allurarød AC	25 mg/kg
Breakfast Sausages med minst 6 % korninnhold	E 129 Allurarød AC	25 mg/kg
«Burger Meat» med minst 4 % grønnsak- og/eller korninnhold	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	100 mg/kg
	E 150a Karamell	<i>quantum satis</i>
	E 150b Karamell (kaustisk-sulfittprosess)	<i>quantum satis</i>
	E 150c Karamell (ammoniakkprosess)	<i>quantum satis</i>
	E 150d Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)	<i>quantum satis</i>
Chorizo-pølse	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	200 mg/kg
Salchichon	E 124 Ponceau 4R, kochenillerød A	250 mg/kg
Sobrasada	E 110 Paraoransje	135 mg/kg
	E 124 Ponceau 4R, kochenillerød A	200 mg/kg
Pasturmas (spiselig ytre overtrekk)	E 100 Kurkumin	<i>quantum satis</i>
	E 101 i) Riboflavin	
	ii) Riboflavin-5'-fosfat	
	E 120 Kochenille, karminsyre, karminer	
Tørkede potetgranulater og -flak	E 100 Kurkumin	<i>quantum satis</i>
Bearbeidede Mushy and Garden Peas (hermetiserte)	E 102 Tatrazin	100 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	E 133 Brilljantblå	20 mg/kg
	E 142 Grønn S	10 mg/kg

Vedlegg IV

Fargestoffer som bare er tillatt for bestemt bruk

Fargestoff	Næringsmiddel	Maksimumsinhold
E 123 Amarant	Aperitiffviner, alkoholsterke drikker, herunder produkter med mindre enn 15 volumprosent alkoholstyrke	30 mg/l
	Fiskerogn	30 mg/kg
E 127 Erytrosin	Cocktailbær og kandiserte kirsebær	200 mg/kg
	Bigarreaux-kirsebær i sukkersaft og fruktcocktails	150 mg/kg
E 128 Rød 2 G	Breakfast Sausages med minst 6 % korninnhold	20 mg/kg
	«Burger Meat» med minst 4 % korn- og/eller grønnsakinnhold	
E 154 Brun FK	Kippers	20 mg/kg
E 161g Kantaxantin	Saucisses de Strasbourg	15 mg/kg
E 173 Aluminium	Overtrekk på sukkervarer til pynt av kaker og konditorvarer	<i>quantum satis</i>
E 174 Sølv	Overtrekk på sukkervarer	<i>quantum satis</i>
	Pynt av sjokolade	
	Likør	
E 175 Gull	Overtrekk på sukkervarer	<i>quantum satis</i>
	Pynt av sjokolade	
	Likør	
E 180 Litolubin BK (rubin-pigment BK)	Spiselig osteskorpe	<i>quantum satis</i>
E 160b Annattoekstrakter, bixin, norbixin	Margarin, minarin, andre fettemulsjoner og fett som er praktisk talt vannfrie	10 mg/kg
	Pynt og overtrekk	20 mg/kg
	Finere bakervarer	10 mg/l
	Spiseis	20 mg/kg
	Likører, herunder drikkevarer tilsatt alkohol med alkoholstyrke på under 15 volumprosent	10 mg/kg
	Aromatisert smelteost	15 mg/kg
	Modnet ost, oransje, gul og «broken-white»; smelteost, ikke aromatisert	15 mg/kg
	Desserter	10 mg/kg
	«Snacks»: tørre, salte snacks-produkter på basis av poteter, korn eller stivelse	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	- ekstruderte eller ekspanderte salte snacksprodukter	20 mg/kg
	- andre salte snacks-produkter og saltede, overtrukne nøtter	10 mg/kg
	Røkt fisk	10 mg/kg
	Spiselige osteskorper og pølsetarmer	20 mg/kg
	Red Leicester-ost	50 mg/kg
	Mimolette-ost	35 mg/kg
	Ekstruderte, puffedede frokostkorn med eller uten fruktsmak	25 mg/kg

Vedlegg V

Fargestoffer som er tillatt i andre næringsmidler enn dem som er nevnt i vedlegg II og III

Del 1

Følgende fargestoffer tillates brukt med *quantum satis* i næringsmidlene nevnt i vedlegg V del 2 og i alle andre næringsmidler enn dem som er oppført i vedlegg II og III.

E 101	i) Riboflavin
	ii) Riboflavin-5'-fosfat
E 140	Klorofyll, klorofylliner
E 141	Klorofyll- og klorofyllin-kobberkompleks
E 150a	Karamell
E 150b	Karamell (kaustisk-sulfittprosess)
E 150c	Karamell (ammomiakkprosess)
E 150d	Karamell (ammoniakk-sulfittprosess)
E 153	Vegetabilsk karbon
E 160a	Karotenoider
E 160c	Paprikaekstrakt, capsantin, capsorubin
E 162	Rødbetfarge, betanin
E 163	Antocyaniner
E 170	Kalsiumkarbonat
E 171	Titandioksid
E 172	Jernoksid og -hydroksid

Del 2

Følgende fargestoffer kan brukes alene eller i kombinasjon i de følgende næringsmidler opp til det maksimumsinnhold som er angitt i tabellen. I ikke-alkoholholdige aromatiserte drikker, spiseis, desserter, finere bakervarer og sukkervarer kan fargestoffer imidlertid brukes opp til den grense som er angitt i den relevante tabell, men mengdene av fargestoffene E 110, E 122, E 124 og E 155 kan ikke overstige 50 mg/kg eller mg/l.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 100	Kurkumin
E 102	Tartrazin
E 104	Kinolingult
E 110	Paraoransje
E 120	Kochenille, karminsyre, karminer
E 122	Azorubin, karmosin
E 124	Ponceau 4R, cochenillerød A
E 129	Allurarød AC
E 131	Patentblå V
E 132	Indigotin, indigokarmin
E 133	Briljantblå
E 142	Grønn S
E 151	Briljantsvart BN, svart PN
E 155	Brun HT
E 160d	Lykopen
E 160e	Beta-apo-8'-karotenal (C 30)
E 160f	Beta-apo-8'-karotensyreetyleter (C 30)
E 161b	Lutein

Næringsmiddel	Maksimumsverdi
Ikke-alkoholholdige aromatiserte drikker	100 mg/l
Kandiserte frukter og grønnsaker, Mostarda di frutta	200 mg/kg
Konserver av røde frukter	200 mg/kg
Sukkervarer	300 mg/kg
Pynt og overtrekk	500 mg/kg
Finere bakervarer (f. eks. wienerbrød, småkaker, kaker og vafler)	200 mg/kg
Spiseis	150 mg/kg
Aromatisert smelteost	100 mg/kg
Desserter, herunder aromatiserte melkeprodukter	150 mg/kg
Sauser, krydder (f. eks. karri, Tandoori), pickles, relishes, Chutney og Piccalilli)	500 mg/kg
Sennep	300 mg/kg
Fiskepostei og krepsdyrpostei	100 mg/kg
Kokte krepsdyr	250 mg/kg
Lakseerstatninger	500 mg/kg
Surimi	500 mg/kg
Fiskerogn	300 mg/kg
Røkt fisk	100 mg/kg
«Snacks»: tørre, salte snacks-produkter på basis av poteter, korn eller stivelse	
- ekstruderte eller ekspanderende salte snacks-produkter	200 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

- andre salte snacks-produkter og saltede, overtrukne nøtter	100 mg/kg
Spiselige osteskorper og pølsetarmer	<i>quantum satis</i>
Komplette slankekostprodukter som skal erstatte ett enkelt måltid eller hele det daglige matinntak	50 mg/kg
Fullkostpreparater og ernæringstilskudd til bruk under legetilsyn	50 mg/kg
Kosttilskudd i flytende form	100 mg/l
Kosttilskudd i fast form	300 mg/kg
Supper	50 mg/kg
Kjøtt- og fiskelignende produkter på basis av vegetabiliske proteiner	100 mg/kg
Alkoholsterke drikker (herunder produkter med mindre enn 15 % alkoholstyrke), med unntak av dem som er nevnt i vedlegg II eller III	200 mg/l
Aromatiserte viner, aromatiserte vinbaserte drikker og aromatiserte cocktails av vinprodukter som nevnt i forordning (EØF) nr. 1 601/91, med unntak av dem som er nevnt i vedlegg II eller III	200 mg/l
Fruktvin (ikke-musserende eller musserende)	
Eplesider (med unntak av cidre bouché) og pæresider	
Aromatiserte fruktviner, eple- og pæresider	200 mg/l

Vedlegg 3

Europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF av 30. juni 1994 om søtstoffer til bruk i næringsmidler

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til rådsdirektiv 89/107/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tilsetningsstoffer som kan anvendes i næringsmidler beregnet på konsum²⁸⁾, særlig artikkel 3 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen²⁹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité³⁰⁾, etter samråd med Vitenskapskomiteen for næringsmidler,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B³¹⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

Forskjellene mellom de nasjonale lovgivninger om søtstoffer og vilkårene for bruk av søtstoffer hindrer fri omsetning av næringsmidler, og dette kan skape ulike konkurransevilkår.

Forbrukervern og forbrukeropplysning bør være det viktigste formålet med regler for slike søtstoffer og deres bruksvilkår.

På bakgrunn av de seneste vitenskapelige og toksikologiske opplysninger bør disse tilsetningsstoffene tillates brukt bare i visse næringsmidler og under bestemte bruksvilkår.

Dette direktiv berører ikke regler for andre funksjoner enn søtning av stoffer som omfattes av direktivet.

Bruk av søtstoffer som erstatning for sukker er berettiget ved produksjon av næringsmidler med redusert energiinnhold, ikke-kariogene næringsmidler og næringsmidler uten tilsatt sukker der holdbarheten økes ved å erstatte sukker, samt ved framstilling av dietetiske produkter -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Dette direktiv er et særdirktiv innen rammen av det sammenfattende direktiv i henhold til artikkel 3 i direktiv 89/107/EØF.
2. Dette direktiv gjelder for tilsetningsstoffer til næringsmidler, heretter kalt «søtstoffer», som brukes
 - for å gi næringsmidler en søt smak,
 - som bordsøtningmidler.

²⁸⁾ EFT nr. L 40 av 11.2 1989, s. 27. Direktivet endret ved direktiv 94/34/EF (EFT nr. L 237 av 10.9 1994, s. 1).

²⁹⁾ EFT nr. C 206 av 13.8 1992, s. 3.

³⁰⁾ EFT nr. C 332 av 16.12 1992, s. 10.

³¹⁾ Europaparlamentsuttalelse av 29. oktober 1993 (EFT nr. C 305 av 23.11 1993), bekreftet 2. desember 1993 (EFT nr. C 342 av 20.12 1993), Rådets felles holdning av 11. november 1993 (ennå ikke offentliggjort i EFT) og europaparlamentsbeslutning av 9. mars 1994 (EFT nr. C 91 av 28.3 1994, s. 81).

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitébeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

3. For formålene i dette direktiv defineres uttrykkene «uten tilsatt sukker» og «med redusert energiinnhold» i kolonne III i vedlegget som følger:
 - «uten tilsatt sukker», uten noen tilsetning av mono- eller disakkarider eller av andre næringsmidler som anvendes på grunn av sin søtende egenskap,
 - «med redusert energiinnhold», med et energiinnhold redusert med minst 30 % sammenlignet med det opprinnelige næringsmiddel eller et lignende produkt.
4. Dette direktiv gjelder ikke for næringsmidler med søtende egenskaper.

Artikkel 2

1. Bare de søtstoffer som er oppført i vedlegget, kan markedsføres med henblikk på
 - salg til den endelige forbruker, eller
 - anvendelse til framstilling av næringsmidler.
2. Søtstoffer nevnt i nr. 1 annet strekpunkt kan anvendes bare ved framstilling av næringsmidler oppført i vedlegget og på de vilkår som er angitt der.
3. Med mindre det foreligger særlige bestemmelser, er det forbudt å bruke søtstoffer i næringsmidler for spedbarn og småbarn, i samsvar med direktiv 89/398/EØF³²⁾
4. Maksimumsverdiene oppført i vedlegget gjelder næringsmidler som er ferdige til konsum, tilberedt i samsvar med bruksanvisningen.

Artikkel 3

1. Dette direktiv gjelder med forbehold for særdirrektiver som tillater at de tilsetningsstoffer som er oppført i vedlegget, brukes for andre formål enn som søtningmiddel.
2. Dette direktiv gjelder også med forbehold for fellesskapsbestemmelsene om næringsmidlers sammensetning og betegnelse.

Artikkel 4

Der det er ulike oppfatninger om hvorvidt søtstoffer kan brukes i et bestemt næringsmiddel som omfattes av dette direktiv, kan det etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 7 bestemmes om næringsmiddelet skal betraktes som klassifisert i en av kategoriene oppført i kolonne III i vedlegget.

Artikkel 5

1. Bordsøtningmidlers varebetegnelse skal inneholde angivelsen «bordsøtningmiddel basert på...» fulgt av navnet eller navnene på de søtstoffer som er brukt i sammensetningen.
2. Merkingen av bordsøtningmidler som inneholder sukkeralkohol og/eller aspartam, skal inneholde følgende advarsler:
 - sukkeralkohol: «overdreven bruk kan virke avførende»,

³²⁾ EFT nr. L 186 av 30.6 1989, s. 27.

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

- aspartam: «inneholder en fenylalanin-kilde».

Artikkel 6

Innen utløpet av fristen fastsatt i artikkel 9 nr. 1 første strekpunkt skal det etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 7 vedtas bestemmelser om

- de angivelser som skal påføres merkingen av næringsmidler som inneholder søtstoffer for å vise dette,
- advarsler om at det finnes visse søtstoffer i næringsmidler.

Artikkel 7

1.		Når framgangsmåten fastsatt i denne artikkel får anvendelse, skal lederen forelegge saken for den faste komité for næringsmidler, heretter kalt «komiteen», enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstats representant.
2.		Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalelsen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgis stemme.
3.	a)	Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.
	b)	Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.
Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslåtte tiltakene.		

Artikkel 8

1. Innen en frist på tre år fra dette direktiv er vedtatt og i samsvar med de generelle kriterier i vedlegg II punkt 4 i direktiv 89/107/EØF, skal medlemsstatene innføre en ordning med løpende kontroll for å følge utviklingen av forbrukernes inntak av søtstoffer.
De nærmere bestemmelser for denne kontrollordningen skal samordnes etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 7.
2. Innen en frist på fem år fra dette direktiv er vedtatt, skal Kommisjonen på grunnlag av de opplysninger den har mottatt gjennom kontrollordningen nevnt i nr. 1, framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om de endringer som er oppstått på markedet for søtstoffer, om bruksnivåer og om det eventuelt er nødvendig å begrense bruksvilkårene ytterligere, herunder gjennom advarsler til forbrukerne, slik at disse ikke overstiger det akseptable daglige inntak. Denne rapporten skal om nødvendig ledsages av forslag om endring av dette direktiv.

Artikkel 9

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 31. desember 1995. Disse lover og forskrifter skal
 - senest 31. desember 1995 tillate markesføring og bruk av produkter

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

- som er i samsvar med dette direktiv,
- senest 30. juni 1996 forby markedsføring og bruk av produkter som ikke er i samsvar med dette direktiv. Produkter som er markedsført eller merket før denne dato, og som ikke er i samsvar med dette direktiv, kan likevel omsettes til lagrene er tømt.

Medlemsstatene skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Bestemmelsene nevnt i nr. 1 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 10

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 11

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 30. juni 1994.

<i>For Europaparlamentet</i>	<i>For Rådet</i>
E. KLEPSCH	A. BALTAS
<i>President</i>	<i>Formann</i>

Vedlegg

EF-nr.	Navn	Næringsmidler	Maksimale anvendelsesdoser
E 420	Sorbitol:	<i>Desserter og lignende produkter</i>	<i>quantum satis</i>
	i) Sorbitol	- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
	ii) Sorbitolsirup	- melke- og melkeproduktbaserte tilberedninger med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
E 421	Mannitol	- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
E 953	Isomalt	- eggbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
E 965	Maltitol:	- kornbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
	i) Maltitol	- frokostkorn eller kornbaserte produkter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
	ii) Maltitolsirup	- fettbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
E 966	Lactitol	- spiseis med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

E 967	Xylitol	- syltetøy, gelé, marmelade og kandiserte frukter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- frukttilberedninger med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker, med unntak av tilberedninger til framstilling av fruktjuicebaserte drikker	
		<i>Sukkervarer</i>	
		- sukkervarer uten tilsatt sukker	
		- sukkervarer på basis av tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- stivelsesbaserte sukkervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- kakaobaserte produkter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- smørepålegg på basis av kakao, melk, tørket frukt eller fett med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- tyggegummi uten tilsatt sukker	
		- sauser	
		- sennep	
		- finere bakervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- produkter til bruk ved særlige ernæringsmessige behov	
		- kosttilskudd i fast form	
E 950	Acesulfam K	<i>Ikke-alkoholholdige drikkevarer</i>	
		- aromatiserte drikkevarer på basis av vann med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/l
		- drikkevarer på basis av melk og melkeprodukter eller fruktjuice med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/l
		<i>Desserter og lignende produkter</i>	
		- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg
		- melke- og melkeproduktbaserte tilberedninger med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg
		- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg
		- eggbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg
		- kornbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg
		- fettbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		- «snacks»: saltet og tørket spiseferdig snacks på basis av stivelse eller nøtter, ferdigpakket og med innhold av visse aromaer	350 mg/kg
		<i>Sukkervarer</i>	
		- sukkervarer uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- sukkervarer på basis av kakao eller tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- stivelsebaserte sukkervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
		- smørepålegg på basis av kakao, melk, tørket frukt eller fett med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
		- tyggegummi uten tilsatt sukker	2 000 mg/kg
		- eplesider og pæresider	350 mg/l
		- alkoholfritt øl eller øl med alkoholinnhold på høyst 1,2 volumprosent	350 mg/l
		- «Bière de table/Tafelbier/Table Beer» (som inneholder under 6 % innbryggingsvørter) unntatt «Obergariges Einfachbier»	350 mg/l
		- øl med minimumssyreinnhold på 30 milliekvivalenter uttrykt som NaOH	350 mg/l
		- mørkt øl av typen «oud bruin»	350 mg/l
		- spiseis med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	800 mg/kg
		- hermetisk frukt eller frukt på glass med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	350 mg/kg
		- syltetøy, gelé og marmelade med redusert energiinnhold	1 000 mg/kg
		- frukt- og grønnsakstilberedninger med redusert energiinnhold	350 mg/kg
		- sursøte frukt- og grønnsakskonserver	200 mg/kg
		- sursøte konserver og halvkonserver av fisk og marinader av fisk, krepsdyr og bløtdyr	200 mg/kg
		- sauser	350 mg/kg
		- sennep	350 mg/kg
		- finere bakervarer til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov	1 000 mg/kg
		- komplette slankekostpreparater som skal erstatte et enkelt måltid eller hele dagsinntaket av mat	450 mg/kg
		- komplette preparater og ernæringstilskudd til bruk under tilsyn av lege	450 mg/kg
		- kosttilskudd i flytende form	350 mg/l
		- kosttilskudd i fast form	500 mg/kg
		<i>Vitaminer og dietetiske preparater</i>	2 000 mg/kg
E 951	Aspartam	<i>Ikke-alkoholholdige drikkevarer</i>	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	- aromatiserte vannbaserte drikkevarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	600 mg/l
	- drikkevarer på basis av melk og melkeprodukter eller fruktjuice med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	600 mg/l
	<i>Desserten og lignende produkter</i>	
	- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- melke- og melkeproduktbaserte tilberedninger med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- eggbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- kornbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- fettbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- «snacks»: saltet og tørket spiseferdig snacks på basis av stivelse eller nøtter, ferdigpakket og med innhold av visse aromaer	500 mg/kg
	<i>Sukkervarer</i>	
	- sukkervarer uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- sukkervarer på basis av kakao eller tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	2 000 mg/kg
	- stivelsebaserte sukkervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	2 000 mg/kg
	- smørepålegg på basis av kakao, melk, tørket frukt eller fett med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- tyggegummi uten tilsatt sukker	5 500 mg/kg
	- eplerasider og pærasider	600 mg/l
	- alkoholfritt øl eller øl med alkoholinnhold på høyst 1,2 volumprosent	600 mg/l
	- «Bière de table/Tafelbier/Table Beer» (som inneholder under 6 % innbryggingsvørter) unntatt «Obergäriges Einfachbier»	600 mg/l
	- øl med minimumssyreinnhold på 30 milliekvivalenter uttrykt som NaOH	600 mg/l
	- mørkt øl av typen «oud bruin»	600 mg/l
	- spiseis med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	800 mg/kg
	- hermetisk frukt eller frukt på glass med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
	- syltetøy, gelé og marmelade med redusert energiinnhold	1 000 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		- frukt- og grønnsakstilberedninger med redusert energiinnhold	1 000 mg/kg
		- sursøte frukt- og grønnsakskonserver	300 mg/kg
		- sursøte konserver og halvkonserver av fisk og marinader av fisk, krepsdyr og bløtdyr	300 mg/kg
		- sauser	350 mg/kg
		- sennep	350 mg/kg
		- finere bakervarer til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov	1 700 mg/kg
		- komplette slankekostpreparater som skal erstatte et enkelt måltid eller hele dagsinntaket av mat	800 mg/kg
		- komplette preparater og ernæringstilskudd til bruk under tilsyn av lege	1 000 mg/kg
		- kosttilskudd i flytende form	600 mg/kg
		- kosttilskudd i fast form	2 000 mg/kg
		<i>Vitaminer og dietetiske preparater</i>	5 500 mg/kg
E 952	Cyklaminsyre og dens Na- og Ca-salter	<i>Ikke-alkoholholdige drikkevarer</i>	
		- aromatiserte vannbaserte drikkevarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	400 mg/l
		- drikkevarer på basis av melk og melkeprodukter eller fruktjuice med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	400 mg/l
		<i>Desserter og lignende produkter</i>	
		- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		- melke- og melkeproduktbaserte tilberedninger med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		- eggbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		- kornbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		- fettbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		<i>Sukkervarer</i>	
		- sukkervarer uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- sukkervarer på basis av kakao eller tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- stivelsebaserte sukkervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- smørepålegg på basis av kakao, melk, tørket frukt eller fett med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	500 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		- tyggegummi uten tilsatt sukker	1 500 mg/kg
		- spiseis med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	250 mg/kg
		- hermetisk frukt eller frukt på glass med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	1 000 mg/kg
		- syltetøy, gelé og marmelade med redusert energiinnhold	1 000 mg/kg
		- frukt- og grønnsakstilberedninger med redusert energiinnhold	250 mg/kg
		- finere bakervarer til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov	1 600 mg/kg
		- komplette slankekostpreparater som skal erstatte et enkelt måltid eller hele dagsinntaket av mat	400 mg/kg
		- komplette preparater og ernæringstilskudd til bruk under tilsyn av lege	400 mg/kg
		- kosttilskudd i flytende form	400 mg/kg
		- kosttilskudd i fast form	500 mg/kg
E 954	Sakkarin og dens	<i>Ikke-alkoholholdige drikkevarer</i>	80 mg/l
	Na-, K- og Ca-salter	- aromatiserte vannbaserte drikkevarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	80 mg/l
		- drikkevarer på basis av melk og melkeprodukter eller fruktjuice med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/l
		- «gaseosa»: vannbasert alkoholfri drikk tilsatt karbondioksyd, søtstoffer og aromaer	100 mg/kg
		<i>Desserter og lignende produkter</i>	
		- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- melke- og melkeproduktbaserte tilberedninger med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- fine bakervarer til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov	
		- komplette slankekostpreparater som skal erstatte et enkelt måltid eller hele dagsinntaket	
		- komplette preparater og ernæringsmessige tilskudd til bruk under tilsyn av lege	
		- kosttilskudd i flytende form	
		- kosttilskudd i fast form	
		<i>Alkoholfrie drikker</i>	
		- aromatiserte drikker på basis av vann med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- melkedrikker og melkeprodukter eller fruktjuice med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		- «gaseosa»: vannbasert alkoholfri drikk tilsatt karbondioksyd, søtstoffer og aromaer	
		<i>Dessertes og lignende</i>	
		- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- melkebaserte tilberedninger og melkeprodukter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- frukt- og grønnsaksdesserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	
		- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold	
		- eggbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- kornbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- fettbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- «snacks»: saltet og tørket spiseferdig snacks på basis av stivelse eller nøtter, ferdigpakket og med innhold av visse aromaer	100 mg/kg
		<i>Sukkervarer</i>	
		- sukkervarer uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- sukkervarer på basis av kakao eller tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	500 mg/kg
		- stivelsebaserte sukkervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	300 mg/kg
		- oblater	800 mg/kg
		- smørepålegg på basis av kakao, melk, tørket frukt eller fett med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	200 mg/kg
		- tyggegummi uten tilsatt sukker	1 200 mg/kg
		- eplerasider og pærasider	80 mg/l
		- alkoholfritt øl eller øl med alkoholinnhold på høyst 1,2 volumprosent	80 mg/l
		- «Bière de table/Tafelbier/Table Beer» (som inneholder under 6 % innbryggingsvørter) unntatt «Obergariges Einfachbier»	80 mg/l
		- øl med minimumssyreinnhold på 30 milliekvivalenter uttrykt som NaOH	80 mg/l
		- mørkt øl av typen «oud bruin»	80 mg/l
		- spiseis med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
		- hermetisk frukt eller frukt på glass med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	200 mg/kg
		- syltetøy, gelé og marmelade med redusert energiinnhold	200 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komiteebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

		- frukt- og grønnsakstilberedninger med redusert energiinnhold	200 mg/kg
		- sursøte frukt- og grønnsakskonserver	160 mg/kg
		- sursøte konserver og halvkonserver av fisk og marinader av fisk, krepsdyr og bløtdyr	160 mg/kg
		- sauser	160 mg/kg
		- sennep	320 mg/kg
		- finere bakervarer til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov	170 mg/kg
		- komplette slankepreparater som skal erstatte et enkelt måltid eller hele dagsinntaket av mat	240 mg/kg
		- komplette preparater og ernæringstilskudd til bruk under tilsyn av lege	200 mg/kg
		- kosttilskudd i flytende form	80 mg/kg
		- kosttilskudd i fast form	500 mg/kg
		<i>Vitaminer og dietetiske preparater</i>	1 200 mg/kg
E 957	Thaumatococcus	<i>Sukkervarer</i>	
		- sukkervarer uten tilsatt sukker	50 mg/kg
		- sukkervarer på basis av kakao eller tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
		- tyggegummi uten tilsatt sukker	50 mg/kg
		<i>Vitaminer og dietetiske preparater</i>	400 mg/kg
E 959	Neohesperidin DC	<i>Ikke-alkoholholdige drikkevarer</i>	
		- aromatiserte vannbaserte drikkevarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	30 mg/l
		- drikkevarer på basis av melk og melkeprodukter eller fruktjuice med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/l
		- fruktjuicebaserte drikker med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	30 mg/l
		<i>Desserter og lignende produkter</i>	
		- aromatiserte vannbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
		- melkebaserte tilberedninger og melkeprodukter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
		- frukt- og grønnsakbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
		- eggbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg

Om samtykke til at Norge deltar i EØS-komitebeslutning om innlemmelse av diversedirektivet (95/2/EF), fargestoffdirektivet (94/36/EF) og søtstoffdirektivet (94/35/EF) i EØS-avtalen

	- kornbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
	- fettbaserte desserter med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
	<i>Sukkervarer</i>	
	- sukkervarer uten tilsatt sukker	100 mg/kg
	- sukkervarer på basis av kakao eller tørket frukt med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	100 mg/kg
	- stivelsebaserte sukkervarer med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	150 mg/kg
	- smørepålegg på basis av kakao, melk, tørket frukt eller fett med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
	- tyggegummi uten tilsatt sukker	400 mg/kg
	- eplesider og pæresider	20 mg/l
	- alkoholfritt øl eller øl med alkoholinnhold på høyst 1,2 volumprosent	10 mg/l
	- «Bière de table/Tafelbier/Table Beer» (som inneholder under 6 % innbryggingsvørter) unntatt «Obergariges Einfachbier»	10 mg/l
	- øl med minimumssyreinnhold på 30 milliekvivalenter uttrykt som NaOH	10 mg/l
	- mørkt øl av typen «oud bruin»	10 mg/l
	- spiseis med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
	- hermetisk frukt eller frukt på glass med redusert energiinnhold eller uten tilsatt sukker	50 mg/kg
	syltetøy, gelé og marmelade med redusert energiinnhold	50 mg/kg
	- sursøte frukt- og grønnsakkonserver	100 mg/kg
	- frukt- og grønnsakstilberedninger med redusert energiinnhold	50 mg/kg
	- sursøte konserver og halvkonserver av fisk og marinader av fisk, krepsdyr og bløtdyr	30 mg/kg
	- sauser	50 mg/kg
	- sennep	50 mg/kg
	- finere bakervarer til bruk ved særlige ernæringsmessige behov	150 mg/kg
	- komplette slankekostpreparater som skal erstatte et enkelt måltid eller hele dagsinntaket av mat	100 mg/kg
	- kosttilskudd i flytende form	50 mg/kg
	- kosttilskudd i fast form	100 mg/kg
